

134/2012/P/11/143/LLU

Informacja o wynikach kontroli

**FINANSOWE WSPIERANIE
KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU
PRZEZ WYBRANE JEDNOSTKI
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

MISJA

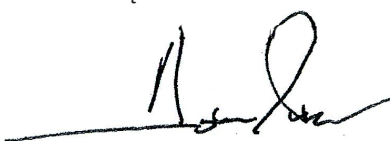
Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Delegatury NIK w Lublinie:

Adam Pęziół

Akceptuję:

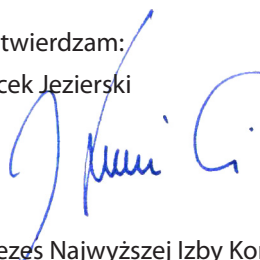
Wojciech Misiąg

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Jacek Jezierski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

dnia 21 sierpnia 2012

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

1. WPROWADZENIE	7
1.1. Temat kontroli	7
1.2. Cel i zakres kontroli	7
1.3. Organizacja kontroli.....	7
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	8
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	8
2.2. Synteza wyników kontroli.....	8
2.3. Uwagi i wnioski.....	12
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	13
3.1. Finansowanie zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu.....	13
3.2. Działania organizacyjne j.s.t.	15
3.2.1. Rada sportu.....	15
3.2.2. Roczny program współpracy.....	15
3.2.3. Uchwały organów j.s.t. w sprawach kultury fizycznej i sportu.....	16
3.2.4. Umowy sponsoringowe.....	19
3.3. Udział j.s.t. w klubach sportowych	19
3.4. Stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia	21
3.4.1. Stypendia.....	21
3.4.2. Nagrody i wyróżnienia	23
3.5. Udostępnianie miejskich obiektów sportowych na zasadach preferencyjnych.....	24
3.6. Dotacje celowe na realizację zadań przez kluby sportowe	26
3.6.1. Zlecenie zadań.....	26
3.6.2. Wspieranie przez j.s.t. zadań z zakresu sportu kwalifikowanego	32
3.6.3. Realizacja zadań i rozliczanie umów	33
3.7. Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych	35
3.8. Działania klubów sportowych na rzecz zadań zleczanych im do wykonania przez j.s.t.	37
3.8.1. Ubieganie się w j.s.t. przez kluby sportowe o zlecenie realizacji zadań	38
3.8.2. Finansowanie przez kluby sportowe zadań z innych źródeł środków publicznych.....	40
3.9. Realizacja zadań przez kluby sportowe, wykorzystanie dotacji	41
3.9.1. Terminy wykonania zadań.....	41
3.9.2. Miejsce wykonania zadań.....	41
3.9.3. Zakres rzeczowy zrealizowanych zadań	42
3.9.4. Zasoby kadrowe i rzeczowe wykonywanych zadań.....	43
3.9.5. Wykorzystanie dotacji przez kluby sportowe na finansowanie realizowanych zadań	43
3.9.6. Zwroty niewykorzystanych kwot dotacji	46
3.10 Ewidencja księgowa i sprawozdania dotyczące wykonanych zadań.....	47

4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI	49
5. ZAŁĄCZNIKI	52
5.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	52
5.2. Wykaz jednostek skontrolowanych i osób kierujących tymi jednostkami oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły kontrole, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych.....	59
5.3. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli	61

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

j.s.t.	jednostka samorządu terytorialnego
ustawa o samorządzie gminnym	ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.
ustawa o gospodarce komunalnej	ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej – Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236.
ustawa o finansach publicznych z 2005 r.	ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych - Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.
ustawa o finansach publicznych z 2009 r.	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.
ustawa o działalności pożytku publicznego	ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.
ustawa o kulturze fizycznej	ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej - Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1675 ze zm.
ustawa o sporcie	ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie - Dz. U. Nr 127, poz. 857 ze zm. – weszła w życie 16 października 2010 r.
ustawa o sporcie kwalifikowanym	ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym - Dz. U. Nr 155, poz. 1298 ze zm. – uchylona z dniem 16 października 2010 r.
ustawa o rachunkowości	ustawa z dnia 29 września 1994 o rachunkowości – Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.
ustawa o wychowaniu w trzeźwości	ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.
ustawa o NIK	ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli – Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

**sport –
wg ustawy o kulturze
fizycznej**

forma aktywności człowieka, mająca na celu doskonalenie jego sił psychofizycznych, indywidualnie lub zbiorowo, według reguł umownych (art. 3 pkt 3)

**sport –
wg ustawy o sporcie**

wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach (art. 2 ust. 1)

**sport kwalifikowany –
wg ustawy o sporcie
kwalifikowanym**

forma aktywności człowieka związana z uczestnictwem we współzawodnictwie sportowym, organizowanym lub prowadzonym w określonej dyscyplinie sportu przez polski związek sportowy lub podmioty działające z jego upoważnienia (art. 3 pkt 3)

**kultura fizyczna –
wg ustawy o kulturze
fizycznej**

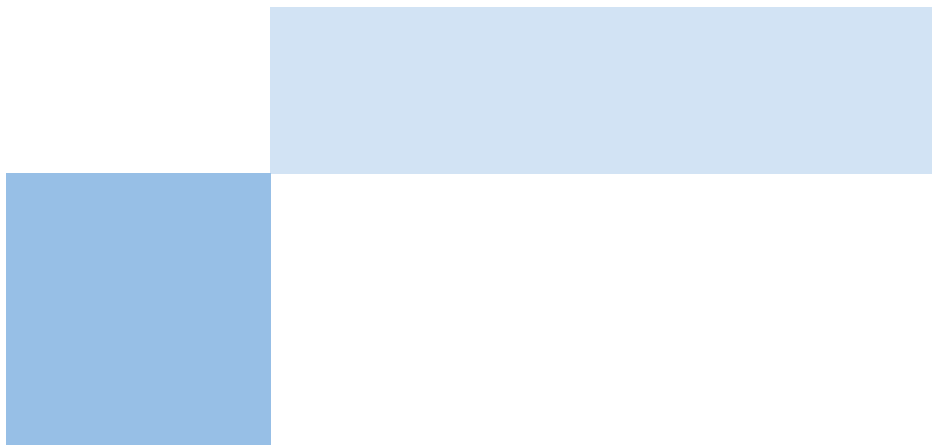
wiedza, wartości, zwyczaje, działania podejmowane dla zapewnienia rozwoju psychofizycznego, wychowania, doskonalenia uzdolnień i sprawności fizycznej człowieka, a także dla zachowania oraz przywracania jego zdrowia (art. 3 pkt 1)

**kultura fizyczna –
wg ustawy o sporcie**

sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową (art. 2 ust. 2)

**klub sportowy –
pojęcie na użytek
informacji**

organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego w zakresie kultury fizycznej i sportu, o której mowa w art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego

1.1 Temat kontroli

Kontrola pn. **Finansowe wspieranie kultury fizycznej i sportu przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego** (nr P/11/143) została podjęta z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli.

1.2 Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena prawidłowości działań wspierających kulturę fizyczną i sport, podejmowanych przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego oraz prawidłowości postępowania podmiotów przy ubieganiu się o to wsparcie i jego wykorzystaniu.

Ocena dotyczyła w szczególności:

- 1) zakresu i stosowanych form finansowania zadań,
- 2) prawidłowości przyznawania stypendiów, wyróżnień i nagród,
- 3) działań j.s.t. na rzecz udostępniania klubom sportowym miejskich urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych na szkolenie zawodników, zawody i imprezy sportowe,
- 4) prawidłowości przyznawania dotacji celowych podmiotom na realizację zleconych im zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz finansowania prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- 5) legalności postępowania podmiotów przy ubieganiu się o zlecenie realizacji dotowanych przez j.s.t. zadań,
- 6) zgodności wykonania przez kluby sportowe zadań i wykorzystania dotacji z warunkami umów podpisanych z j.s.t.,
- 7) gospodarności wykonania zadań, prawidłowości ich rozliczenia i ewidencji księgowej poniesionych na ich realizację kosztów,
- 8) prawidłowości nabywania i obejmowania udziałów lub akcji w klubach sportowych działających w formie spółek kapitałowych.

1.3 Organizacja kontroli

Kontrolę przeprowadzono w okresie od 21 kwietnia do 28 września 2011 r. w sześciu gminach obejmujących tereny wybranych do kontroli miast wojewódzkich: Bydgoszczy, Gdańska, Lublina, Poznania, Szczecina i Miasta Stołecznego Warszawy wyłącznie w zakresie zadań realizowanych przez Dzielnicę Śródmieście oraz 22 klubach sportowych realizujących zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu wspierane finansowo przez objęte kontrolą gminy. Wykaz jednostek skontrolowanych zawiera załącznik nr 5.2 do informacji (str. 59-60).

Kontrolą objęto lata 2009–2010 i I półrocze 2011 r.¹

¹ Szczegółowy wykaz okresów objętych kontrolą w poszczególnych jednostkach w 2011 r. zawiera zał. nr 5.2.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania j.s.t. na rzecz finansowego wsparcia kultury fizycznej i sportu podejmowane w latach 2009–2010 i I półroczu 2011 r. W wielu przypadkach wsparcie to wykraczało poza zakres i formy dozwolone przepisami prawa, na co skontrolowane gminy przeznaczyły znaczną część środków objętych badaniem. NIK negatywnie ocenia również działania klubów sportowych przy wykorzystaniu tego wsparcia na realizację zleconych im przez j.s.t. zadań. Kluby sportowe, wykonując zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu, istotną część otrzymanych na ten cel dotacji wykorzystywały niezgodnie z umowami.

Istotną część środków finansowych (23%) wykorzystanych na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu cztery gminy² (z sześciu skontrolowanych) przeznaczyły na wspieranie sportu kwalifikowanego w formie niedozwolonej przepisami ustawy o sporcie kwalifikowanym³, tj. dotacji udzielanych klubom sportowym na realizację zleconych im zadań. Niezgodne ze stanem faktycznym dane w ofertach/wnioskach niektórych klubów sportowych, których j.s.t. skutecznie nie zweryfikowały, były podstawą udzielenia nienależnego im wsparcia (osiem dotacji na sumę 1,2 mln zł dla SPR Lublin SSA) lub udzielenia 1,3 mln zł wsparcia (dla trzech klubów w Poznaniu) na wykonanie zadań, które takiego wsparcia nie wymagały z uwagi na poziom wypracowanego zysku przy ich realizacji.

Stosowane przez dwie gminy rozwiązania dotyczące oceny ofert i udzielonych na ich podstawie dotacji świadczyły o **występowaniu mechanizmów korupcyjnych**. Polegały one na rozpatrywaniu ofert z zastosowaniem niejednorodnych zasad ich oceny (**Poznań**) oraz braku rzetelności w ocenie ofert przez powołane do tego komisje konkursowe (**Lublin**). W ocenie NIK, mogło to mieć wpływ na wyniki ogłoszonych konkursów oraz kwoty udzielonych dotacji.

Kontrole wykonania zadań, przeprowadzane przez j.s.t. zazwyczaj na podstawie sprawozdań przedstawianych przez kluby sportowe po zakończeniu ich realizacji, nie zapewniły prawidłowego wykonania zadań. **Odstępstwa od postanowień umów i przepisów prawa** Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła bowiem w realizacji zadań **przez 16 z 22 skontrolowanych klubów sportowych**, a stwierdzone **nieprawidłowości, dotyczące w szczególności niezgodnego z warunkami umów wykorzystania lub rozliczenia dotacji, wyniosły ogółem 3,7 mln zł, tj. 20% dotacji zbadanych**. Ich występowaniu sprzyjało niewyodrębnienie w ewidencji księgowej środków otrzymanych od j.s.t. przez ponad połowę skontrolowanych klubów sportowych (55%), pomimo takich wymogów wynikających z przepisów prawa⁴ i zawartych umów, co także istotnie utrudniało kontrolę prawidłowości ich wykorzystania.

2.2 Synteza wyników kontroli

1. W latach 2009–2010 i I półroczu 2011 r.⁵ **skontrolowane j.s.t. sfinansowały lub wsparły finansowo kwotą 103,5 mln zł realizację zadań objętych badaniem** z zakresu kultury fizycznej i sportu. Podstawową formą wspierania rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej i sportu było zlecenie zadań do realizacji klubom sportowym przez skontrolowane jednostki samorządu terytorialnego, wraz z udzieleniem na ten cel dotacji z budżetu j.s.t.

W formie tej wydatkowano ogółem 91,3 mln zł, w tym 7,0 mln zł na dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych. Kwotę 0,8 mln zł przeznaczono na sfinansowanie zadań zrealizowanych przez

² Bydgoszcz, Lublin, Poznań, Dzielnica Śródmieście.

³ Formy dozwolone to – stypendia, nagrody i wyróżnienia.

⁴ Art. 16 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego.

⁵ Patrz przypis nr 1.

j.s.t. za pośrednictwem klubów sportowych, zakupionych w formie usług przez jedną z sześciu skontrolowanych gmin. Odpowiednio 9,5 mln zł i 1,9 mln zł wykorzystano na stypendia sportowe oraz nagrody i wyróżnienia, finansowane bezpośrednio z budżetów j.s.t. [str. 13-14]

2. Oferty i wnioski o zlecenie realizacji zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu, składane przez kluby sportowe do j.s.t., **nie zawsze zawierały dane wymagane przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego lub warunkami postępowań, bądź dane te były niezgodne ze stanem faktycznym** w chwili ich składania w j.s.t. lub w dniu podpisania umów. Dotyczyło to w szczególności:

- **niezgodnych ze stanem faktycznym oświadczeń**, o niepodleganiu oferenta/ wnioskodawcy postępowaniu egzekucyjnemu, mających decydujące znaczenie dla przyznania 1,2 mln zł dotacji dla SPR Lublin SSA⁶,
- **niezgodnych ze stanem faktycznym deklaracji o niepobieraniu opłat od adresatów zadań**, które mogły mieć wpływ na decyzje j.s.t. o kwotach przyznanych trzem klubom dotacji⁷ (łącznie 1,3 mln zł). Przychody uzyskane bowiem z ww. tytułu w każdym przypadku zapewniły zysk przy realizacji zadań na poziomie zbliżonym do otrzymanych dotacji. [str. 38-40]

3. Ponad połowa (**55%**) skontrolowanych klubów sportowych **nie spełniła ustawowego⁸ wymogu wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych od j.s.t.** na realizację poszczególnych umów. [str. 47]

4. Zadania zlecone przez j.s.t. lub powierzone do wykonania realizowane były przez kluby sportowe zgodnie z umowami w zakresie oferowanych terminów i miejsc ich wykonania oraz użycia do ich realizacji deklarowanych w ofertach zasobów kadrowych i rzeczowych. **W przebiegu wykonania zadań przez 16 spośród 22 skontrolowanych klubów sportowych Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła odstępstwa od postanowień umów i przepisów prawa w ich realizacji, dotyczące w szczególności niezgodnego z warunkami umów wykorzystania dotacji i ich rozliczania, zakresów rzeczowych zadań, bądź ewidencji księgowej otrzymanych od j.s.t. środków i kosztów rozliczanych zadań. Nieprawidłowości** stwierdzone w działalności klubów sportowych, dotyczące wykorzystania otrzymanych od j.s.t. dotacji, wyniosły w wymiarze finansowym ogółem **3,7 mln zł, tj. 20% dotacji zbadanych⁹.** [str. 41-47]

5. W badanym okresie skontrolowane **j.s.t. wsparły** lub powierzyły klubom sportowym realizację zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu, udzielając im na ten cel dotacje w łącznej kwocie 91,3 mln zł, w tym **22,5 mln zł na zadania z zakresu sportu kwalifikowanego**. Zlecano je przede wszystkim w trybie otwartych konkursów ofert (95%) oraz na wnioski klubów sportowych i w formie zakupu usług. Zdaniem NIK **brak było podstaw w ustawie o sporcie kwalifikowanym. do wspierania zadań w zakresie sportu kwalifikowanego w formie dotacji**. Ponadto, zadania te nie zaliczały się do spraw publicznych o zakresie lokalnym i nie stanowiły zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty. W postępowaniach konkursowych przestrzegano przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie ogłaszania otwartych konkursów ofert i ich wyników, a zadania realizowano w oparciu o zawierane umowy.

⁶ Wszystkie wnioski SPR Lublin SSA (7) i jedna oferta, zawierały niezgodne ze stanem faktycznym dane na dzień złożenia wniosku/oferty lub podpisania umowy o nieprowadzeniu wobec wnioskodawcy/oferenta postępowania egzekucyjnego. Zgodnie z warunkami postępowań - niespełnienie tego warunku wykluczało wnioskodawcę/oferenta z postępowania o zlecenie przez j.s.t. zadania lub skutkowało odstąpieniem od podpisania umowy.

⁷ PFK Poznań – 1,14 mln zł, KS Posenania - 0,08 mln zł, WOZP Poznań – 0,04 mln zł.

⁸ Art. 16 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego.

⁹ W klubach sportowych skontrolowano dotacje w łącznej kwocie 18,2 mln zł, tj. 78% ogółu otrzymanych przez te kluby.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- **występowania mechanizmów korupcjogennych w ocenie ofert** (Lublin, Poznań),
- **braku w 23% ofert danych¹⁰** wymaganych art. 14 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności pożytku publicznego (Lublin, Poznań),
- zwłoki w podpisywaniu umów po ogłoszeniu wyników konkursów ofert, wynoszącej w 68% zbadanych przypadków od 30 do 228 dni,
- **braku kontroli zleconych przez j.s.t. zadań** w trakcie i miejscu ich wykonania (Bydgoszcz) lub braku dokumentacji z ich przeprowadzenia (Dzielnica Śródmieście),
- **nieterminowego¹¹ obiegu w j.s.t. rozliczeń 85% udzielonych przez Miasto Gdańsk dotacji**, powodujący w 43% przypadków przekroczenie ostatecznego terminu rozliczenia zadań, określonego w uregulowaniach wewnętrznych na 15 lutego następnego roku,
- **nierozliczenia 156 zadań dofinansowanych przez Miasto Szczecin sumą 3,2 mln zł dotacji**, pomimo upływu¹² 30 dni na ich rozliczenie, o których mowa w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.¹³ [str. 26-35]

6. Gminy: Bydgoszcz, Lublin i Szczecin były akcjonariuszami sześciu klubów sportowych funkcjonujących w formie spółek kapitałowych, z udziałami o łącznej wartości 16 mln zł, które zostały objęte zgodnie z uchwałami organów stanowiących j.s.t. W pięciu przypadkach utworzenie/przystąpienie do spółki ww. gmin miało miejsce przed 16 października 2010 r., tj. przed zmianą art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej umożliwiającą przystępowanie j.s.t. do klubów sportowych działających w formie spółek kapitałowych. W jednej zaś spółce Miasto Lublin objęło akcje po tej dacie, ale decyzję o przystąpieniu organ stanowiący j.s.t. podjął przed 16 października 2010 r. **Spółki te generowały straty w swojej działalności**, które na koniec 2009 i 2010 r.¹⁴ wyniosły łącznie **12 mln zł, tj. 75% wartości objętych akcji**. [str. 19-21]

7. W latach 2009–2011 i I półroczu 2011 r. skontrolowane j.s.t. przyznały stypendia sportowe na sumę 10,9 mln zł, a wypłaciły w łącznej kwocie 9,5 mln zł. Ponad 92% stypendiów przyznano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa¹⁵, w tym uchwałami organów stanowiących j.s.t. Stwierdzone **nieprawidłowości dotyczyły 7,4% stypendiów** przyznanych, **poddanych badaniu**, o wartości ogółem 0,2 mln zł. Polegały one m.in. na nieogłoszeniu wykazu zawodników, którym udzielono stypendia (Gdańsk) oraz przyznaniu i wypłacie stypendiów pomimo niespełnienia przez zawodników wymogów formalnych określonych przepisami ustawy o sporcie kwalifikowanym i uchwał organu stanowiącego j.s.t. (Lublin).

Zgodnie z podjętymi przez organy stanowiące j.s.t. uchwałami postępowano również przy przyznawaniu wyróżnień i nagród, których w badanym okresie wypłacono na sumę 1,8 mln zł. W jednym przypadku (Lublin) wypłacono nagrody w łącznej kwocie 67,4 tys. zł (za uzyskane wyniki w sporcie kwalifikowanym) na podstawie uchwały podjętej w okresie, gdy ustawa ta nie dawała podstaw do jej podjęcia, a po wprowadzeniu takiej możliwości (art. 37 ust. 3a ustawy o sporcie kwalifikowanym) uchwała j.s.t. nie została zmieniona, ani nie została podjęta nowa uchwała w tej sprawie. [str. 21-24]

¹⁰ Deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego.

¹¹ Przekraczającego o 1 do 203 dni 7-dniowy termin przekazywania rozliczeń do Wydziału Finansowego UM, wynikający z uregulowań wewnętrznych Urzędu.

¹² Przekroczenie terminu wyniosło od 1 do 511 dni.

¹³ Poprzednio (w 2009 r.) – art. 132 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

¹⁴ Patrz przypis nr 45.

¹⁵ Patrz pkt 3.4.1. informacji.

8. 17 z 22 klubów sportowych terminowo rozliczyło się z wykonania zadań i wykorzystania dotacji, przedkładając do j.s.t. sprawozdania w terminach określonych umowami. Nieliczne opóźnienia w złożeniu takich sprawozdań, nieprzekraczające w większości przypadków siedmiu dni, stwierdzono w kontroli pięciu klubów sportowych. W sprawozdaniach złożonych przez trzy kluby sportowe stwierdzono niezgodności danych z ewidencją księgową, przy czym w jednym z nich (**SPR Lublin SSA**) **niezgodność sprawozdań z faktycznym przebiegiem wykorzystania dotacji wynosiła ponad 96%**. [str. 47-48]

9. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła udostępnianie przez j.s.t. obiektów sportowych na zasadach preferencyjnych klubom sportowym i mieszkańcom gmin. Działania j.s.t. w tym zakresie sprzyjały zwiększeniu dostępności społeczności lokalnych do tych obiektów i właściwą realizację zadań gmin na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Zróżnicowany był zakres i tryb preferencyjnego udostępniania obiektów klubom sportowym i mieszkańcom przez skontrolowane j.s.t. [str. 24-26]

10. Pozytywnie oceniono również dofinansowanie przez j.s.t. pozalekcyjnych zajęć sportowych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, dotyczących w szczególności zwłoki w rozliczaniu dotacji (Gdańsk, Poznań), nieprzejrzystych kryteriów podziału dotacji (Dzielnica Śródmieście) i oceny ofert mimo braku w nich danych wymaganych przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego¹⁶ (Lublin). [str. 35-36]

11. Prezydent Miasta Bydgoszczy nie wywiązał się z obowiązku określonego w art. 18c ustawy o kulturze fizycznej i nie powołał rady sportu. W pozostałych j.s.t. objętych kontrolą rady sportu zostały powołane¹⁷. Na nielicznych posiedzeniach rady sportu w: Gdańsku, Poznaniu i Lublinie podejmowały w ograniczonym zakresie wykonywanie zadań przypisanych im do realizacji art. 18a ust. 2 ww. ustawy. Dużą aktywnością pracy wykazała się Rada Sportu w Szczecinie. [str. 15]

12. Uchwały (35) podejmowane w sprawach kultury fizycznej i sportu przez organy stanowiące j.s.t. w ponad 17% przypadków były kwestionowane (w części) w trybie nadzoru przez właściwych terytorialnie wojewodów. Nie zapewniło to jednak wyeliminowania z obrotu uchwał Rady Miasta: Bydgoszczy i Lublina oraz stanowiska¹⁸ Rady Miasta Poznania, podjętych w sprawach sportu kwalifikowanego z przekroczeniem uprawnień wynikających z art. 2 ust. 2 i 3 ustawy o sporcie kwalifikowanym. Uprawnienia te ograniczone były bowiem wyłącznie do określania przez organ stanowiący j.s.t. w drodze uchwały warunków i trybu wspierania, w tym finansowego, rozwoju sportu kwalifikowanego, a nie jego form (wspieranie w formie dotacji), o czym zdecydowały Rady wymienionych Miast. Na ich podstawie, z naruszeniem przepisów ustawy o sporcie kwalifikowanym, wydatkowano łącznie 22,5 mln zł. [str. 16-18]

13. Istotną formą wspierania kultury fizycznej i sportu (pod względem finansowym), poza wyżej wymienionymi, było zawarcie przez j.s.t. umów sponsoringowych z podmiotami realizującymi zadania w tym zakresie. Dotyczyły one promocji j.s.t., a suma określonych nimi kwot umownych wynosiła **28,2 mln zł**. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła prawidłową ich realizację, z niewielkimi odstępstwami od postanowień umów w dokumentowaniu rozliczeń wykonanych zadań. [str. 19]

¹⁶ Deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania – art. 14 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności pożytku publicznego.

¹⁷ W Warszawie rada sportu powołana została zarządzeniem Nr 875/2007 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 12 października 2007 r. i działała na szczeblu Miasta Stołecznego Warszawy. Nie badano zakresu prac wykonywanych przez tę radę sportu, gdyż poszczególne dzielnice, w tym objęta kontrolą Dzielnica Śródmieście, nie powoływały oddzielnych rad sportu.

¹⁸ Stanowisko określające kryteria i zasady wspierania sportu kwalifikowanego.

2.3 Uwagi i wnioski

Nieskuteczna weryfikacja danych zawartych w niektórych ofertach i wnioskach, lub ich ocena z pominięciem elementów wymaganych przepisami prawa, była przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości w zlecaniu przez j.s.t. zadań klubom sportowym. Ujawnione zaś przez NIK odstępstwa od postanowień umów zawartych przez j.s.t. z klubami sportowymi były skutkiem braku stosownej wnikliwości kontroli realizacji zadań, prowadzonej przez j.s.t. Sprzyjało temu również nieegzekwowanie przez gminy ewidencyjnego wyodrębnienia przez kluby sportowe środków otrzymanych od j.s.t. na realizację zleconych im zadań, pomimo takiego wymogu, określonego przepisami prawa¹⁹ i postanowieniami umów. Od skuteczności przyjętych rozwiązań w realizacji wniosków pokontrolnych NIK zależy wyeliminowanie przyczyn ewentualnego występowania w przyszłości ww. nieprawidłowości.

Z dniem wejścia w życie ustawy o sporcie (16.10.2010 r.) utraciła moc ustawa o sporcie kwalifikowanym, który mógł być wspierany finansowo przez j.s.t. wyłącznie w formie stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień. Wyeliminowana więc została z obrotu prawnego ustawa, na podstawie której 4 z 6 skontrolowanych j.s.t. wydatkowały 22,5 mln zł w formie dotacji na wsparcie sportu kwalifikowanego z naruszeniem przepisów ustawy o sporcie kwalifikowanym.

W celu zapewnienia uczciwej konkurencji na etapie postępowań w sprawach zlecenia zadań w zakresie kultury fizycznej, poprawy efektywności ich finansowego wsparcia przez j.s.t. oraz zapewnienia zgodności ich realizacji z przepisami prawa i postanowieniami zawieranych z klubami sportowymi umów - niezbędne jest:

1. zlecenie zadań wyłącznie podmiotom składającym oferty/wnioski spełniające wymogi określone przepisami prawa i warunkami organizowanych w tym celu postępowań oraz zapewniającym prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dotacji udzielonych na realizację tych zadań, z uwzględnieniem rodzajów działalności, o których mowa w art. 10 ustawy o działalności pożytku publicznego²⁰,
2. poprawienie przez j.s.t. rzetelności przeprowadzanych kontroli wykonania zadań wykonywanych przez kluby sportowe oraz ich prowadzenie, z uwzględnieniem analizy ryzyka, nie tylko w oparciu o materiały przedkładane przez kluby sportowe w załączeniu do sprawozdań, ale także na podstawie prowadzonej przez kluby ewidencji księgowej przychodów i kosztów tych zadań,
3. wprowadzenie mechanizmów bieżącej kontroli realizacji zadań, zapewniających zgodne z zawartymi umowami ich wykonanie oraz wykorzystanie dotacji, z uwzględnieniem analizy ryzyka występowania w tym zakresie zagrożeń,
4. podjęcie działań na rzecz organizacji pracy komisji konkursowych w sposób gwarantujący wyeliminowanie stwierdzonych mechanizmów korupcyjnych w ocenie ofert,

Istotnym problemem do rozwiązania (w tym systemowego), w kontekście gospodarności, może być w nieodległej przyszłości problem udziału j.s.t. w klubach sportowych stale ponoszących straty w swojej działalności, ze względu na ich finansowanie w części ze środków publicznych.

¹⁹ Art. 16 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego.

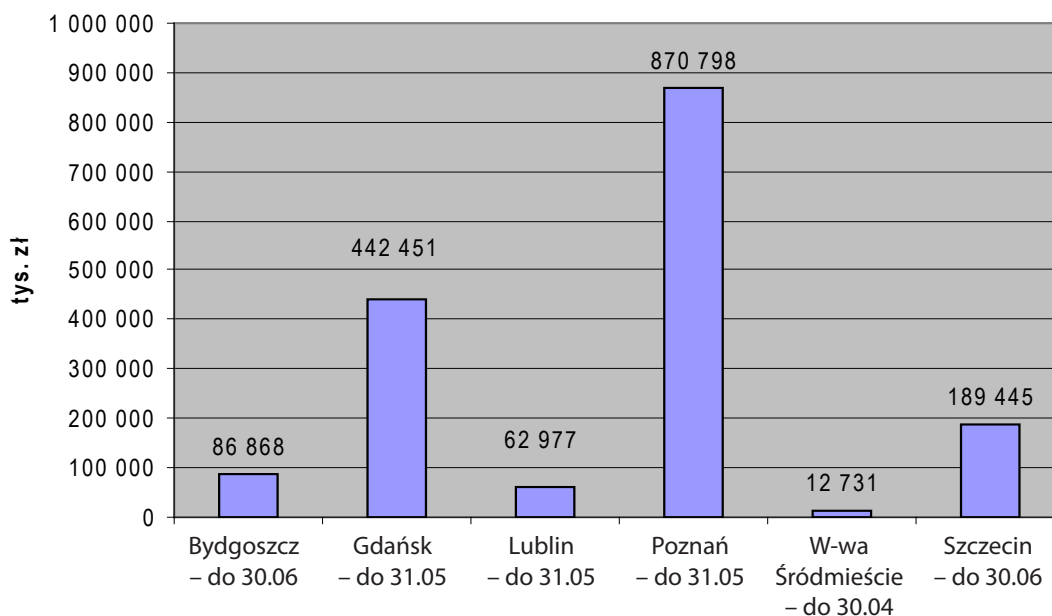
²⁰ Nieodpłatna lub odpłatna działalność pożytku publicznego oraz działalność gospodarcza.

3.1 Finansowanie zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu

W latach 2009–2010 i I półroczu 2011²¹ r. gminy objęte kontrolą wydatkowały na kulturę fizyczną i sport (dział 926)²² kwotę ogółem 1.665 mln zł. Wydatki poniesione przez poszczególne gminy przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1

Wydatki na kulturę fizyczną i sport (dział 926) w latach 2009–2011 (I półrocze*)

Wydatki na kulturę fizyczną i sport w 2010 r., w tych gminach wyniosły łącznie 765,3 mln zł i były o 2% większe od wydatków roku 2009.

Struktura wydatków poniesionych przez skontrolowane gminy w poszczególnych rozdziałach działu 926 – Kultura fizyczna była następująca:

Tabela nr 1

Struktura wydatków	mln zł	%
r. 92601 - Obiekty sportowe	616	37
r. 92604 - Instytucje kultury fizycznej	890	54
r. 92605 – Zadania w zakresie kult. fiz.	138	8
r. 92695 – Pozostała działalność	21	1
Razem	1 665	100

²¹ Okres objęty kontrolą w poszczególnych gminach podano na wykresie nr 1 i w załączniku nr 5.2.

²² Zmiana nazwy działu 926 od 1.01.2010 r. z nazwy- „Kultura fizyczna i sport” na – „Kultura fizyczna” (Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207 ze zm.).

Kontrola obejmowała wydatki na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu klasyfikowane w rozdziałach:

- 92605 – Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu²³,
- 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi²⁴ - wyłącznie w zakresie finansowania pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Wydatki w ww. obszarach wyniosły w skontrolowanych j.s.t. łącznie 137,8 mln zł.

Wielkość środków finansowych objętych badaniem²⁵ w tych obszarach wynosiła ogółem 103,5 mln zł, z tego:

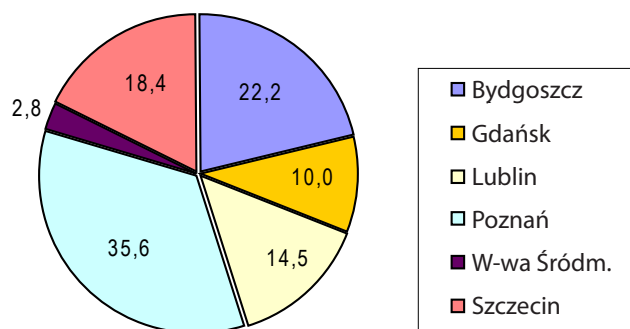
- 96,5 mln zł – wydatki w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu (93%), w tym:
  - dotacje na finansowanie zadań zleczanych lub powierzanych do realizacji klubom sportowym – 84,3 mln zł,
  - stypendia sportowe – 9,5 mln zł,
  - nagrody i wyróżnienia – 1,9 mln zł,
  - zadania zrealizowane w formie zakupu usług - 0,8 mln zł,
- 7,0 mln zł – środki na finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych (7%) (rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi),

Kontroli poddano środki finansowe w kwocie ogółem 30,2 mln zł, tj. 29% środków objętych badaniem, w tym: 30% dotacji udzielonych w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu, po 24% środków wykorzystanych na pozalekcyjne zajęcia sportowe (rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi) i stypendia, 38% przeznaczonych na nagrody sportowe oraz środki wydatkowane na zadania zakupione w formie usług. Skontrolowane środki stanowiły od 23% środków objętych badaniem w Lublinie do 50% w Dzielnicy Śródmieście i ok. 15% w Bydgoszczy²⁶.

Wielkość i strukturę skontrolowanych środków finansowych, w ujęciu terytorialnym, przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2

Środki finansowe j.s.t. objęte badaniem [mln zł]

²³ Zmiana nazwy rozdziału 92605 – analogiczna jak w przypisie poprzednim.

²⁴ Dział 851 – Ochrona zdrowia.

²⁵ Środki objęte badaniem nie obejmowały wszystkich wydatków w wymienionych rozdziałach. Obejmowały część wydatków (dotacje, stypendia, nagrody i wyróżnienia) w latach 2009–2010 i I półroczu 2011 r. oraz nieprzekazane jeszcze, a przyznane już dotacje klubom sportowym w I półroczu 2011 roku.

²⁶ W Bydgoszczy zbadano 40 zadań o największych kwotach udzielonych dotacji. Badaną kwotę ogółem obliczono szacunkowo na podstawie średniej wartości jednego zadania, powiększoną o 50%. W przypadku Bydgoszczy zbadana kwota dotacji ogółem, ustalona w ww. sposób, stanowiła 11%.

3.2 Działania organizacyjne j.s.t.

3.2.1. Rada sportu

Przepisy art. 18a ust.1 ustawy o kulturze fizycznej nakładały obowiązek działania w j.s.t. rad sportu, powołanych przez właściwe organy wykonawcze spośród przedstawicieli organizacji i instytucji realizujących zadania w zakresie kultury fizycznej. Po wejściu w życie ustawy o sporcie, tj. od 16 października 2010 r. obowiązek ten został zastąpiony fakultatywnym rozwiązaniem w tym zakresie (*art. 30 ust. 1 ustawy o sporcie*).

Na podstawie ustawy o kulturze fizycznej rady sportu powołane zostały w czterech j.s.t.²⁷ (Gdańsk, Lublin, Poznań, Szczecin). Prezydent Miasta Bydgoszczy nie wykonał dyspozycji ww. przepisu i nie powołał rady sportu na podstawie ww. ustawy, co uzasadniano brakiem przepisu określającego, w jakim okresie od wejścia w życie ustawy o kulturze fizycznej należało powołać samorządowe rady sportu. Powołanie zaś Gdańskiej Rady Sportu nie zostało poprzedzone ustaleniem zasad powoływania jej członków, co w myśl art. 18c pkt 1 wymienionej ustawy należało do obowiązku organu wykonawczego j.s.t.

Na podstawie ustawy o sporcie, do czasu zakończenia kontroli, rady sportu powołane zostały tylko w dwóch j.s.t. (Gdańsk, Szczecin), przy czym powołanie rady sportu po zakończeniu kontroli deklarował Prezydent Miasta Bydgoszczy.

Powołane rady sportu w Gdańsku, Poznaniu i Lublinie wykonywały zadania ograniczone do opiniowania kilku projektów uchwał na nielicznych posiedzeniach.

Na przykład:

Gdańska Rada Sportu w okresie od stycznia 2009 r. do stycznia 2010 r. nie odbyła żadnego posiedzenia, mimo iż regulamin jej działania określał ich częstotliwość - minimum raz na pół roku, zaś Rada Sportu w **Poznaniu** w okresie objętym kontrolą obradowała jeden raz.

Dużą aktywnością pracy wykazała się jedynie Rada Sportu w **Szczecinie**, która w okresie objętym kontrolą odbyła 20 posiedzeń, realizując zadania określone w art. 18a ust. 2 ustawy o kulturze fizycznej i art. 30 ust. 3 ustawy o sporcie.

3.2.2. Roczny program współpracy

Zgodnie z art. 5a²⁸ ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego organy stanowiące wszystkich skontrolowanych j.s.t. uchwaliły roczne programy współpracy²⁹ przed dniem 30 listopada 2010 r., po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5 ustawy. W jednym przypadku (Szczecin) organ stanowiący j.s.t. nie określił w drodze uchwały, wbrew wymogom art. 5 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego, szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy. Organ wykonawczy nie przedłożył bowiem Radzie Miasta Szczecin projektu uchwały w tym zakresie, mimo że przepis art. 5a wszedł w życie 12 marca 2010 roku.

Opracowane przez j.s.t. programy współpracy zawierały elementy, o których mowa w art. 5a ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego, w tym m.in. cele główne i cele szczegółowe programów.

²⁷ Ze względu na ustrój m. st. Warszawy – rada sportu nie była powoływana na szczeblu Dzielnicy Śródmieście.

²⁸ Przepis dodany z dniem 12 marca 2010 r. Poprzednio kwestię rocznych programów współpracy regulował przepis art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

²⁹ Rada Miasta Gdańska uchwaliła program wieloletni na lata 2011-2015.

Na przykład:

Miasto **Bydgoszcz** do zadań priorytetowych programu zaliczało m.in.:

- wspieranie szkolenia sportowego dzieci, młodzieży i seniorów w dyscyplinach olimpijskich i nieolimpijskich,
- popularyzację kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz powszechnej rekreacji wśród mieszkańców miasta,
- popularyzację sportu wśród osób niepełnosprawnych,
- współpracę przy organizacji imprez masowych,
- udzielanie pomocy merytorycznej stowarzyszeniom sportowym.

Do priorytetowych zadań programu Miasto **Poznań** zaliczyło zadania na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i sportu, w tym m.in.:

- naukę pływania dla dzieci klas II i III szkół podstawowych,
- poznańskie igrzyska młodzieży szkolnej w dyscyplinach indywidualnych i grach zespołowych,
- całoroczne zajęcia sportowe w ramach Młodzieżowych Centrów Sportu dla młodzieży uzdolnionej sportowo,
- stałe zajęcia sportowe dla osób niepełnosprawnych,
- organizację w Poznaniu Mistrzostw Świata w hokeju na trawie,
- organizację turniejów piłkarskich „Europokolenie 2012”,
- udział czołowych zespołów poznańskich w grach zespołowych w rozgrywkach ligowych,
- oraz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - m.in. prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Za priorytetowe zadania programu Miasto **Szczecin** uznało m. in.:

- szkolenia dzieci i młodzieży prowadzone przez kluby sportowe, w tym uczniowskie kluby sportowe,
- organizację zawodów sportowych na rzecz osób niepełnosprawnych w dyscyplinach paraolimpijskich,
- szkolenia trenerów i instruktorów,
- wspieranie organizacji imprez sportowych,
- popularyzację idei olimpijskiej,
- realizację programu przygotowań olimpijskich i paraolimpijskich.

Do priorytetowych zadań programu Miasto **Lublin** zaliczyło zadania dotyczące m.in.:

- prowadzenia szkolenia sportowego w różnych dyscyplinach sportu,
- prowadzenia szkolenia sportowego oraz organizacji imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych,
- zapewnienia dostępności obiektów sportowych dla mieszkańców Miasta Lublin poprzez prowadzenie działalności w zakresie kultury fizycznej i sportu,
- organizacji zawodów sportowych i imprez sportowo-rekreacyjnych,
- organizacji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych zapewniających zagospodarowanie wolnego czasu i rozwój zainteresowań.

3.2.3. Uchwały organów j.s.t. w sprawach kultury fizycznej i sportu

1. W badanym okresie organy stanowiące skontrolowanych j.s.t. podjęły ogółem 35 uchwał w sprawach dot. kultury fizycznej i sportu³⁰, z czego sześć uchwał (17,1%) zakwestionowanych zostało w trybie nadzoru, w tym jedna uchylona w całości, a pięć w części. Podejmowane przez j.s.t. uchwały dotyczyły m.in.:

- warunków i trybu przyznawania, wstrzymywania i pozbawiania stypendiów sportowych,
- powołania kapituły nagrody oraz warunków przyznawania nagród i wyróżnień za osiągnięcia sportowe,
- warunków i zasad udzielania dotacji klubom sportowym,
- programów współpracy z klubami sportowymi,
- warunków wspierania rozwoju sportu.

³⁰ Dane dot. podjętych uchwał nie obejmują Dzielnicy Śródmieście. Ze względu na ustrój m. st. Warszawy kompetencje w tym zakresie należały do Rady m. st. Warszawy.

Uchylone uchwały w całości lub części dotyczyły:

Bydgoszcz – Kolegium RIO w Bydgoszczy stwierdziło nieważność w części uchwały nr LXXIV/1115/10 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 29 września 2010 r. w sprawie ustalenia warunków postępowania o udzielenie dotacji w zakresie rozwoju sportu podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych. Zakwestionowane zostały zapisy uchwały stanowiące o tym, że:

- zwrot dotacji (...) następuje w terminach ustalonych w umowie, nie później niż 14 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania (§ 22 uchwały),
- szczegółowe zasady podziału środków przeznaczonych na wspieranie sportu kwalifikowanego określi w drodze zarządzenia Prezydent Miasta Bydgoszczy (§ 3 ust. 3).

Kolegium RIO stwierdziło sprzeczność zapisu dot. zwrotu dotacji z art. 252 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2009 r., mówiącym o zwrocie dotacji w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia pobrania dotacji w nadmiernej wysokości, nie dłużej niż 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji. Kolegium RIO kwestionowało również użycie pojęcia sportu „kwalifikowanego” z punktu widzenia zgodności z przepisami ustawowymi³¹.

Poznań – rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 24 marca 2011 r. Wojewoda Wielkopolski stwierdził nieważność uchwały Rady Miasta Poznań z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie powołania Kapituły Nagrody Sportowej Miasta Poznania i Stypendium Sportowego Poznania oraz zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Nagrody Sportowej Miasta Poznania, uchwały w sprawie określenia warunków i trybu przyznawania stypendiów sportowych za wybitne osiągnięcia sportowe w kategorii seniora i uchwały w sprawie określenia warunków i trybu przyznawania stypendiów sportowych Miasta Poznania dla młodych sportowców – ze względu na istotne naruszenie prawa, tj. z powodu zmian w uchwałach już nieobowiązujących.

Szczecin – uchwałę Rady Miasta Szczecin nr XLI/1038/09 dot. stypendiów sportowych Wojewoda Zachodniopomorski uznał w części za nieważną³², ze względu na ograniczenie kręgu uprawnionych do stypendiów wyłącznie do zawodników reprezentujących kluby sportowe, stowarzyszenia kultury fizycznej lub fundacje mające siedzibę na terenie Miasta Szczecina, gdyż było to sprzeczne z przepisami art. 3 pkt 5, art. 4 ust. 1 oraz art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o sporcie kwalifikowanym. Zgodnie z ww. art. 4 ust. 1 - uczestnikami współzawodnictwa sportowego mogli być zawodnicy zrzeszeni w klubach sportowych lub zawodnicy niezrzeszeni.

Wojewoda Zachodniopomorski stwierdził również nieważność³³ części treści uchwały nr XLII/1063/09 w związku z zawarciem w niej zapisu ograniczającego krąg uprawnionych do stypendiów wyłącznie do zawodników zrzeszonych w stowarzyszeniu kultury fizycznej, fundacji, związku lub klubie sportowym z siedzibą w Mieście Szczecin. W ocenie Wojewody zapisy uchwały w sposób istotny naruszały prawo w zakresie odmienności brzmienia definicji pojęcia „zawodnika” w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy o sporcie kwalifikowanym i art. 3 pkt 6 i 11 ustawy o kulturze fizycznej. Zakwestionowane przez organ nadzoru ww. uchwały zostały zmienione w podjętej przez Radę Miasta Szczecin uchwale nr LII/1360/10 z 25 października 2010 r.

Lublin – w uchwale Rady Miasta Lublin z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania, wstrzymywania i pozbawiania stypendiów dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w krajowym lub międzynarodowym współzawodnictwie oraz dla zawodników w kategorii seniorów uczestniczących w rozgrywkach ligowych w grach zespołowych - rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 19 marca 2010 r. Wojewoda Lubelski uznał za nieważne zapisy dotyczące posiadania przez zawodnika licencji, konieczności niezwłocznego informowania przez Prezydenta Miasta Komisji Sportu, Turystyki i Wypoczynku Rady Miasta w sprawach przyznania, wstrzymania lub pozbawienia stypendiów oraz zwrotu stypendiów wypłaconych w oparciu o nieprawdziwe dane.

Rozstrzygnięciem nadzorczym z 28 lutego 2011 r. Wojewoda Lubelski stwierdził nieważność uchwały nr 38/V/2011 z 27 stycznia 2011 r. w sprawie ustanowienia Nagród Miasta Lublin w dziedzinie sportu – w części dot. zapisu, iż „Prezydent Miasta Lublin może przyznać nagrodę za inne osiągnięcia sportowe, nie uwzględnione w (...) regulaminie”. W związku z ww. rozstrzygnięciami Wojewody nie zostały wprowadzone zapisy korygujące unieważnioną treść.

³¹ Z dniem 16.10.2010 r. wchodziła w życie ustawa o sporcie, a uchylana była ustawa o sporcie kwalifikowanym.

³² Rozstrzygnięcie NK.4.WE.0911/85/09 z 28.12.2009 r.

³³ Rozstrzygnięcie NK.4.WE.0911/3/10 z 18.01.2010 r.

2. W oparciu o podjęte w 2008 r. uchwały³⁴ organów stanowiących j.s.t. w Bydgoszczy, Poznaniu i Lublinie w sprawach dot. wspierania sportu kwalifikowanego w formie dotacji - w okresie objętym kontrolą ww. j.s.t. wsparły działania klubów sportowych w zakresie sportu kwalifikowanego łączną kwotą 22,5 mln zł.³⁵ z naruszeniem przepisów ustawy o sporcie kwalifikowanym. Zgodnie z orzecznictwem sądowym³⁶ - przedsięwzięcia związane z funkcjonowaniem sportu kwalifikowanego jako takiego nie mieściły się w zakresie spraw publicznych o zakresie lokalnym i nie stanowiły zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty, o których mowa w art. 6 i art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a uprawnienia j.s.t. w zakresie finansowego wspierania sportu kwalifikowanego zostały ograniczone do - wyraźnie wskazanej w art. 35 i art. 37 ustawy o sporcie kwalifikowanym możliwości przyznawania stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień zawodnikom, którzy osiągnęli wysokie wyniki sportowe³⁷. Przepis art. 2 ust. 2 ww. ustawy nie mógł być samodzielną podstawą podjęcia przez j.s.t. uchwał o finansowaniu działalności klubów sportowych (prowadzących rozgrywki ligowe) w formie nieprzewidzianej w art. 35 lub art. 37 ustawy o sporcie kwalifikowanym³⁸, zaś rada gminy w zakresie udzielania wsparcia finansowego na rozwój sportu kwalifikowanego władna była określać wyłącznie warunki i tryb tego wsparcia. Nie mogła zatem określać w sposób dowolny jego form³⁹ (dotacje) ponad formy określone wyraźnie w ustawie o sporcie kwalifikowanym (stypendia, nagrody, wyróżnienia). I tak:

w Bydgoszczy podstawą wspierania sportu kwalifikowanego w formie dotacji była uchwała Nr XXVI/351/08 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 13 lutego 2008 r. w sprawie ustalenia warunków oraz trybu postępowania o udzielenie dotacji w zakresie rozwoju sportu kwalifikowanego podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych na realizację zleconych zadań publicznych. Podstawą prawną przyjęcia tej uchwały były m. in. przepisy art. 7 ust. 1 pkt 10 (dot. katalogu zadań własnych gminy) i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (dot. właściwości rady gminy w zakresie stanowienia w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy) oraz art. 2 ust. 3 ustawy o sporcie kwalifikowanym (stanowiący o tym, że rada gminy, w drodze uchwały, określi warunki i tryb wspierania, w tym finansowego, rozwoju sportu kwalifikowanego).

w Lublinie podstawą wspierania sportu kwalifikowanego w formie dotacji udzielanych klubom sportowym była uchwała nr 267/XVI/2008 z dnia 24 stycznia 2008 r. w sprawie finansowego wspierania sportu kwalifikowanego oraz określenia warunków i trybu wspierania sportu kwalifikowanego z budżetu Miasta Lublin, podjęta m.in. na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym i art. 2 ust. 3 ustawy o sporcie kwalifikowanym.

Obie ww. uchwały nie były kwestionowane w trybie nadzoru i obowiązywały do dnia wejścia w życie ustawy o sporcie, tj. do 15 października 2010 r.

w Poznaniu podstawą wspierania sportu kwalifikowanego było stanowisko⁴⁰ Rady Miasta Poznania z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie wspierania sportu kwalifikowanego. W stanowisku tym Rada wyraziła wolę finansowego wspierania wybranych dyscyplin sportu kwalifikowanego⁴¹ w celu umożliwienia poznańskim klubom sportowym udziału we współzawodnictwie sportowym, organizowanym lub prowadzonym w określonej dyscyplinie sportu przez polski związek sportowy lub podmioty działające z jego upoważnienia. Warunkiem otrzymania przez kluby sportowe środków finansowych było podpisanie umowy zawierającej katalog działań zmierzających do osiągnięcia efektu promocyjnego miasta. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wspieranie sportu kwalifikowanego, w świetle stanowiska, miała być określana corocznie w uchwale budżetowej.

³⁴ W przypadku Poznania – stanowiska Rady Miasta.

³⁵ Bydgoszcz – 13.747,7 tys. zł, Poznań – 4.597 tys. zł, Lublin – 4.090 tys. zł.

³⁶ Patrz wyroki przywołane w przypisach nr 37-39.

³⁷ Wyrok I SA/GI 927/06 WSA w Gliwicach z 19.07.2006 r. (OwSS 2006/4/114).

³⁸ Wyrok II GSK 328/07 NSA w Warszawie z 15.01.2008 r. (Lex nr 471064).

³⁹ Wyrok I SA/Kr 347/10 WSA w Krakowie z 13.05.2010 r. (Wspólnota 2010/23/43).

⁴⁰ Stanowisko Nr XXXVIII/408/V/12/2008.

⁴¹ Piłka nożna, koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, hokej na trawie, rugby, futsal, sport żużlowy.

3.2.4. Umowy sponsoringowe

W badanym okresie pięć j.s.t.⁴² zawarło z klubami sportowymi ogółem 121 umów sponsoringowych na łączną kwotę 28,2 mln zł⁴³ wynagrodzenia należnego klubom sportowym za ich realizację. Średnia kwota wynagrodzenia określonego w jednej umowie wynosiła 233 tys. zł, przy czym w Gdańsku i Lublinie odpowiednio 71,2 tys. zł i 43,9 tys. zł, a w Poznaniu 799 tys. zł.

Badanie 26 umów⁴⁴ na sumę 13,8 mln zł określonych nimi wynagrodzeń dla klubów sportowych za realizację zadań w zakresie promocji j.s.t. wykazało prawidłową realizację 22 z nich (92%). W realizacji czterech umów NIK stwierdziła odstępstwa od ich postanowień w zakresie dokumentowania rozliczeń wykonanych zadań. I tak:

w Poznaniu za realizację trzech umów wypłacono klubom sportowym łącznie 1.456,3 tys. zł, pomimo że do przedłożonych do j.s.t. faktur i sprawozdań opisowych z wykonania zadań nie dołączyły one sprawozdań finansowych z ich realizacji, co wymagały postanowienia umów.

w Lublinie rozliczenie końcowe zadania o wartości 5,7 tys. zł nie zawierało sprawozdania z wykonania zobowiązań związanych z realizacją porozumienia, na podstawie którego zadanie to było wykonywane.

3.3 Udział j.s.t. w klubach sportowych

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej - w badanym okresie j.s.t. mogły tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne, a także przystępować do takich spółek. W myśl art. 10 ust. 1 tej ustawy - poza sferą użyteczności publicznej gmina mogła tworzyć spółki prawa handlowego i przystępować do nich, jeżeli łącznie były spełnione następujące warunki:

- 1) istniały niezaspokojone potrzeby wspólnoty samorządowej na rynku lokalnym,
- 2) występujące w gminie bezrobocie w znacznym stopniu wpływało ujemnie na poziom życia wspólnoty samorządowej, a zastosowanie innych działań i wynikających z obowiązujących przepisów środków prawnych nie doprowadziło do aktywizacji gospodarczej, a w szczególności do znacznego ożywienia rynku lokalnego lub trwałego ograniczenia bezrobocia.

W myśl zaś ust. 3 ww. artykułu - ograniczenia dotyczące tworzenia spółek prawa handlowego i przystępowania przez gminę do nich, o których wyżej mowa, nie miały zastosowania do posiadania przez gminę akcji lub udziałów spółek zajmujących się czynnościami bankowymi, ubezpieczeniowymi oraz działalnością doradczą, promocyjną, edukacyjną i wydawniczą na rzecz samorządu terytorialnego, a także innych spółek ważnych dla rozwoju gminy, od 16 października 2010 r. - także klubów sportowych działających w formie spółki kapitałowej.

Trzy spośród objętych kontrolą j.s.t. były akcjonariuszami klubów sportowych funkcjonujących w formie spółek kapitałowych z udziałami o łącznej wartości 16.000 tys. zł, w tym:

- **Bydgoszcz** – trzech klubów z udziałami o łącznej wartości 14.600 tys. zł,
- **Szczecin** – jednego klubu, który nie prowadził działalności gospodarczej, z udziałami o wartości ogółem 400 tys. zł,
- **Lublin** – dwóch klubów z udziałami o łącznej wartości 1.000 tys. zł.

Spółki z udziałem Miasta Bydgoszczy miały zapewniony większościowy udział Miasta w kapitale tych Spółek (84,9% - 97,9%), a spółki z udziałem Miasta Lublin większość w składzie rad nadzorczych

⁴² Dzielnica Śródmieście nie zawierała z klubami sportowymi umów sponsoringowych.

⁴³ Bydgoszcz 31 umów – 7.377,9 tys. zł, Gdańsk 19 umów - 1.352,3 tys. zł, Lublin 13 umów – 557,9 tys. zł, Poznań 6 umów – 4.794,3 tys. zł, Szczecin 52 umowy – 14.105,1 tys. zł.

⁴⁴ Po pięć umów o największych wartościach, a w Poznaniu sześć. Na szczęblu Dzielnicy Śródmieście nie zawierano takich umów.

- zgodnie z uchwałami Rady Miasta Lublin w sprawie przystąpienia do nich Gminy Lublin. **Spółki te**, z powodu ciągłej nadwyżki kosztów nad przychodami, w latach 2009–2010 **wygenerowały straty** (łącznie na koniec 2009 i 2010 r.) w swojej działalności na sumę, **11.980,5 tys. zł⁴⁵, tj. 75% wartości objętych akcji**. Wielkość udziałów skontrolowanych j.s.t. w spółkach prawa handlowego i generowanych przez nie strat była następująca:

Bydgoszcz – w okresie objętym kontrolą funkcjonowały trzy spółki kapitałowe z udziałem Miasta Bydgoszczy wynoszącym łącznie 14.600 tys. zł (99.200 akcji), w tym za 14.100 tys. zł objętym w badanym okresie. Jedna z tych spółek utworzona została w badanym okresie, a dwie w latach 2006–2007. Spółki te, w których Miasto Bydgoszcz miało większościowe pakiety akcji, w latach 2009–2010 generowały ujemne wyniki finansowe na sumę 9.482,7 tys. zł, w tym:

- **Żuźlowy Klub Sportowy „Polonia Bydgoszcz” S.A.**⁴⁶ – 1.883,8 tys. zł w 2009 r. i 1.558,7 tys. zł w 2010 r.,
- **„Łuczniczka” Bydgoszcz S.A.**⁴⁷ – 413,8 tys. zł w 2009 r. i 1.452 tys. zł w 2010 r.,
- **WKS „Zawisza” Bydgoszcz S.A.**⁴⁸ – 1.516,9 tys. zł. w 2009 r. i 2.657,8 tys. zł w 2010 r.

Zgodnie z art. 455 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁴⁹ – ostatnie Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy ŻKS „Polonia” S.A. i „Łuczniczka” Bydgoszcz S.A. obniżyły kapitały zakładowe tych spółek celem pokrycia strat z lat ubiegłych.

W sprawie przyczyn powstałych w tych klubach strat Prezydent Miasta Bydgoszczy wyjaśnił m.in., że:

- w klubach sportowych działających w formie spółek akcyjnych w okresie 2009–2010 zakładano straty finansowe na działalności przy zachowaniu płynności finansowej,
- sytuację finansową spółek z pewnością poprawi znalezienie inwestorów strategicznych, tak jak aktualnie dzieje się to w WKS Zawisza Bydgoszcz S.A.,

Szczecin – w okresie objętym kontrolą Miasto Szczecin było akcjonariuszem **Sportowej Spółki Akcyjnej „POGOŃ”** w Szczecinie⁵⁰ na podstawie uchwały nr III/W/356/99 z 26 kwietnia 1999 r., podjętej na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 9 lit. a), f) i g) ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z ww. uchwałą Miasto Szczecin objęło 4.000 akcji imiennych na łączną kwotę 400 tys. zł. Spółka nie prowadziła działalności gospodarczej, a postanowieniem z 14 maja 2008 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie ustanowił dla Spółki kuratora w celu niezwłocznego powołania organów Spółki. W dniu 21 października 2010 r. Sąd Rejonowy w Szczecinie ustanowił nowego kuratora dla Spółki w celu niezwłocznego powołania organów Spółki, a w razie potrzeby podjęcia czynności zmierzających do jej likwidacji.

Lublin – w badanym okresie Miasto Lublin przystąpiło do dwóch spółek kapitałowych, obejmując 2.000 akcji o wartości nominalnej ogółem 1.000 tys. zł.

Na podstawie uchwały nr 1067/XLXIII/2010⁵¹ z dnia 24.06.2010 roku Rady Miasta Lublin - Gmina Lublin przystąpiła do spółki działającej pod firmą **MOTOR Lublin S.A.**⁵² obejmując w dniu 30 sierpnia 2010 r. 1.000 akcji o łącznej wartości nominalnej 500 tys. zł i dokonując wpłaty tej kwoty na rachunek Spółki w dniu 31.08.2010 r. W 7-osobowym składzie Rady Nadzorczej Spółki Miasto Lublin posiadało czterech przedstawicieli. W badanym okresie sytuacja finansowa Spółki pogarszała się, a strata netto wynosiła odpowiednio: 587 tys. zł wg stanu na 30.11.2010 r., 1.113,9 tys. zł – 31.01.2011 r. i 1.152,6 tys. zł – 28.02.2011 r.

⁴⁵ Łączna wielkość strat netto na koniec roku 2009 i 2010, a w przypadku LKP Motor Lublin na dzień 31.01.2011 r.

⁴⁶ Miasto Bydgoszcz utworzyło ten klub 27.10.2006 r. wraz z Bydgoskim Towarzystwem Żuźlowym „Polonia” w oparciu o uchwałę nr LXXIV/1443/06 Rady Miasta Bydgoszczy podjętą na podstawie art. 9 i art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej Udział Miasta – 5.400 tys. zł (93,1%).

⁴⁷ Miasto Bydgoszcz utworzyło ten klub 29.03.2007 r. wraz z Bydgoskim Klubem Sportowym „Chemik” w oparciu o uchwałę nr IX/80/07 Rady Miasta Bydgoszczy podjętą na podstawie art. 9 i art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej Udział Miasta – 4.000 tys. zł (84,9%).

⁴⁸ Miasto Bydgoszcz utworzyło ten klub 2.07.2009 r. wraz ze Stowarzyszeniem Piłkarskim „Zawisza” w Bydgoszczy w oparciu o uchwałę nr XLIX/723/09 Rady Miasta Bydgoszczy podjętą na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej Udział Miasta – 5.200 tys. zł (97,9%).

⁴⁹ Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.

⁵⁰ KRS Nr 0000160671.

⁵¹ Podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. f) i art. 58 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej.

⁵² Spółka zawiązana w dniu 19.04.2010 r. przez 10 osób fizycznych.

Uchwałą nr 1129/XLIV/2010 z dnia 16.09.2010 r. Rada Miasta Lublin⁵³ wyraziła zgodę na przystąpienie Gminy Lublin do spółki akcyjnej działającej pod firmą **SPR Lublin Sportowa Spółka Akcyjna**⁵⁴. W dniu 22.12.2010 r. Prezydent Miasta Lublin dokonał objęcia w SPR Lublin SSA 5.000 akcji, wpłacając w dniu następnym kwotę 500 tys. zł ich łącznej nominalnej wartości. Rok 2010 Spółka zamknęła stratą netto 805 tys. zł, tj. o 39% większą niż osiągniętą w roku 2009 (578,9 tys. zł).

W dniu 10.03.2011 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy obniżyło kapitał zakładowy Spółki o 452,7 tys. zł⁵⁵ i powołało Radę Nadzorczą SPR Lublin SSA w trzyosobowym składzie, w tym dwóch przedstawicieli Gminy Lublin.

W uchwałach dot. przystąpienia Miasta Lublin do ww. Spółek stwierdzono m.in. że:

- sport kwalifikowany na wysokim poziomie organizacyjnym jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi promocji Miasta oraz profilaktyki prozdrowotnej. Istotnym aspektem jest również integracja społeczności lokalnej wokół drużyny oraz oddziaływanie wychowawcze na młode pokolenie, skupiające swoje zainteresowanie wokół sportu,
- udział kapitałowy Miasta Lublin w spółce spowoduje uwiarygodnienie przedsięwzięcia na piłkarskiej mapie kraju, co przełoży się na możliwość pozyskiwania sponsorów i inwestorów.

W lutym 2011 r. Wydział Gospodarowania Mieniem zwrócił się do zarządów ww. Spółek o intensyfikację działań w celu wyprowadzenia ich ze złej kondycji finansowej. Do czasu zakończenia kontroli NIK w Urzędzie Miasta Lublin Spółki te nie udzieliły odpowiedzi o podjętych działaniach.

Wprowadzenie zmiany w art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej, rozszerzającej możliwość tworzenia przez j.s.t. lub przystępowania do klubów sportowych działających w formie spółek prawa handlowego, nie wpłynęło na zmianę wielkości udziałów j.s.t. w tych spółkach (wszystkie uchwały w tym zakresie były podjęte przed zmianą tego przepisu) lub na przystępowanie przez j.s.t. do nowych klubów sportowych, działających w formie spółek prawa handlowego.

3.4 Stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia

3.4.1. Stypendia

W latach 2009–2010 - zawodnicy osiągający wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym mogli otrzymywać stypendia sportowe, finansowane ze środków budżetów j.s.t. Podstawą ich przyznawania i wypłaty były przepisy:

- art. 22 ustawy o kulturze fizycznej⁵⁶ – stypendia dla zawodników nieposiadających licencji zawodnika,
- art. 35 ustawy o sporcie kwalifikowanym⁵⁷ – stypendia dla zawodników posiadających licencję zawodnika (sport kwalifikowany).

Po wejściu w życie ustawy o sporcie, tj. od 16 października 2010 r., na podstawie art. 31 tej ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogły ustanawiać i finansować dla osób fizycznych okresowe stypendia sportowe za osiągnięte wyniki sportowe.

Na podstawie ww. przepisów organy stanowiące j.s.t., za wyjątkiem Dzielnicy Śródmieście⁵⁸, podjęły stosowne uchwały określające warunki i tryb przyznawania, wstrzymywania i pozbawiania/cofania stypendiów sportowych (art. 35 ust. 2 ustawy o sporcie kwalifikowanym, art. 22 ust. 2 ustawy

⁵³ Podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. f) i art. 58 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej.

⁵⁴ Zawiązanej w dniu 6.08.2008 r. przez Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Lublin (SPR Lublin) i spółkę z o.o. „Tech-Mlecz”.

⁵⁵ Umorzono 4.527 nieuprzywilejowanych akcji imiennych serii A należących do Wyższej Szkoły Społeczno - Przyrodniczej im. W. Pola w Lublinie.

⁵⁶ Przepis uchylony z dniem wejścia w życie ustawy o sporcie.

⁵⁷ Przepis uchylony z dniem wejścia w życie ustawy o sporcie.

⁵⁸ Ze względu na kompetencje wynikające z ustroju m. st. Warszawy Rada Dzielnicy Śródmieście nie podejmowała uchwał w sprawie stypendiów.

o kulturze fizycznej), a po wejściu w życie ustawy o sporcie – określające zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje i wysokość okresowych stypendiów sportowych (art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie).

W badanym okresie skontrolowane j.s.t. przyznały razem⁵⁹ 2.138 stypendiów sportowych na łączną kwotę 10.930,5 tys. zł za wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym, w tym:

- 1.664 stypendia w kwocie ogółem 8.636 tys. zł – na podstawie ustawy o sporcie kwalifikowanym,
- 474 stypendia w kwocie ogółem 2.294,5 tys. zł – na podstawie ustawy o sporcie.

Najwięcej środków finansowych na stypendia sportowe przeznaczyło Miasto Lublin przyznając ogółem 865 stypendiów sportowych na sumę 3.701,4 tys. zł, a najmniej Miasto Poznań – 1.202,3 tys. zł na 432 stypendia. Najmniejszą zaś liczbę stypendiów przyznało Miasto Gdańsk (129), przeznaczając z budżetu kwotę 1.943,6 tys. zł na ich sfinansowanie. Średnia kwota jednego stypendium wynosiła 5,1 tys. zł, przy czym przyznanych przez Miasto Gdańsk - 15,1 tys. zł, a przez pozostałe gminy – od 2,8 tys. zł (Poznań) do 6,5 tys. zł (Szczecin).

W badanym okresie skontrolowane j.s.t. pozbawiły zawodników 19 stypendiów⁶⁰ (0,9% liczby przyznanych), a w 57 przypadkach (2,7% liczby przyznanych) wypłatę stypendiów wstrzymano⁶¹ zgodnie z podjętymi w tym zakresie uchwałami organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

W latach 2009–2010 i I półroczu 2011 r.⁶² skontrolowane j.s.t. wypłaciły ogółem 9.497 tys. zł na stypendia sportowe, tj. 86,9% ogółu przyznanych w tym okresie stypendiów.

Badaniem prawidłowości postępowania j.s.t. w zakresie przyznawania, wstrzymywania i pozbawiania stypendiów sportowych objęto stypendia w łącznej kwocie 2.604,2 tys. zł⁶³, tj. 24% stypendiów przyznanych ogółem⁶⁴. Wykazało ono, że 92,6% zbadanych stypendiów przyznano i wypłacono zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymienionych na wstępie niniejszego rozdziału ustaw i podjętych na ich podstawie uchwał organów stanowiących skontrolowanych j.s.t. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły 192,4 tys. zł, tj. 7,4% stypendiów przyznanych, w tym 190,2 tys. zł stypendiów przyznanych na podstawie ustawy o sporcie kwalifikowanym i 2,2 tys. zł stypendiów przyznanych na podstawie ustawy o sporcie. Polegały one na:

- nieogłoszeniu na stronie internetowej Urzędu Miasta **Gdańsk** wykazu 20 zawodników, którym przyznano w 2010 r. stypendia na łączną kwotę **126,4 tys. zł** (19,2% zbadanych stypendiów - przyznanych na podstawie ustawy o sporcie kwalifikowanym), wbrew wymogom § 6 ust. 4 Regulaminu stypendiów sportowych Prezydenta Miasta Gdańska dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie sportowym,
- przyznaniu i wypłaceniu przez Miasto **Lublin** w latach 2009–2010 stypendiów w łącznej kwocie **47,7 tys. zł** (20% zbadanych stypendiów - przyznanych na podstawie ustawy o sporcie kwalifikowanym) pomimo niespełnienia wymogów formalnych, określonych w § 2 ust. 6 pkt 2 lit. c) uchwały Rady Miasta Lublin nr 968/XXXIX/2010 z dnia

⁵⁹ Ze względu na kompetencje wynikające z ustroju m. st. Warszawy Dzielnica Śródmieście nie przyznawała stypendiów.

⁶⁰ Bydgoszcz – 2, Gdańsk – 5, Szczecin – 12 – m.in. z powodu zakończenia przez zawodników kariery sportowej, zmiany klubu, zaprzestania treningów.

⁶¹ Bydgoszcz – 5, Poznań – 50, Szczecin – 2.

⁶² Z uwzględnieniem okresów objętych kontrolą w poszczególnych jednostkach – patrz przypis nr 1.

⁶³ Do ustalenia wartości ogółem zbadanych stypendiów w kontroli UM Szczecin przyjęto wartość ustaloną na podstawie średniej wartości stypendium, a w pozostałych przypadkach – wartości rzeczywistych stypendiów.

⁶⁴ Od 9,5 % w Lublinie do 52,5 % w Gdańsku.

11 lutego 2010 r.⁶⁵, tj. posiadania licencji przez zawodników (25,8 tys. zł), braku kserokopii licencji potwierdzonej za zgodność z oryginałem (5,1 tys. zł) oraz przyznaniu, wbrew postanowieniom art. 35 ust. 1 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy o sporcie kwalifikowanym, stypendiów dwóm osobom nieposiadającym licencji zawodniczych (16,8 tys. zł),

- przyznaniu czterech stypendiów sportowych w łącznej kwocie **16,1 tys. zł** (4,9% zbadanych - przyznanych na podstawie ustawy o sporcie kwalifikowanym i ustawy o kulturze fizycznej) przez właściwą Kapitułę⁶⁶, bez wymaganej uchwałami⁶⁷ Rady Miasta **Poznania** opinii okręgowego związku sportowego,
- niezgodnym z zasadami określonymi przez Radę Miasta **Poznania** postępowaniu przy „wstrzymywaniu” stypendiów, o czym zdecydowali pracownicy Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania, zamiast powołanej do tego Kapituły oraz podjęciu decyzji w 10 przypadkach (50% zbadanych) o „wstrzymaniu” wypłat stypendiów, pomimo wystąpienia przesłanek do wydania decyzji o pozbawieniu stypendiów. Dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania – Ewa Bąk wyjaśniła, że pracownicy Wydziału, ze względu na wzajemnie wykluczające się zapisy regulaminu stypendiów, kwalifikowali wnioski klubów jako podstawę do wstrzymania stypendiów sportowych, co w efekcie końcowym miało taki sam skutek finansowy dla miasta jak w sytuacji pozbawienia stypendiów. Nie zdarzały się bowiem przypadki przywrócenia prawa do ponownego otrzymywania stypendiów.

3.4.2. Nagrody i wyróżnienia

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 ustawy o kulturze fizycznej, dotyczącego zawodników nieposiadających licencji zawodnika, ich trenerów i działaczy zasłużonych w osiągnięciu wyników przez tych zawodników oraz art. 37 ust. 1 i 3a⁶⁸ ustawy o sporcie kwalifikowanym, dotyczącego zawodników posiadających licencję, ich trenerów i działaczy zasłużonych w osiągnięciu wyników przez tych zawodników - jednostki samorządu terytorialnego mogły przyznawać zawodnikom, trenerom i działaczom, a od wejścia w życie ustawy o sporcie osobom fizycznym (art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o sporcie), nagrody i wyróżnienia za osiągnięte wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym i krajowym współzawodnictwie sportowym, finansowane z budżetów j.s.t.. Organy stanowiące skontrolowanych j.s.t. podjęły stosowne uchwały w sprawie przyznawania wyróżnień i nagród, z uwzględnieniem uwag podanych w nw. przykładach.

W badanym okresie skontrolowane j.s.t.⁶⁹ wypłaciły ogółem 906 nagród na sumę 1.831,5 tys. zł, z tego 1.237,8 tys. zł (67,6%) dla zawodników, 589 tys. zł (32,2%) dla trenerów i instruktorów i 4,7 tys. zł (0,2%) dla działaczy sportowych. Średnia wysokość jednej nagrody wynosiła 2 tys. zł, od 1,8 tys. zł w Lublinie i Szczecinie, gdzie wypłacono odpowiednio 222 i 305 nagród, do 10,5 tys. zł w Poznaniu, gdzie wypłacono tylko 10 nagród na kwotę ogółem 105 tys. zł.

Badaniem prawidłowości przyznawania i wypłaty nagród objęto próbę 231 nagród na kwotę ogółem 671,9 tys. zł (36,7%). W czterech j.s.t.⁷⁰ przyznano je i wypłacono zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie uchwałami. I tak:

w Bydgoszczy organ stanowiący j.s.t., m.in. na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym i art. 28 ustawy o kulturze fizycznej podjął w dniu 24 grudnia 2004 r. uchwałę Nr XXXIX/867/04 w sprawie zasad przyznawania nagród Prezydenta Miasta Bydgoszczy. Na podstawie tej uchwały wyróżniano również zawodników i trenerów

⁶⁵ W sprawie zasad i trybu przyznawania, wstrzymywania i pozbawiania stypendiów dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym oraz dla zawodników w kategorii seniorów uczestniczących w rozgrywkach ligowych w grach zespołowych (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 58, poz. 1176 ze zm.)

⁶⁶ Kapituła Nagrody Sportowej Miasta Poznania i Stypendium Sportowego Miasta Poznania.

⁶⁷ Uchwały nr: LIV/719/V/2009, LIV/720/V/2009 i LXXX/1241/V/2010.

⁶⁸ Art. 37 ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 10 lit. a) ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. (Dz.U.07.171.1208) zmieniającej nin. ustawę z dniem 5 października 2007 r.

⁶⁹ Oprócz Dzielnicy Śródmieście – patrz przypis nr 58.

⁷⁰ Bydgoszcz, Gdańsk, Poznań, Szczecin.

za szczególne zasługi i osiągnięcia w dziedzinie kultury fizycznej, podczas gdy ww. podstawa odnosiła się wyłącznie do wyróżnień i nagród dla zawodników nieposiadających licencji zawodnika.

w Gdańsku przyznawano wyróżnienia i nagrody w latach 2009–2010 trenerom i działaczom sportowym zgodnie z uchwałą Rady Miasta Gdańska z 28 sierpnia 2008 r., jednakże w podstawie prawnej podjęcia uchwały brakowało ust. 3a ustawy o sporcie kwalifikowanym, uprawniającego do przyznawania im nagród i wyróżnień,

w Poznaniu wyróżniono w latach 2009–2010 za wyniki sportowe, trenerskie i klubowe 150 zawodników, 30 trenerów i 129 działaczy, przyznając im dyplomy lub statuetki, pomimo braku określenia w formie uchwały Rady Miasta Poznania warunków i trybu przyznawania wyróżnień, wymaganego art. 37 ust. 4 ustawy o sporcie kwalifikowanym, w **Szczecinie** przyznawano nagrody i wyróżnienia⁷¹ zawodnikom licencjonowanym oraz ich trenerom na podstawie uchwał⁷² Rady Miasta Szczecin, które zostały podjęte w oparciu o art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 28 ustawy o kulturze fizycznej. Możliwość ich przyznawania stworzyły zaś przepisy art. 37 ust. 1 i 3a ustawy o sporcie kwalifikowanym, których nie wymieniono w podstawie prawnej przyjęcia tych uchwał.

W jednym przypadku (Lublin) kwotę 67,4 tys. zł nagród wypłacono trenerom, instruktorom i innym osobom również w oparciu o uchwałę⁷³ podjętą przez organ stanowiący j.s.t. Uchwała ta została podjęta w 2006 r. zarówno na podstawie art. 37 ust. 1 i 4 ustawy o sporcie kwalifikowanym, dotyczącego wyróżnień i nagród **wyłącznie dla zawodników posiadających licencję zawodnika** i art. 28 ustawy o kulturze fizycznej, dotyczącego wyróżnień i nagród dla zawodników nieposiadających licencji zawodnika (ust. 1) oraz dla trenerów i działaczy zasłużonych w osiągnięciu wyników przez tych zawodników (ust. 3). Wymienioną zaś kwotę nagród wypłacono natomiast **trenerom, instruktorom i innym osobom zasłużonym w osiągnięciu wyników przez zawodników uprawiających wyłącznie sport kwalifikowany**, podczas gdy ustawa o sporcie kwalifikowanym stworzyła możliwość wypłaty takich nagród dopiero z dniem 5 października 2007 r. (art. 37 ust. 3a ustawy o sporcie kwalifikowanym)⁷⁴, a organ stanowiący j.s.t. nie dokonał stosownej zmiany ww. uchwały, ani nie podjął nowej uchwały w tym zakresie.

Wyróżnienia przyznawano w formie dyplomów, pucharów, medali, statuetek i upominków rzeczowych. Przyznawano je zawodnikom (85%), trenerom (1,5%) oraz działaczom sportowym i innym osobom zasłużonym w osiągnięciu wysokich wyników sportowych przez zawodników.

3.5 Udostępnianie miejskich obiektów sportowych na zasadach preferencyjnych

Kontrolowane j.s.t. w różny sposób zarządzały obiektami sportowymi służącymi upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu, stanowiącymi ich własność. W pięciu gminach (oprócz Bydgoszczy) funkcjonowały Ośrodki Sportu i Rekreacji⁷⁵, które udostępniały obiekty sportowe, będące w ich posiadaniu, klubom sportowym w celach szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, zawodników lub organizacji imprez sportowych, w tym meczów w ramach rywalizacji sportowej. W Poznaniu funkcjonowała ponadto Miejska Pływalnia „Atlantis”, a w Lublinie poza udostępnianiem obiektów

⁷¹ Ogółem 305 nagród, w tym minimum dla 82 zawodników licencjonowanych i 38 dla ich trenerów. Łączna kwota nagród przyznanych zawodnikom licencjonowanym i ich trenerom wynosiła 179,6 tys. zł.

⁷² Uchwała Nr XXXVI/685/05 z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie zasad i trybu ustanowienia nagród i wyróżnień przez Gminę Miasto Szczecin dla zawodników, trenerów i działaczy oraz nadawania tytułu „Mecenasa Sportu”.
Uchwała Nr XLII/1064/09 z dnia 14 grudnia 2009 r. w sprawie zasad i trybu ustanawiania nagród i wyróżnień przez Prezydenta Miasta Szczecin dla zawodników, trenerów, działaczy, menadżerów sportu, animatorów sportu oraz nadawania tytułów „Mecenasa Sportu” i „Sportowa Impreza Roku”.

⁷³ Uchwała Rady Miasta Nr 955/XXXIX/2006 z dnia 23.03.2006 r.

⁷⁴ Art. 37 ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 10 lit. a) ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. (Dz.U.07.171.1208) zmieniającej nin. ustawę z dniem 5 października 2007 r.

⁷⁵ W Gdańsku i Lublinie – MOSiR (Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji; W Warszawie – OSiR; W Poznaniu POSiR – Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji; W Szczecinie – MOSRiR – Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Rehabilitacji.

sportowych przez MOSiR, na funkcjonowanie którego wydatkowano w badanym okresie 12,2 mln zł, udostępnianie obiektów sportowych zapewniono również poprzez dwa kluby sportowe⁷⁶, z którymi Miasto Lublin zawarło umowy na realizację zadań zleconych w trybie określonym przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego, przeznaczając na ten cel dotacje dla tych klubów w kwocie 0,7 mln zł.

W Bydgoszczy nie funkcjonowały jednostki organizacyjne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu dysponujące mieniem miasta i tworzące warunki sprzyjające rozwojowi sportu. W Gminie tej przyjęto inne rozwiązanie w tym zakresie. Na podstawie umów użyczenia Miasto Bydgoszcz udostępniło swoje obiekty sportowo-rekreacyjne 23 klubom sportowym do bezpłatnego używania na szkolenie zawodników, zawody i imprezy sportowe. Przedmiotem tych umów były miejskie obiekty i urządzenia o łącznej wartości początkowej 170,8 mln zł.

W różnym zakresie j.s.t. stosowały preferencyjne zasady udostępniania tych obiektów klubom sportowym i mieszkańcom gminy. I tak:

Rada Miasta **Bydgoszczy** nie podejmowała uchwał w sprawach udostępniania klubom sportowym miejskich urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych na szkolenie zawodników, zawody i imprezy sportowe. Przyjęte w Bydgoszczy rozwiązanie polegało na przekazaniu klubom sportowym mienia w formie umów użyczenia, zawieranych na podstawie zgody Prezydenta Miasta Bydgoszczy, wyrażonej w formie zarządzenia⁷⁷. W ramach tych umów przekazano 18 klubom sportowym środki finansowe w łącznej kwocie 14,3 mln zł, w tym 12,9 mln zł (90%) na utrzymanie i 1,4 mln zł na remonty użyczonych klubom obiektów,

W badanym okresie administrowane przez MOSiR w **Gdańsku** obiekty sportowe udostępniane były na szkolenie sportowe, zawody i inne imprezy o charakterze rekreacyjno-sportowym w oparciu o cennik ustalony przez Prezydenta Miasta Gdańska⁷⁸. Uwzględnione w nim były ceny preferencyjne wynajmu obiektów dla gdańskich szkół publicznych i niepublicznych, podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz gdańskich klubów sportowych (do juniora włącznie), fundacji i stowarzyszeń działających na rzecz niepełnosprawnych. Na przykład wynajęcie tym podmiotom płyty głównej stadionu (bez oświetlenia i z oświetleniem) kosztowało 3,00 zł + VAT (mecze) i 1,00 zł + VAT (trening), podczas gdy dla innych podmiotów i grup seniorów 12.000 zł + VAT za mecz bez oświetlenia i 20.000 zł + VAT z oświetleniem. Wynajęcie zaś obiektu Miejskiej Hali Sportowej w Gdańsku dla szkół i stowarzyszeń, o których wyżej mowa (do juniora włącznie) kosztowało symboliczną złotówkę, tj. 1,00 zł + VAT za godzinę wynajmu.

W latach 2009–2010 **Poznańskie** Ośrodki Sportu i Rekreacji, dysponujące miejskimi obiektami sportowymi, udzieliły zniżek w udostępnianiu obiektów sportowych na treningi i imprezy sportowe na sumę 378,4 tys. zł. Inną formą wspierania było także przekazywanie klubom sportowym przez Miasto Poznań środków finansowych na wynajem obiektów sportowych, w ramach udzielanych dotacji na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego. Na warunkach preferencyjnych udostępniano również klubom sportowym szereg obiektów sportowych⁷⁹. Ponadto w latach 2009–2010 Miasto Poznań zrealizowało 11 inwestycji polegających na budowie kompleksów boisk wielofunkcyjnych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”, którego założeniem jest ogólnodostępność i bezpłatne korzystanie z tych kompleksów.

Z 13 obiektów będących w zarządzie MOSiR⁸⁰ w **Szczecinie** nieodpłatnie korzystało kilkadziesiąt klubów sportowych⁸¹, wykorzystując obiekty sportowe do prowadzenia treningów i rozgrywania meczów. Łączny koszt nieodpłatnego wynajmu tych obiektów w badanym okresie wyniósł 10.946,2 tys. zł.

⁷⁶ Miejski Klub Sportowy „Start” i Towarzystwo Sportowo-Turystyczne „Sokolik”.

⁷⁷ Wydanego na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm).

⁷⁸ Zarządzenie Nr 1444/09 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 1.10.2009 r. oraz Nr 142/10 z dnia 1.02.2010 r.

⁷⁹ Na przykład: Stadion Miejski, Tor Regatowy Malta, obiekty Młodzieżowego Ośrodka Sportowego, lodowisko, pływalnia i hala „Chwiałka”, Hala Widowiskowo-Sportowa Arena.

⁸⁰ Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Rehabilitacji.

⁸¹ W 2009 r. 53 kluby sportowe, w 2010 r. – 66 i w I półroczu 2011 r. – 42.

Ośrodek Sportu i Rekreacji (OSiR) **Dzielnicy Śródmieście** otrzymał w latach 2009–2010 dotacje przedmiotowe w łącznej kwocie 2.250 tys. zł, z których sfinansowano koszty nieodpłatnego udostępniania klubom sportowym obiektów Ośrodka w ww. okresie w łącznej kwocie 299,8 tys. zł, tj. 13,3% otrzymanych dotacji. Udostępnianie to realizowano na podstawie uchwały Zarządu Dzielnicy⁸², w której wyrażono zgodę na nieodpłatne udostępnianie przez OSiR obiektów śródmiejskim klubom sportowym, działającym w formie stowarzyszeń, dla celów szkolenia sportowego dzieci i młodzieży. Ze względu na uwarunkowania budżetowe m. st. Warszawy w 2011 r., w związku ze zmniejszeniem dotacji dla OSiR, kluby sportowe korzystały⁸³ w 2011 r. odpłatnie z obiektów sportowych OSiR ze zniżką 20-40% w stosunku do cen podstawowych.

W Lublinie najważniejsze miejskie obiekty sportowo-rekreacyjne oddane były w trwałą zarząd Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” (MOSiR)⁸⁴. Ponadto, zgodnie ze statutem, w 2009 r. mógł on administrować obiektami i terenami, które nie zostały mu przekazane w trwałą zarząd przez Miasto Lublin, na zasadach ustalonych w uchwale⁸⁵ Zarządu Miasta Lublin. Uchwała ta nie zawierała jednak postanowień dot. preferencyjnego udostępniania obiektów sportowych. Zasady preferencyjnego udostępniania obiektów administrowanych przez MOSiR, regulowało zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 grudnia 2009 r.⁸⁶ Odnosiło się ono jednak tylko do obiektów administrowanych przez MOSiR, nie regulowało natomiast kwestii udostępniania obiektów pozostających w trwałym zarządzie MOSiR. Określało ono jedynie ceny za korzystanie z obiektów MOSiR, a nie zasady ich udostępniania. W badanym okresie Rada Miasta nie podejmowała uchwał dot. preferencyjnych zasad korzystania z obiektów sportowych przez określone kluby sportowe, grupy uczniów lub mieszkańców gminy. Ceny za korzystanie z obiektów MOSiR na zasadach preferencyjnych, określone były w formie zarządzeń dyrektora MOSiR, po konsultacjach z przedstawicielami zainteresowanych klubów oraz uwzględnieniu ich potrzeb i możliwości technicznych Ośrodka. Wynosiły one: 107 zł brutto⁸⁷ przy wynajmie obiektu na sezon⁸⁸ i 5,35 zł brutto⁸⁹ za jedną jednostkę (45 minut). Kwestię zaś udostępniania obiektów Miasta Lublin, będących w dyspozycji dwóch klubów sportowych⁹⁰, regulowały umowy zawarte na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego na realizację zadań pn. „zapewnienie dostępności obiektów sportowych dla mieszkańców Miasta Lublin poprzez prowadzenie działalności w zakresie sportu i rekreacji”. Z dniem 30 czerwca 2011 r. zlikwidowany został MOSiR jako zakład budżetowy Miasta Lublin, a utworzona została jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Gminy Lublin pod firmą „ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bystrzyca” w Lublinie spółka z o.o. Problem udostępniania obiektów sportowych przez MOSiR „Bystrzyca” Sp. z o.o. na preferencyjnych zasadach, wg stanu na dzień utworzenia tego podmiotu, nie został przez Miasto Lublin formalnie uregulowany.

3.6 Dotacje celowe na realizację zadań przez kluby sportowe

3.6.1. Zlecenie zadań

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych – należy do zadań własnych gminy. W myśl zaś art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy o działalności pożytku publicznego zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej zalicza się do sfery zadań publicznych, a ich realizacja prowadzona jest przez organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ww. ustawy. Jednostki samorządu terytorialnego mogły wspierać lub powierzać

⁸² Uchwała nr 4914/2009 z dnia 8 kwietnia 2009 r. ze zm. w sprawie obiektów sportowych Ośrodka Sportu i Rekreacji Dzielnicy Śródmieście.

⁸³ Do czasu zakończenia kontroli.

⁸⁴ Samorządowy zakład budżetowy.

⁸⁵ Uchwała nr 74/98 z dnia 26.01.1998 r.

⁸⁶ Zarządzenie Prezydenta Miasta Lublin nr 934/2009 z dnia 31 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu gospodarowania obiektami sportowymi stanowiącymi własność Gminy Lublin.

⁸⁷ 108 zł brutto w I półroczu 2011 r.

⁸⁸ Okres jednego półrocza.

⁸⁹ 5,40 zł w I półroczu 2011 r.

⁹⁰ Miejskiego Klubu Sportowego „Start” – umowa dzierżawy dot. obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym stadionu lekkoatlety-cznego; Towarzystwa Sportowo-Turystycznego „Sokolik” – umowa użyczenia dot. obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym odkrytego basenu.

do realizacji zadania w ww. zakresie, co mogło odbywać się w trybie otwartych konkursów ofert (art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o działalności pożytku publicznego) lub w innym trybie określonym w odrębnych przepisach, w sposób zapewniający wysoką jakość wykonania zadania (art. 11 ust. 4 ww ustawy). Od dnia 12 marca 2010 r., na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego, realizację zadania o charakterze lokalnym lub regionalnym można było zlecić podmiotom, o których wyżej mowa, na ich wniosek, pod określonymi w ww. ustawie warunkami⁹¹.

1. W latach 2009–2010 i I półroczu 2011 r.⁹² skontrolowane j.s.t. wsparły lub powierzyły realizację zadań klubom sportowym w zakresie kultury fizycznej i sportu, udzielając im dotacje na sumę 91,3 mln zł, z tego:

- 86,8 mln zł (95%) na zadania zlecone w trybie otwartych konkursów ofert, realizowane w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu⁹³ i rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi, w tym 18,3 mln zł⁹⁴ na wsparcie sportu kwalifikowanego,
- 4,5 mln zł (5%) na zadania zlecone na podstawie wniosków złożonych przez kluby sportowe, w tym:
  - 4,1 mln zł na zadania dotyczące sportu kwalifikowanego (Lublin),
  - 0,4 mln zł na zadania zlecone w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego,

oraz finansując kwotą 0,8 mln zł zadania wykonane w formie usług (Dzielnica Śródmieście), zakupione na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹⁵.

2. W trybie otwartych konkursów ofert skontrolowane j.s.t. zleciły klubom sportowym realizację 2.479 zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu, udzielając im w rozdziale 92605 – *Zadania w zakresie kultury fizycznej*⁹⁶ dotacje na sumę 79.800,4 tys. zł, w tym 61.455,7 tys. zł na zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i 18.344,7 tys. zł na wsparcie sportu kwalifikowanego⁹⁷. Największą liczbę zadań zleciło w tym trybie Miasto Poznań (609), udzielając klubom sportowym na wsparcie ich realizacji dotacje w łącznej kwocie 31.538,1 tys. zł, a najmniejszą (60) Dzielnica Śródmieście, która wsparła realizację zleconych zadań kwotą 1.531,5 tys. zł. Średnie dofinansowanie jednego zadania wynosiło 32 tys. zł - od 15,9 tys. zł w Gdańsku do 51,8 tys. zł w Poznaniu.

Badaniem prawidłowości zlecania przez j.s.t. zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu w trybie otwartych konkursów ofert objęto 240 zadań wspartych finansowo przez j.s.t. kwotą ogółem 24.419 tys. zł⁹⁸ (30,6% dotacji przyznanych w tym trybie w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu). Badanie to wykazało, że:

⁹¹ Wysokość dofinansowania lub finansowania zadania nie mogła przekraczać kwoty 10.000 zł, zadanie publiczne miało być zrealizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni, łączna kwota dotacji w roku kalendarzowym dla tej samej organizacji pozarządowej (uprawnionego podmiotu) nie mogła przekroczyć 20 tys. zł, a wysokość środków finansowych przyznanych przez organ wykonawczy j.s.t. nie mogła przekroczyć 20% dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3. ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

⁹² Z uwzględnieniem okresów objętych kontrolą w poszczególnych j.s.t. – patrz przypis nr 1.

⁹³ Zmiana nazwy działu 926 od 1.01.2010 r. z nazwy- „Kultura fizyczna i sport” na – „Kultura fizyczna” (Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207 ze zm.).

⁹⁴ Bydgoszcz – 13,7 mln zł, Poznań – 4,6 mln zł.

⁹⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁹⁶ Przed 1 stycznia 2010 r. nazwa rozdziału – *Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu*.

⁹⁷ Bydgoszcz 13.747,7 tys. zł i Poznań – 4.597 tys. zł.

⁹⁸ Po 40 zadań w każdej j.s.t. o wartościach ogółem: Bydgoszcz – 2.010 tys. zł, Gdańsk – 2.116,1 tys. zł, Lublin – 2.197,5 tys. zł, Poznań – 11.541,8 tys. zł, Dzielnica Śródmieście – 1.170,6 tys. zł, Szczecin – 5.383 tys. zł, przy czym wartość dofinansowań objętych badaniem w Bydgoszczy ustalono szacunkowo na podstawie średniej wartości jednego dofinansowania, powiększonego o 50% (kontrolą objęto zadania o największych wartościach dofinansowań).

- wszystkie j.s.t. przestrzegały przepisy art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego, dotyczące ogłoszeń o otwartych konkursach ofert w zakresie określania w nich terminów składania ofert⁹⁹, wymaganych w ogłoszeniach informacji oraz miejsc ich publikacji,
- w czterech j.s.t.¹⁰⁰ przedkładane w otwartych konkursach oferty zawierały dane, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w dwóch j.s.t.

Dotyczyły one braku w 18 ofertach¹⁰¹ (po 9 w **Lublinie i Poznaniu**) deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego, wymaganych art. 14 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz braku istotnych danych¹⁰² w kosztorysach siedmiu ofert (**Lublin**), wymaganych wzorem oferty określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty...¹⁰³,

- organy wykonawcze j.s.t. dokonywały oceny ofert w zakresie o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego, przy czym:

w Bydgoszczy protokoły z posiedzenia komisji konkursowych do przeprowadzania otwartych konkursów ofert nie zawierały informacji o dokonywaniu oceny ofert w zakresie, o którym mowa w ww. przepisie. Według wyjaśnień dyrektora Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta w Bydgoszczy przepis art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego nie nakazywał organowi udzielającemu dotacji dokumentowania dokonania oceny, o której wyżej mowa, jednakże komisje dokonywały każdorazowo oceny ofert w wymaganym ww. przepisem zakresie,

w Lublinie zakres oceny formalnej dokonywanej przez komisje konkursowe, określony w „karcie oceny formalnej”, zatwierdzonej przez dyrektora Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta w Lublinie, nie uwzględniał kryteriów związanych z wymogami określonymi w obowiązujących przepisach. W efekcie komisje konkursowe pozytywnie oceniły oferty, o których wyżej mowa¹⁰⁴, mimo że nie zawierały one danych wymaganych przepisami prawa. Kontrola wykazała brak skutecznego nadzoru nad działalnością komisji konkursowych, powołanych przez Prezydenta Miasta Lublin do oceny ofert, w zakresie sposobu dokonywania oceny i jej dokumentowania. Analiza dokumentacji z ocen merytorycznych ofert wykazała m.in., że pozytywnie oceniono oferty mimo braków formalnych, o których wyżej mowa, przyznano wysoką punktację za „doświadczenie w realizacji zadań typu jakie oceniano” oraz „dotychczasową współpracę z Urzędem Miasta w zakresie rzetelności i terminowości realizacji zlecanych zadań” podmiotom nowopowstałym i/lub po raz pierwszy ubiegającym się o wsparcie finansowe, w tym także klubowi sportowemu¹⁰⁵ założonemu przez osoby, które zarządzały podmiotem¹⁰⁶, wobec którego zastosowano sankcję polegającą na wykluczeniu z prawa otrzymywania dotacji z Urzędu Miasta przez trzy kolejne lata z powodu nieprawidłowego wykorzystania dotacji. Analiza ta wykazała również brak bezpośredniego i jasnego związku pomiędzy przyznaną danej ofercie punktacją a wielkością środków zaproponowanych przez komisję na wsparcie realizacji zadania. Przyznana punktacja stanowiła potwierdzenie spełniania przez ofertę wymogów merytorycznych, nie była jednak czynnikiem decydującym na etapie podziału środków. Świadczyło to o braku rzetelności w ocenie ofert przez powołane do tego komisje konkursowe oraz o występowaniu mechanizmów korupcyjnych¹⁰⁷ na etapie przygotowania przez komisje konkursowe propozycji podziału środków dla poszczególnych klubów sportowych,

⁹⁹ Od 12.03.2010 r. – min. 21 dni, a przed tą datą – min. 30 dni.

¹⁰⁰ Bydgoszcz, Gdańsk, Dzielnica Śródmieście, Szczecin.

¹⁰¹ 7,5% zbadanych.

¹⁰² Braki danych dotyczących: ilości jednostek, kosztu jednostkowego, rodzaju miary.

¹⁰³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207) – uchylone z dniem 18 stycznia 2011 r.

¹⁰⁴ Patrz tiret wyżej.

¹⁰⁵ Lubelski Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”.

¹⁰⁶ Uczniowskie Towarzystwo Sportowe „Orlik”.

¹⁰⁷ Dowolność postępowania, brak przejrzystości działania, nieuzasadnianie ocen w sposób gwarantujący sprawdzalność dokonanego wyboru.

w Poznaniu stwierdzono dowolność postępowania pracowników Urzędu Miasta Poznania i członków komisji konkursowych przy ocenie ofert, wskazującą na możliwość występowania w tym obszarze mechanizmów korupcyjnych. Stosowano bowiem niejednolite zasady oceny ofert, co mogło mieć wpływ na wyniki ogłoszonych konkursów. Na przykład: przy ocenie udziału własnego klubu sportowego w finansowaniu zadania w pierwszej edycji konkursu na 2009 rok ofertom przyznawano dwukrotnie mniejszą punktację za ponad dwukrotnie większy udział środków własnych w realizacji zadania niż w kolejnej edycji konkursu. Zaś w 2010 roku maksymalną ilość punktów przyznawano zarówno ofertom w całości finansowanym ze środków dotacji z j.s.t., bez udziału środków własnych klubu sportowego, jak i z 74% udziałem własnym.

w **Dzielnicy Śródmieście** karty oceny formalnej wypełniane były prawidłowo, jednakże tylko jedna z 40 badanych zawierała pełną ocenę merytoryczną. Ponadto w 19 przypadkach stwierdzono brak uzasadnienia stanowiska komisji w sprawie kwoty dofinansowania.

- zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy o działalności pożytku publicznego¹⁰⁸ w kontrolowanych j.s.t. powoływane były komisje konkursowe w celu opiniowania złożonych ofert. Komisje takie powoływane były również przed wejściem w życie ww. przepisu, tj. przed dniem 12 marca 2010 roku,
- w organizowanych przez j.s.t. otwartych konkursach ofert stosowane były wzory ofert określone w załącznikach nr 1 do obowiązujących w tym zakresie rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej¹⁰⁹,
- ogłoszenia o wynikach otwartych konkursów ofert, publikowane przez skontrolowane j.s.t. po dniu 11 marca 2010 r. zawierały dane, o których mowa w art. 15 ust. 2h ustawy o działalności pożytku publicznego¹¹⁰. W jednym, przypadku stwierdzono brak w ogłoszeniu informacji o podmiocie, któremu zlecono realizację zadania –

w Gdańsku Stowarzyszeniu Rehabilitacyjno-Sportowemu „Szansa-Start Gdańsk” zlecono zadanie, przekazując na wsparcie jego realizacji dotację w kwocie **79 tys. zł**, mimo że podmiot ten nie spełniał warunku udziału w konkursie (nie występował w systemie sportu młodzieżowego). Podmiot ten nie został również wymieniony w ogłoszeniu o wynikach konkursu, na podstawie którego zlecono to zadanie.

- 42 z 62 badanych umów (68%), podpisanych z klubami sportowymi w wyniku otwartych konkursów ofert, ogłoszonych po dniu 11 marca 2010 r., zawartych zostało w terminie 30 do 228 dni po ogłoszeniu wyników tych konkursów, mimo że art. 15 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego¹¹¹ zobowiązywał do ich zawarcia bez zbędnej zwłoki lub zobowiązywało do tego uregulowanie wewnętrzne j.s.t.¹¹². Na przykład:

w Bydgoszczy 23 z 31 badanych umów z 2011 r. (74%) zawarto w terminie od 31 do 86 dni po ogłoszeniu wyników konkursu ofert,

¹⁰⁸ Ust. 2a dodany przez art. 1 pkt 15 lit. b) ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U.10.28.146) zmieniającej niniejszą ustawę z dniem 12 marca 2010 r.

¹⁰⁹ Do 17 stycznia 2011 r. – rozporządzenie z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207),

Od 18 stycznia 2011 r. – rozporządzenie z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 6, poz. 25).

¹¹⁰ Ust. 2h dodany przez art. 1 pkt 15 lit. b) ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U.10.28.146) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 marca 2010 r.

¹¹¹ Ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 15 lit. d) ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U.10.28.146) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 marca 2010 r.

¹¹² Zgodnie z § 9 pkt 4 Programu współpracy m. st. Warszawy w 2009 roku z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego: „W okresie 30 dni po rozstrzygnięciu konkursu, jednak nie później niż na 7 dni przed rozpoczęciem realizacji zadania, zostaną podpisane umowy z organizacjami, których oferty zostały przyjęte do realizacji, o ile realizujący zadanie dostarczy w wymaganym terminie wszystkie niezbędne dokumenty potrzebne do podpisania umowy.” (Zapis taki ujęto także w Programie .... na 2010 r.).

w Gdańsku 10 umów zawarto w terminie od 43 do 228 dni po ogłoszeniu wyników konkursu ofert, w tym dla 5 umów termin ten wynosił **110-228 dni**,

w Dzielnicy Śródmieście 9 z 40 badanych umów (23%) zawarto w latach 2009-2010 w terminie od 36 do **162 dni** po ogłoszeniu wyników konkursu ofert, mimo że należało to uczynić w terminie do 30 dni, zgodnie z postanowieniami Programów, o których mowa w przypisie nr 112 Według wyjaśnień Naczelnika Wydziału Sportu i Rekreacji Dzielnicy Śródmieście – zawieranie umów w dużej odległości czasowej od ogłoszenia wyników konkursów wynikało z opieszałości wybranych w konkursie podmiotów w przygotowaniu zaktualizowanych harmonogramów i kosztorysów zadań, a Urząd nie należał ze względu na brak negatywnych konsekwencji finansowych takiego działania oraz korzystne dla Miasta odwołanie przekazania dotacji podmiotom.

3. W latach 2009–2011 (do 30 kwietnia 2011 r.) Dzielnicą Śródmieście zleciła 69 zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu o wartości ogółem 798,6 tys. zł na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹³, finansując ich realizację w formie zakupu usług (§ 4300). Zlecenie zadań w tej formie stosowała tylko ww. jednostka. Badanie 10 zadań sfinansowanych w ww. sposób sumą 200 tys. zł wykazało, że w trzech przypadkach nielegalnie udzielono wsparcia klubom sportowym na łączną kwotę 60 tys. zł¹¹⁴ (30%), gdyż wykraczało ono poza zakres spraw lokalnych, określony w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy¹¹⁵, ponadto:

- w umowach¹¹⁶, na podstawie których je realizowano, zawarty był zapis mówiący o tym, że stosownie do art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.), umowy te nie podlegały przepisom tej ustawy,
- w umowach i porozumieniach nie podawano jako podstawy ich zawarcia ustawy o działalności pożytku publicznego,
- zgodnie z obowiązującymi w 2009 i 2010 roku Programami współpracy m. st. Warszawy z klubami sportowymi – współpraca o charakterze finansowym mogła odbywać się w ww. formach:
  - powierzenia wykonania zadania publicznego wraz z **udzieleniem dotacji** na sfinansowanie jego realizacji,
  - wspierania zadania publicznego wraz z **udzieleniem dotacji** na dofinansowanie jego realizacji,
- zlecenie zadań na podstawie wniosków, o których mowa, uzasadniano¹¹⁷ tym, że w okresie objętym badaniem, zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego - powierzenie zadań publicznych mogło następować w innym trybie niż otwarty konkurs ofert, jeżeli dane zadania można było zrealizować efektywniej w inny sposób określony w odrębnych przepisach, w szczególności poprzez zakup usług na zasadach i w trybie określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, przy porównywalności metod kalkulacji kosztów oraz porównywalności opodatkowania,
- objęte badaniem środki finansowe wykorzystano na realizację zadań określonych w zawartych umowach i porozumieniach.

4. Na podstawie ofert złożonych przez kluby sportowe po dniu 11 marca 2010 r. w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego¹¹⁸ jednostki samorządu terytorialnego wsparły finansowo w badanym okresie realizację 50 zadań kwotą ogółem 383,9 tys. zł¹¹⁹. Badanie 36 zadań (72%) wykazało, że wszystkie spełniały wymogi określone w ww. przepisie, tj. dofinansowanie lub finansowanie

¹¹³ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹¹⁴ Na wsparcie organizacji: „Indywidualnych Mistrzostw w Szachach oraz Mistrzostw Polski Kobiet w Szachach” (25 tys. zł), „Mistrzostw Europy w Szachach Szybkich” (30 tys. zł) oraz „Półfinały Mistrzostw Polski Juniorek Starszych w Koszykówce” (5 tys. zł).

¹¹⁵ Dz. U. Nr 41, poz. 361 ze zm.

¹¹⁶ Badaniu poddano 7 umów i 3 porozumienia.

¹¹⁷ Na podstawie wyjaśnień M. K. – Naczelnika Wydziału Sportu i Rekreacji Dzielnicy Śródmieście.

¹¹⁸ Art. 19a dodany przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U.10.28.146) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 marca 2010 r.

¹¹⁹ Gdańsk – 49,4 tys. zł (5 zadań), Lublin – 62,3 tys. zł (11), Poznań – 127,7 tys. zł (15), Dzielnicą Śródmieście – 5,7 tys. zł (1), Szczecin – 139,2 tys. zł (18).

każdego ze zleconych zadań nie przekraczało kwoty 10.000 zł, a ich wykonanie trwało nie dłużej niż 90 dni. W ich zleceniu, realizacji i rozliczaniu stwierdzono m.in. nw. nieprawidłowości:

w Gdańsku w czterech z pięciu zadań Wydział merytoryczny¹²⁰ Urzędu przekazywał rozliczenia dotacji do Wydziału Finansowego z opóźnieniem od 7 do 79 dni, w stosunku do uregulowań wewnętrznych¹²¹,

w Lublinie w dwóch z 10 badanych ofert brakowało deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego pomimo takiego wymogu, określonego przepisem art. 14 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 19a ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego. Pięć z 10 badanych umów, dotyczących realizacji zadań, podpisano po 20-24 dniach po upływie terminu, o którym mowa w art. 19a ust. 5 ww. ustawy, zaś dwie po zakończeniu realizacji zadań, pomimo że przepis ten stanowi o niezwłoczności ich podpisania po upływie terminu 7 dni publikacji oferty,

w Szczecinie nie rozliczono do końca czerwca 2011 r. sześciu z 10 badanych zadań, pomimo że sprawozdania z ich realizacji zostały złożone do Urzędu Miasta Szczecin w III/IV kw. 2010 r. (3) i w styczniu 2011 r. (3). Zgodnie z art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2009 r. - zatwierdzenie przez dysponenta części budżetowej lub dysponenta środków, rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia¹²².

5. Na finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych skontrolowane j.s.t. przeznaczyły w badanym okresie ogółem 6.979,2 tys. zł¹²³, tj. 9,9% środków wydatkowanych w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Najwięcej środków na ten cel przeznaczyło Miasto Poznań - 2.775 tys. zł, a najmniej Bydgoszcz – 196,4 tys. zł. Badanie 50 zadań¹²⁴ wspartych finansowo przez j.s.t. kwotą ogółem 1.680,6 tys. zł (24%) wykazało, że:

- Miasto Bydgoszcz nie zlecało wykonywania zadań w tym zakresie klubom sportowym. Ich realizacją zajmowały się jednostki organizacyjne Miasta w ramach wykonywania planów finansowych tych jednostek,
- zadania zlecano przede wszystkim (98%) w trybie otwartych konkursów ofert z zachowaniem przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie: terminów do składania ofert (art. 13 ust. 1), zawartości składanych przez kluby sportowe ofert (art. 14), ogłaszania konkursów (art. 13 ust. 3 i 4) i ich wyników (art. 15 ust. 2h).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

w Gdańsku:

- zawarcia dwóch z 10 badanych umów po 72 i 85 dniach od ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert, z uchybieniem wymogu¹²⁵ określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego,
- opóźnień w przekazaniu informacji o rozliczeniu dotacji do Wydziału Finansowego Urzędu wynoszących od 5 do 97 dni, we wszystkich badanych 10 przypadkach, w tym w pięciu przypadkach powyżej 30 dni w stosunku do uregulowań wewnętrznych¹²⁶,
- przekroczenia w ośmiu przypadkach daty sporządzenia informacji o rozliczeniu dotacji do 15 lutego roku następującego po roku w którym udzielono dotacji,

w Lublinie – braku deklaracji oferentów o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania (art. 14 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności pożytku publicznego) w trzech ofertach – z 10 zbadanych,

¹²⁰ Biuro Prezydenta ds. Sportu i Euro 2012.

¹²¹ Zgodnie z „Kartą obiegu i kontroli dokumentów Nr 2.12” – rozliczenia dotacji celowych winny być sporządzane w terminie 7 dni od daty otrzymania od instytucji dotowanej sprawozdań końcowych z realizacji zadań.

¹²² Poprzednio – art. 132 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

¹²³ Bydgoszcz - 196,4 tys. zł, Gdańsk – 1.285,5 tys. zł, Lublin – 1.066 tys. zł, Poznań – 2.775 tys. zł, Dzielnica Śródmieście – 396,4 tys. zł, Szczecin – 1.259,9 tys. zł.

¹²⁴ Po 10 w każdej j.s.t. oprócz Miasta Bydgoszczy.

¹²⁵ Umowy winny być zawierane bez zbędnej zwłoki po ogłoszeniu wyników otwartego konkursu ofert.

¹²⁶ Patrz przypis nr 121.

3.6.2. Wspieranie przez j.s.t. zadań z zakresu sportu kwalifikowanego

1. W latach 2009–2010 cztery z sześciu skontrolowanych j.s.t. wsparły finansowo realizację zadań z zakresu sportu kwalifikowanego kwotą ogółem 22.494,7 tys. zł, w tym: Bydgoszcz – 13.747,7 tys. zł, Lublin – 4.090 tys. zł, Poznań – 4.597 tys. zł i Dzielnica Śródmieście – 60 tys. zł. Podstawą tego wsparcia były uchwały organów stanowiących j.s.t. wymienione w pkt 3.2.3 ppkt 2 informacji. Na ich podstawie wymienione j.s.t. wsparły finansowo realizację zadań w zakresie sportu kwalifikowanego, w tym:

Miasto Bydgoszcz zleciło w latach 2009–2010 klubom sportowym 366 zadań w zakresie sportu kwalifikowanego, wspierając je finansowo kwotą **13.747.785 zł** w formie dotacji, co stanowiło **88,5%** wydatków poniesionych w tym okresie w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu,

Miasto Lublin wsparło w latach 2009–2010 zadania w zakresie sportu kwalifikowanego dotacjami w kwocie ogółem **4.090.000 zł**, tj. **24,5%** wydatków poniesionych w tym okresie w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu,

Miasto Poznań udzieliło łącznie **4.597.025 zł** dotacji na pokrycie kosztów udziału klubów sportowych w rozgrywkach i turniejach. Stanowiło to **20,9%** wydatków poniesionych w latach 2009-2010 w rozdziale 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu,

Dzielnica Śródmieście wsparła finansowo organizację trzech imprez¹²⁷ w zakresie sportu kwalifikowanego, przekazując dotacje w kwocie ogółem **60.000 zł** na pokrycie części kosztów ich organizacji. Dotacje przekazano na podstawie uchwał Zarządu Dzielnicy organizującym je klubom sportowym. Wsparcie finansowe tych imprez/zawodów, w ocenie NIK, wykraczało poza zakres spraw lokalnych, określony w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy¹²⁸.

Zadania dotyczące upowszechniania sportu kwalifikowanego nie należały do sfery zadań publicznych i mogły być wspierane przez j.s.t. wyłącznie w formie stypendiów sportowych dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym (art. 35 ustawy o sporcie kwalifikowanym) lub w formie wyróżnień i nagród przyznawanych zawodnikom, o których wyżej mowa, oraz trenerom i działaczom zasłużonym w osiągnięciu tych wyników (art. 37 ust. 1 i ust. 3a. ww. ustawy).

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o sporcie kwalifikowanym – j.s.t. mogły wspierać, w tym finansowo, rozwój sportu kwalifikowanego, jednakże w świetle art. 2 ust. 3 tej ustawy organ stanowiący j.s.t. zobowiązany był ustalić w drodze uchwały warunki i tryb tego wsparcia. Żaden przepis ustawy o sporcie kwalifikowanym nie dawał j.s.t. uprawnień do ustalania form tego wsparcia, w tym wsparcia w formie dotacji. Przywołany więc przez organy stanowiące j.s.t. w Bydgoszczy i Lublinie art. 2 ust. 2 ww. ustawy, jako podstawa prawna podjęcia uchwał w sprawie wspierania sportu kwalifikowanego w formie dotacji, nie dawał uprawnień tym organom do określania w sposób dowolny jego form, wykraczających poza określone w ustawie o sporcie kwalifikowanym (stypendia, nagrody, wyróżnienia)¹²⁹. Mimo że uchwały te nie zostały zakwestionowane w trybie nadzoru przez właściwych wojewodów – ich postanowienia dotyczące wspierania sportu kwalifikowanego w formie dotacji wykraczały poza uprawnienia j.s.t. wynikające z obowiązującej wówczas ustawy o sporcie kwalifikowanym i jako zadania niezaliczane do zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego, nie były zadaniami własnymi gminy, wymienionymi

¹²⁷ 1) „Indywidualne Mistrzostwa Polski w Szachach” oraz „Mistrzostwa Polski Kobiet w Szachach”, 2) „Mistrzostwa Europy w Szachach Szybkich”, 3) „Półfinały Mistrzostw Polski Juniorek Starszych w Koszykówce”.

¹²⁸ Dz. U. Nr 41, poz. 361 ze zm.

¹²⁹ Patrz wyroki sądowe: WSA w Gliwicach z 19.07.2006 r. I SA/GI 927/06 (OwSS 2006/4/114), WSA w Krakowie z 13.05.2010 r. I SA/Kr 347/10 (LEX 662034), WSA w Rzeszowie z 19.06.2006 r. I SA/Rz 400/06 (FK 2007/1-2/116), NSA w Warszawie z 15.01.2008 r. II GSK 328/07 (LEX 471064).

w art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym, których realizacja należała do obowiązków gminy w ramach zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Wydatkowanie więc w latach 2009–2010 kwoty 22.494,7 tys. zł¹³⁰ w formie dotacji na wsparcie finansowe zadań z zakresu sportu kwalifikowanego nie miało podstaw prawnych w obowiązujących wówczas przepisach ustawy o sporcie kwalifikowanym.

3.6.3. Realizacja zadań i rozliczanie umów

1. Zgodnie z warunkami zawieranych przez j.s.t. umów z klubami sportowymi w sprawach zlecenia zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu przez skontrolowane gminy, wraz z udzieleniem finansowego wsparcia ich realizacji – kluby sportowe zobowiązane były do składania sprawozdań z ich wykonania¹³¹. Niezależnie od tego, zgodnie z warunkami umów, j.s.t. miały prawo do kontroli realizacji zleconych zadań, także w trakcie i miejscu ich wykonania. Badanie sprawozdań¹³² z wykonania 250 zadań w zakresie terminowości ich składania oraz zgodności ujętych w nich rozliczeń z warunkami podpisanych umów wykazało m.in., że:

w Bydgoszczy – kontrola wykonania dotowanych zadań polegała wyłącznie na weryfikacji złożonych przez beneficjentów sprawozdań z wykonania zadań. Urząd Miasta nie korzystał z przysługujących mu uprawnień¹³³ kontroli przebiegu realizacji zadań w miejscu ich wykonywania, w tym z możliwości kontroli dokumentów i innych nośników informacji o przebiegu ich realizacji oraz możliwości żądania udzielenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień dotyczących wykonania zadań,

w Gdańsku – Urząd Miasta nie wyegzekwował od Polskiego Związku Koszykówki (PZKosz.) sprawozdania końcowego z wykonania zadania¹³⁴, którego realizację Miasto Gdańsk wsparło kwotą 2.500 tys. zł. Sprawozdanie częściowe potraktowano jako sprawozdanie końcowe, pomimo że wcześniej wezwano PZKosz. do dostarczenia sprawozdania końcowego pod rygorem rozwiązania umowy. Istotny jest w tym przypadku również fakt, iż umowę z PZKosz. zawarto mimo niekompletnej oferty, która nie zawierała wymaganego warunkami konkursu kosztorysu¹³⁵ realizacji zadania w 2009 roku z przewidzianym w niej wsparciem j.s.t. w tym roku w kwocie 1.250 tys. zł dotacji.

Badanie 54 udzielonych dotacji celowych wykazało m.in. że:

- w 43 przypadkach¹³⁶ (79,6%) brak było adnotacji potwierdzających przeprowadzenie kontroli złożonych przez kluby sportowe sprawozdań końcowych z realizacji zadań,
- sprawozdania końcowe (12) składane były z opóźnieniem 1-12, a w jednym przypadku 148 dni w stosunku do terminów określonych w umowach. Opóźnienia w złożeniu pięciu sprawozdań częściowych wynosiły od 18 do 86 dni,
- w 46 przypadkach (85,2%) dokumenty pn. „Rozliczenia dotacji celowych” przekazywano do Wydziału Finansowego Urzędu z opóźnieniem 1-203 dni w stosunku do wymogu określonego w „Karcie obiegu i kontroli dokumentów Nr 2.12”¹³⁷, z tego aż w 10 przypadkach powyżej 90 dni, a w rozliczeniu 23 dotacji przekroczony został termin 15 lutego następnego roku. Według tego wymogu winny być one sporządzone w terminie 7 dni od daty otrzymania od instytucji dotowanej sprawozdań końcowych z realizacji zadań (nie później niż do 15 lutego roku następującego po roku, w którym udzielono dotacji,

¹³⁰ 24,4% udzielonych w badanym okresie dotacji.

¹³¹ Także sprawozdań częściowych, jeżeli o tym stanowiła umowa.

¹³² Przedkładanych jednostkom samorządu terytorialnego przez kluby sportowe.

¹³³ Wynikających z postanowień umów.

¹³⁴ Zadania pn. „Przygotowanie i przeprowadzenie na terenie Miasta Gdańska meczów wstępnej grupy kwalifikacyjnej Mistrzostw Europy w koszykówce mężczyzn EUROBASKET 2009”.

¹³⁵ Uzupełniony dopiero po podpisaniu umowy.

¹³⁶ Wszystkie dotyczą Biura Prezydenta ds. Sportu i Euro 2012.

¹³⁷ Stanowiącej załącznik do „Instrukcji sporządzania, przyjmowania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych”.

- w rozliczaniu 10 badanych zadań dot. pozalekcyjnych zajęć sportowych opóźnienie to wynosiło od 5 do 97 dni, a w 8 przypadkach przekroczony został termin 15 lutego roku następującego po roku, w którym udzielono dotacji.

w Lublinie – Urząd Miasta przeprowadził kontrolę 19 umów (63%), z tego 7 kontroli miało charakter planowy, a 12 doraźny. Nie objął zaś kontrolami ośmiu zadań o łącznej kwocie 335 tys. zł dotacji udzielonych na wsparcie ich wykonania, mimo że na taką potrzebę wskazywały adnotacje umieszczone na sprawozdaniach (z realizacji tych zadań) przez pracowników Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Lublin na etapie ich weryfikacji,

w Poznaniu badanie zapisów 20 i realizacji 40 umów wykazało m.in., że:

- jedna z umów¹³⁸, na realizację zadania pn. „Całoroczne zajęcia sportowe w poznańskich klubach Młodzieżowych Centrów Sportu (...)”, na podstawie której Miasto Poznań przekazało klubowi sportowemu dotację w kwocie **244 tys. zł**, zawarta została w imieniu Miasta Poznania przez Dyrektora Wydziału Sportu Urzędu Miasta z przekroczeniem zakresu upoważnienia udzielonego jej przez Prezydenta Miasta Poznania,
- dotacje w kwocie 538.250 zł ogółem przekazane zostały klubom sportowym z opóźnieniem od 1 do 62 dni w stosunku do terminów określonych w umowach,
- trzy umowy zawarte po 11 marca 2010 r. (z pięciu badanych), na podstawie których Miasto Poznań przekazało klubom sportowym dotacje w łącznej kwocie **643.294 zł**, podpisane zostały, wbrew postanowieniom art. 15 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego - przed ogłoszeniem wyników otwartego konkursu ofert,
- Miasto Poznań nie wywiązało się w pełni z obowiązków określonych w art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie kontroli i oceny realizacji zleconych zadań. Kontrolami przeprowadzonymi w latach 2009–2010 przez pracowników Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta Poznania objęto zaledwie 0,1% ogółu udzielonych dotacji¹³⁹. Tymczasem **50,0 tys. zł** dotacji (**43%**) wykorzystanych przez kluby sportowe w ramach umów badanych przez NIK, wydatkowanych było po terminach określonych w umowach (od trzech dni do pięciu miesięcy),

w Dzielnicy Śródmieście badanie 40 umów wykazało m.in. brak dokumentacji potwierdzającej kontrolę klubów sportowych w zakresie wskazanym w art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego, co należało do zadań Wydziału Sportu i Rekreacji dla Dzielnicy Śródmieście. W myśl zaś uregulowań wewnętrznych¹⁴⁰ – z kontroli przeprowadzanych w tym zakresie powinny być sporządzane protokoły.

w Szczecinie stwierdzono m.in.:

- nierozliczenie i niez zaakceptowanie przez Wydział Sportu i Turystyki (WSiT), jako dysponenta środków, 156 sprawozdań z realizacji zadań publicznych, złożonych przez dotowane podmioty. WSiT przekroczył termin rozliczenia udzielonych dotacji, o którym mowa w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.¹⁴¹, zgodnie z którym – zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawionego przez obowiązującą do tego jednostkę, powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przedstawienia. Łączna kwota nierozliczonych dotacji dot. tych zadań wynosiła **3.163,5 tys. zł**, a przekroczenie terminu ich rozliczenia – od jednego do 511 dni,
- rozliczenie w trakcie trwania kontroli NIK 104 dotacji (z nierozliczonych, o których wyżej mowa) na sumę 1.640,5 tys. zł, tj. 51,8% kwoty dotacji nierozliczonych wg stanu na 30 czerwca 2011 roku,
- przekroczenie o 1-14 dni umownego terminu wydatkowania przez trzy kluby sportowe¹⁴² dotacji w łącznej kwocie **12.180 zł**,
- braki w dokumentacji rozliczeniowej (w 18 z 45 skontrolowanych), składanej przez dotowanych, polegające głównie na niedołączeniu do rozliczeń potwierdzeń przelewów oraz kopii faktur poświadczających

¹³⁸ Umowa Nr KF/020/2010 z 15.01.2010 r. z Klubem Sportowym „Warta”.

¹³⁹ Tylko pięć kontroli dotyczyło prawidłowości wykorzystania przekazanych dotacji, a przedmiotem 118 kontroli była zgodność prowadzonych zajęć sportowych z ofertą.

¹⁴⁰ §10 pkt 2 załącznika nr 2 do zarządzenia nr 2788/2009 Prezydenta m. st. Warszawy z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie określania trybu ogłaszania, przeprowadzania i rozstrzygania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych ze środków budżetu m. st. Warszawy (...).

¹⁴¹ Poprzednio art. 132 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.

¹⁴² Z 45 badanych sprawozdań.

wykorzystanie środków z dotacji. Dokumentacja ta była sukcesywnie uzupełniana przez dotowanych w trakcie kontroli NIK,

- niesporządzenie aneksów do umów o udzielenie dotacji, zawartych z czterema klubami sportowymi pomimo, że zmiany w harmonogramach rzeczowo-finansowych przekroczyły 10% wartości poszczególnych pozycji wydatków realizowanych zadań i nieegzekwowanie w związku z tym zwrotu dotacji w łącznej kwocie **38.861 zł**. Zgodnie bowiem z postanowieniami umów - przekroczenie dopuszczalnych umową zmian/przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu wymagało sporządzenia aneksu do umowy, pod rygorem nieważności,
- w badanym okresie Urząd Miasta Szczecin nie przeprowadzał kontroli w klubach sportowych, którym udzielano dotacje.

3.7 Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych

Poza zadaniami z zakresu kultury fizycznej i sportu, wspieranymi finansowo ze środków rozdziału 92605 – Zadania w zakresie kultury fizycznej (dział 926 – Kultura fizyczna), wszystkie j.s.t. wspierały również finansowo¹⁴³ pozalekcyjne zajęcia sportowe ze środków przewidzianych na ten cel w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi (dział 851 – Ochrona zdrowia).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych – należy do zadań własnych gminy.

Skontrolowane gminy wydały w badanym okresie na ten cel łącznie kwotę 6.979,2 tys. zł¹⁴⁴, tj. ok. 8% ogółu środków wykorzystanych w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Kontrolą prawidłowości zlecenia, realizacji i rozliczania zadań w tym zakresie, w świetle przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego¹⁴⁵, objęto 50 umów¹⁴⁶ dotyczących wsparcia finansowego ich realizacji sumą 1.680,6 tys. zł¹⁴⁷ dotacji, zawartych przez j.s.t. z klubami sportowymi. W oparciu o wyniki jej badań Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie oceniła działania wszystkich gmin, podejmowane w zakresie finansowania pozalekcyjnych zajęć sportowych. Gminy wspierały lub powierzały realizację zadań klubom sportowym przede wszystkim¹⁴⁸ w trybie otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o działalności pożytku publicznego. Przestrzegano przy tym przepisy wymienionej ustawy w zakresie dotyczącym ogłaszania i przeprowadzania otwartych konkursów ofert, oceny i wyboru ofert oraz zawierania i rozliczania umów dot. wykonania zleconych zadań.

¹⁴³ Gmina Gdańsk finansowała w 100%.

¹⁴⁴ Bydgoszcz 196,4 tys. zł, Gdańsk – 1.285,5 tys. zł, Poznań – 2.775 tys. zł, Szczecin 1.259,9 tys. zł, Dzielnica Śródmieście – 396,4 tys. zł, Lublin – 1.066 tys. zł (w tym 495 tys. zł dotacje dla klubów sportowych i 571 tys. zł wykorzystane przez jednostki organizacyjne Miasta Lublin).

¹⁴⁵ Dotyczących: zlecenia realizacji zadań w trybie otwartych konkursów ofert (art. 11 ust. 1 i 2) lub z ich pominięciem (art. 19a ust.1), terminów, zawartości i miejsc ogłoszeń o konkursach (art. 13 i 14 ust. 1), zakresu oceny ofert (art. 15 ust. 1), powołania komisji konkursowej (art. 15 ust. 2a-2e), ogłoszeń o wynikach konkursów (art. 15 ust. 2h, 2j), niezwłoczności i czasookresu zawierania umów (art. 15 ust. 4 i 16 ust. 3), kontroli i oceny realizacji zleconych zadań (art. 17), terminów sporządzania sprawozdań z wykonanych zadań i rozliczenia dotacji (art. 18 ust. 1 i 3), zgodności z warunkami umów egzekwowania niewykorzystanych kwot dotacji, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub w nadmiernej wysokości.

¹⁴⁶ Po 10 umów w każdej gminie, oprócz Miasta Bydgoszczy, które realizowało zadania w tym zakresie wyłącznie za pośrednictwem jednostek organizacyjnych Miasta, bez zawierania umów.

¹⁴⁷ 21,8 % środków wydanych na zajęcia pozalekcyjne.

¹⁴⁸ Ok. 97 %. Na przykład w Poznaniu 151 ze 157 zadań ogółem, w Szczecinie wszystkie (39), w Gdańsku i Lublinie wszystkie z badanych, w Warszawie 9 z 10 badanych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- **Gdańsk** – opóźnień¹⁴⁹ we wszystkich badanych 10 przypadkach (od 5 do 97 dni) w przekazywaniu przez Wydział Spraw Społecznych do Wydziału Finansowego Urzędu dokumentów dot. rozliczenia udzielonych klubom sportowym dotacji, skutkujących w ośmiu przypadkach rozliczeniem dotacji po dniu 15 lutego następnego roku, po którym udzielona została dotacja, określonym w uregulowaniach wewnętrznych Urzędu¹⁵⁰ jako ostateczny dzień dla rozliczenia udzielonych w roku poprzednim dotacji,
- **Poznań** – zwłoki w rozliczaniu dotacji na realizację zajęć pozalekcyjnych. W przypadku dotacji udzielonych na podstawie czterech z 10 objętych kontrolą umów czas jaki minął od momentu złożenia sprawozdania końcowego do momentu rozliczenia przez Urząd dotacji wyniósł **od 100 dni do ponad roku**,
- **Szczecin** – braku w dokumentacji rozliczeniowej wszystkich zbadanych umów potwierdzeń przelewów pochodnych od rozliczanych w ramach udzielonej dotacji wynagrodzeń, pomimo nałożenia w umowach na kluby sportowe takiego obowiązku,
- **Dzielnica Śródmieście** – nieprzejrzystych kryteriów podziału dotacji pomiędzy poszczególne podmioty wybrane do realizacji zadań w trybie otwartych konkursów ofert,
- **Lublin** – dokonania przez komisję konkursową pozytywnej oceny trzech ofert, mimo braków formalnych polegających na niezłożeniu deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania, wymaganej na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 6 ustawy o działalności pożytku publicznego.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w skontrolowanych j.s.t., Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do prezydentów miast w sprawach dotyczących m.in.:

- wyegzekwowania od klubów sportowych nienależnych im dotacji, wykorzystanych niezgodnie z warunkami umów lub nieprawidłowo rozliczonych,
- zawierania umów w sprawie realizacji zadań niezwłocznie po ogłoszeniu wyników konkursów,
- kontroli prawidłowości wykonania zadań, w tym wydatkowania przekazanych dotacji,
- podjęcia działań mających na celu wzmocnienie nadzoru nad polityką finansową klubów działających z udziałem j.s.t.,
- zlecenia zadań podmiotom wybranym wyłącznie w oparciu o kryteria podane w ogłoszeniach o postępowaniach dotyczących ich zlecenia,
- wprowadzenia mechanizmów kontrolnych prawidłowości przyznawania stypendiów, wyróżnień i nagród, ogłaszania o wynikach konkursów i sporządzania sprawozdań,
- uwzględniania w kryteriach formalnej oceny ofert wymogów wynikających z obowiązujących przepisów prawa,
- zapewnienia w działalności komisji konkursowych rzetelnej oceny ofert i podziału środków oraz ich dokumentowania,
- udzielania dotacji wyłącznie na zadania przewidziane w obowiązujących przepisach prawa,
- wyeliminowania nieprawidłowości w rozliczaniu umów i udzielonych dotacji,
- przekazywania dotacji w terminach określonych umowami,
- wprowadzenia jednolitych zasad określania wysokości kwot dotacji.

Spośród 39 wniosków skierowanych do prezydentów miast, według stanu na 31 lipca 2012 r. 26 (67%) zostało wykonanych. Wnioski będące w trakcie realizacji (13) dotyczą m.in.: wyegzekwowania od klubów sportowych kwot dotacji wykorzystanych niezgodnie z warunkami umów, kontroli wykonywanych przez kluby zadań oraz kryteriów oceny ofert i określania kwot dotacji.

¹⁴⁹ W stosunku do obowiązujących uregulowań wewnętrznych (Karta obiegu i kontroli dokumentów Nr 2.12) – patrz przypis 121.

¹⁵⁰ Patrz przypis poprzedni.

3.8 Działania klubów sportowych na rzecz zadań zleczanych im do wykonania przez j.s.t.

Działalność dwóch spośród 22 skontrolowanych klubów sportowych¹⁵¹ NIK oceniła pozytywnie, 12 – pozytywnie z nieprawidłowościami, a sześciu – negatywnie¹⁵². W dwóch przypadkach¹⁵³ odrębnie oceniono działalność klubów sportowych w zakresie ubiegania się o zlecenie realizacji zadań (pozytywnie) oraz działalność w zakresie ich wykonania (negatywnie). Podstawą negatywnych ocen było przede wszystkim:

- niezgodne z przeznaczeniem wydatkowanie części środków z dotacji (*MKS Polonia, ACIIEE, KM Cross i SPR Lublin SSA*),
- wykorzystanie przychodów uzyskanych w trakcie realizacji zadań niezgodnie z warunkami umów zawartych z j.s.t. (*MKS Polonia, WOZP Poznań*),
- niezachowanie pisemnej formy wprowadzanych zmian umowy (*MKS Polonia, Stowarzyszenie 93 Basket Family*),
- niewyodrębnienie w ewidencji księgowej środków (dotacji) otrzymanych na realizację zadań w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji finansowych (*MKS Polonia, Stowarzyszenie 93 Basket Family, KM Cross*),
- nieprowadzenie bieżącej ewidencji poszczególnych operacji związanych z wykonywaniem zadań (*KS Posnania*),
- ujmowanie w dokumentacji rozliczeniowej zadań kosztów niezwiązanych z ich realizacją (*ACIIEE*),
- nierzetelne prowadzenie ewidencji księgowej kosztów ponoszonych na realizację wspieranych przez j.s.t. zadań (*ACIIEE*),
- niezrealizowanie części zadań przyjętych do wykonania (*Stowarzyszenie 93 Basket Family*),
- składanie niezgodnych ze stanem faktycznym oświadczeń o nieprowadzeniu wobec klubu postępowań egzekucyjnych – mających zasadnicze znaczenie dla otrzymania wsparcia realizowanych przez klub zadań (*SPR Lublin SSA*),
- wykorzystanie części środków z dotacji po terminach określonych w umowach (*KM Cross, WOZP Poznań, KS Posnania*),
- niezgodne ze stanem faktycznym deklarowanie w ofertach i wnioskach nieprowadzenia przez klub działalności gospodarczej (*KM Cross*),
- niezgodne ze stanem faktycznym informacje w ofertach o przewidywanych kosztach realizacji zadań oraz niewykazywanie całego zakresu finansowego i rzeczowego realizowanych zadań (*PFK Poznań, KS Posnania*),
- nieprzestrzeganie warunków umów w zakresie dopuszczalnych przesunięć środków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu (*PFK Poznań*),
- niezgodne z ewidencją księgową rozliczenia wykonanych umów (*PFK Poznań*),
- niezgodne ze stanem faktycznym deklaracje w ofertach o niepobieraniu opłat od adresatów zadań (*WOZP Poznań, KS Posnania*),
- bezpodstawne ujęcie kosztów w rozliczeniu zadań (*WOZP Poznań, KS Posnania*),
- podpisywanie umów jednoosobowo, tj. niezgodnie z zasadami reprezentacji określonymi w statucie klubu (*WOZP Poznań*),
- ujmowanie w księgach rachunkowych lub sprawozdaniach kosztów na podstawie dokumentów niezatwierdzonych do zapłaty (*WOZP Poznań, KS Posnania*),
- niewykazywanie w sprawozdaniach z wykonania zadań osiągniętych przychodów przy realizacji zadań (*WOZP Poznań*),

¹⁵¹ MKP Szczecin i WTW Warszawa.

¹⁵² Wykaz ocen – patrz załącznik nr 5.2.

¹⁵³ WOZP Poznań i KS Posnania.

- wykazywanie w sprawozdaniach z wykonania zadań danych niezgodnych z ewidencją księgową (WOZP Poznań).

Nieprawidłowości tego rodzaju stwierdzono również w innych niż ww. klubach sportowych, jednakże ze względu na ich mniejszą skalę działalność tych jednostek oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

3.8.1. Ubieganie się w j.s.t. przez kluby sportowe o zlecenie realizacji zadań

3.8.1.1. Oferty realizacji zadań

W trybie otwartych konkursów ofert, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego, kluby złożyły w badanym okresie ogółem 212 ofert., z tego od 2 do 10 ofert złożyło 11 klubów, od 11 do 21 ofert – 11 klubów¹⁵⁴. Badanie 175 ofert wykazało, że 91% ofert zawierało dane określone w art. 14 ust. 1 ww. ustawy,¹⁵⁵ a 100% ofert - informacje o wcześniejszej działalności organizacji pozarządowej lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, składających ofertę w zakresie, którego dotyczyło zadanie publiczne (pkt 4 ww. przepisu) oraz informacje o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych zapewniających wykonanie zadania publicznego, i o planowanej wysokości środków finansowych na realizację danego zadania pochodzących z innych źródeł (pkt 5). Podawane przez kluby sportowe w ofertach dane w tym zakresie nie zawsze były jednak zgodne z ówczesnym stanem faktycznym.

W badanych ofertach stwierdzono takie nieprawidłowości jak np.:

- niezgodne ze stanem faktycznym oświadczenie prezesa **SPR Lublin SSA** o nieprowadzeniu wobec Spółki postępowania egzekucyjnego, mające zasadnicze znaczenie dla otrzymania przez Spółkę wsparcia od Miasta Lublin w kwocie **125 tys. zł**¹⁵⁶ (jedna z 8 dotacji otrzymanych przez Spółkę na podstawie takich oświadczeń)¹⁵⁷, podczas gdy wobec Spółki prowadzone było postępowanie egzekucyjne o kwotę 76,6 tys. zł na etapie złożenia oferty, a na etapie podpisania umowy o kwotę 22,8 tys. zł,
- niezgodne ze stanem faktycznym deklaracje o niepobieraniu opłat od adresatów zadań publicznych, przewidywanych kosztach oraz planowanych dotacjach z innych źródeł środków publicznych, które mogły mieć wpływ na decyzje j.s.t. o wysokości kwot przyznanych dotacji (3 oferty PFK Poznań, 2 oferty KS Posenania i 5 ofert WOZP Poznań):
  - **PFK Poznań** – w trzech ofertach realizowanych przez PFK zadań (Mistrzostwa Świata Weteranów w Sprincie Kajakowym w 2010 r., MŚ Seniorów w Sprincie Kajakowym w 2010 r. i Puchar Świata w Kajakarstwie w 2011 r.), wspartych przez Miasto Poznań dotacjami w łącznej kwocie 1.140 tys. zł, podano niezgodne ze stanem faktycznym informacje o przewidywanych kosztach ich wykonania oraz źródłach ich finansowania. Fundacja nie wykazała całego ich zakresu rzeczowego i finansowego, a niektóre z wykazanych kosztów stanowiły niespełna 27 % ich ogółu. Nieprawdziwe były w tych ofertach informacje o przewidywanych źródłach finansowania zadań, a zwłaszcza o wpłatach i opłatach adresatów tych zadań. Pomimo deklaracji w ofercie o niepobieraniu opłat wpływy z tego tytułu wyniosły 3.656,2 tys. zł, a łącznie z wpływami z działalności gospodarczej – 4.448,7 tys. zł. **Przy kwocie 1.140 tys. zł dotacji z Miasta Poznania i 70 tys. zł**

¹⁵⁴ Najmniej ofert złożyły: SPR Lublin SSA i LKP Motor Lublin – po dwie. Najwięcej ofert złożyły: KS Posenania i MKS Start Lublin – po 21 ofert.

¹⁵⁵ Dane (pkt 4 i 5) objęte były wymogiem badania kontrolnego. Oferty KS Arkonia (10), SPR Lublin SSA (2) i KM Cross Lublin (4) badano wyłącznie w zakresie danych, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5.

¹⁵⁶ Zgodnie z warunkami postępowań konkursowych prowadzonych przez Miasto Lublin w latach 2009–2011 – prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec podmiotu ubiegającego się o wsparcie lub niezłożenie takiego oświadczenia (wraz z ofertą/wnioskiem, a także przed podpisaniem umowy) skutkowało odrzuceniem oferty/wniosku lub odstąpieniem od zawarcia umowy.

¹⁵⁷ Pozostałe 7 dotacji na sumę 1.073,1 tys. zł Spółka otrzymała na podstawie wniosków o wsparcie rozwoju sportu kwalifikowanego.

od Zarządu Województwa Wielkopolskiego **zysk netto** Fundacji z tytułu organizacji ww. **zawodów wyniósł 1.045,2 tys. zł**. Pomimo postanowień zawartych z Miastem Poznań umów, które zobowiązywały klub do przeznaczenia uzyskanych przy realizacji zadań przychodów wyłącznie na finansowanie wspieranych przez j.s.t. zadań – **Fundacja przekazała 97 % zysku (897,3 tys. zł) na rzecz Polskiego Związku Kajakowego**, co było z kolei zgodne z postanowieniami umowy zawartej z tym Związkiem,

- **KS Posenia** – w ofertach dwóch zadań realizowanych w 2009 r. (Puchar Świata w Kajakarstwie oraz Mistrzostwa Europy Juniorów 23), **wspartych** przez Miasto Poznań **dotacjami po 40 tys. zł**, wykazano tylko niektóre rodzaje kosztów, stanowiące odpowiednio 12,2% i 8,4% kosztów ogółem tych zadań. Nieprawdziwe były w tych ofertach również informacje o przewidywanych źródłach finansowania zadań, w tym o wpłatach i opłatach adresatów zadań, które wyniosły odpowiednio 1.175,7 tys. zł i 2.090,6 tys. zł. Trzy miesiące przed terminem tych zawodów KS Posenia planowała osiągnięcie zysku z tytułu ich organizacji. Ostatecznie **wpływy z opłat pobranych** od uczestników tych zawodów **przewyższały koszty ich realizacji odpowiednio o 184,1 tys. zł i 359 tys. zł**,
- **WOZP Poznań** - przy realizacji czterech zadań, wspartych przez Miasto Poznań dotacjami na sumę 38 tys. zł, łączne przychody przewyższyły koszty ogółem o 18,8 tys. zł, tj. o 10,7%, a postanowienia zawartych umów zobowiązywały klub do przeznaczenia uzyskanych przy realizacji zadań przychodów wyłącznie na finansowanie wspieranych przez j.s.t. zadań,
  - brak szczegółowych informacji o oferowanych zadaniach, które należało wykazać w cz. II i III wzoru oferty¹⁵⁸ (4 oferty MKS Polonia),
  - niewykazanie informacji o prowadzeniu działalności gospodarczej przez dwa kluby (10 ofert KS Arkonia oraz 3 oferty KM Cross),
  - brak szczegółowych informacji o zasobach kadrowych przewidywanych do wykorzystania przy realizacji poszczególnych zadań (5 ofert ACiIEE).

3.8.1.2. Wnioski o zlecenie realizacji zadań

1. W badanym okresie tylko dwa kluby sportowe skorzystały z możliwości złożenia z własnej inicjatywy wniosku o realizację zadania publicznego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego. Wnioski takie złożyły: **KSI Start w Szczecinie** – o realizację zadania na rzecz osób niepełnosprawnych i **KS Posenia** – o organizację zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci na basenie i w hali. Oba wnioski rozpatrzono pozytywnie, a udzielone dotacje wyniosły odpowiednio 15 tys. zł i 10 tys. zł.

2. W formie wniosków o wsparcie realizacji zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu ubiegały się również objęte kontrolą kluby sportowe¹⁵⁹ z terenu **Miasta Lublin**. W latach 2009–2011 (I półrocze) złożyły one razem 25 wniosków na podstawie których Miasto Lublin wsparło realizowane przez te kluby zadania dotacjami w łącznej kwocie ponad 2,5 mln zł¹⁶⁰. Wnioski te dotyczyły realizacji zadań w zakresie sportu kwalifikowanego, a podstawą ich złożenia była uchwała Rady Miasta Lublin z dnia 4 stycznia 2008 r. w sprawie finansowego wspierania rozwoju sportu kwalifikowanego oraz ustalenia warunków i trybu wspierania sportu kwalifikowanego z budżetu Miasta Lublin¹⁶¹.

Wnioski te posiadały formę i dane wymagane przez j.s.t., w tym dane, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy o działalności pożytku publicznego, tj. informacje o wcześniejszej działalności

¹⁵⁸ Wzór oferty – załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. Nr 264, poz. 2207) – rozporządzenie uchylone z dniem 11 stycznia 2011 r.

¹⁵⁹ MKS Start, SPR Lublin SSA, LKP Motor Lublin i KM Cross.

¹⁶⁰ Kwota ustalona na podstawie 18 zbadanych wniosków spośród 25 będących podstawą wsparcia.

¹⁶¹ Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 37, poz. 1192 ze zm. – patrz pkt 3.2.3 str. 16-19 informacji.

klubu i o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych zapewniających wykonanie zadania oraz o planowanej wysokości środków finansowych na jego realizację, pochodzących z innych źródeł.

Badanie 18 wniosków (72%)¹⁶² wykazało, że:

- siedem wniosków (wszystkie) **SPR Lublin SSA** o wsparcie finansowe przez Miasto Lublin rozwoju sportu kwalifikowanego zawierało oświadczenia byłego prezesa o nieprowadzeniu wobec Spółki postępowań egzekucyjnych. W pięciu przypadkach oświadczenia te były niezgodne ze stanem faktycznym, w dwóch zaś były zgodne na etapie składania wniosków, jednakże złożone ponownie przed podpisaniem umów – były sprzeczne ze stanem faktycznym, który uległ zmianie. Na podstawie tych wniosków Spółka otrzymała dotacje w łącznej kwocie **1.073,1 tys. zł** (100% otrzymanego przez Spółkę wsparcia na podstawie wniosków), podczas gdy – zgodnie z warunkami postępowań konkursowych – prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec klubu ubiegającego się o wsparcie było przesłanką wykluczającą z postępowania¹⁶³,
- cztery wnioski (wszystkie) **KM Cross** zawierały oświadczenia o nieprowadzeniu przez Klub działalności gospodarczej, co było niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż KM Cross uzyskiwał systematyczne przychody ze sprzedaży usług reklamowych.

3.8.1.3. Kalkulacje kosztów wykonania zadań

Sporządzane przez kluby kalkulacje kosztów oferowanych zadań opierane były o dane z roku poprzedniego i na doświadczeniach z lat ubiegłych. Różnice planowanych kosztów zadań finansowanych z dotacji, w stosunku do faktycznie poniesionych, wynosiły średnio¹⁶⁴ 34 %, od 4% (*WOZP Poznań*) do 70% (*WKS Zawisza*). Wynikały one przede wszystkim z większych dotacji planowanych przez kluby na etapie składania ofert od faktycznie otrzymanych. Otrzymanie zaś mniejszych od planowanych dotacji wymagało dokonania przez kluby korekt kosztorysów oferowanych zadań, które po korekcie były załącznikami do podpisywanych przez kluby umów z j.s.t. w sprawie wsparcia finansowego realizowanych zadań.

3.8.2. Finansowanie przez kluby sportowe zadań z innych źródeł środków publicznych

Część objętych badaniem kontrolnym zadań wspierana była również finansowo z innych źródeł środków publicznych. Łączna kwota tego wsparcia wyniosła 1.116,7 tys. zł, tj. 4,8% środków otrzymanych przez skontrolowane kluby od j.s.t. wspierających realizowane przez te kluby zadania, z tego 563 tys. zł (50,4%) od samorządów województw, 196,4 tys. zł (17,6%) od Ministra Sportu i Turystyki, 173,3 tys. zł (15,5%) od Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, 175 tys. zł (15,7%) od naczelnich organizacji sportowych właściwych dla dyscyplin sportowych wspieranych zadań i 9 tys. zł (0,8%) od innych gmin. Połowa (11) z objętych kontrolą klubów korzystała ze wsparcia realizowanych zadań pochodzącego z innych źródeł środków publicznych¹⁶⁵.

W największym zakresie z dofinansowania tego¹⁶⁶ skorzystały cztery kluby¹⁶⁷, które łącznie otrzymały 789 tys. zł (71%) na wsparcie realizowanych zadań - od 50% (*Stowarzyszenie Lekkoatletyczne WKS Zawisza*) do 89% (*Lechia Gdańsk*). W najszerszym zakresie z tego wsparcia skorzystał Klub

¹⁶² MKS Start – 4 z 11; SPR Lublin SSA – 7 (100%); LKP Motor Lublin – 3 (100%); KM Cross – 4 (100%).

¹⁶³ Zgodnie z warunkami postępowań konkursowych prowadzonych przez Miasto Lublin w latach 2009-2011 – prowadzenie postępowania egzekucyjnego wobec podmiotu ubiegającego się o wsparcie lub niezłożenie takiego oświadczenia (wraz z ofertą/wnioskiem, a także przed podpisaniem umowy) skutkowało odrzuceniem oferty/wniosku lub odstąpieniem od zawarcia umowy.

¹⁶⁴ Różnice określone jako średnia dla wszystkich zadań objętych badaniem w klubie sportowym.

¹⁶⁵ Wymienione w zał. nr 5.2 pod pozycjami: 3, 4, 7, 8, 13, 15-17, 20, 21, 25.

¹⁶⁶ Dofinansowanie z innych źródeł środków publicznych niż ze skontrolowanych j.s.t.

¹⁶⁷ Stowarzyszenie Lekkoatletyczne WKS Zawisza – 169,5 tys. zł, Klub LA Lechia Gdańsk – 258,2 tys. zł, KSI Start – 242,6 tys. zł, KM Cross – 118,7 tys. zł.

Lekkoatletyczny Lechia Gdańsk, który otrzymał z wszystkich ww. źródeł środki w łącznej kwocie 258,2 tys. zł, tj. o 10,5% więcej niż dotacje otrzymane z Miasta Gdańska (233,6 tys. zł) – na dofinansowanie ośmiu z dziewięciu realizowanych zadań w latach 2009–2010.

Badanie wykorzystania wsparcia finansowego j.s.t. wykonywanych przez kluby sportowe zadań wykazało, że nie finansowano tych samych kosztów ich realizacji ze środków pozyskiwanych przez kluby z różnych źródeł, w tym innych środków publicznych niż dotacje z j.s.t. zlecających lub powierzających wykonanie zadań objętych kontrolą.

3.9 Realizacja zadań przez kluby sportowe, wykorzystanie dotacji

Zlecone przez j.s.t. lub powierzone do wykonania zadania w dziedzinie kultury fizycznej i sportu realizowane były przez kluby sportowe zgodnie z zawartymi umowami w zakresie oferowanych przez kluby terminów i miejsc ich wykonania oraz użycia do ich realizacji oferowanych zasobów kadrowych i rzeczowych. Dotacje wykorzystane przez kluby sportowe, których działalność Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie (2) lub pozytywnie z nieprawidłowościami (14) stanowiły 85% dotacji objętych badaniem. Jednakże tylko 6 klubów¹⁶⁸ (27%) wykonało zadania w pełni zgodnie z warunkami podpisanych umów z jednostkami samorządu terytorialnego. W przebiegu wykonania zadań przez 16 klubów (73%) NIK stwierdziła odstępstwa od postanowień umów w ich realizacji, w szczególności dotyczące wykorzystania dotacji i ich rozliczenia, zakresu rzeczowego zadań, bądź naruszeń przepisów prawa w zakresie ewidencji księgowej.

3.9.1. Terminy wykonania zadań

Terminy wykonania zadań określone w umowach zostały dotrzymane w realizacji 98% zadań przez 19 z 22 objętych kontrolą klubów sportowych. W trzech klubach stwierdzono odstępstwa w tym zakresie przy realizacji czterech spośród 180 skontrolowanych umów, a kluby nie podpisały aneksów dotyczących tych zmian, pomimo takich wymogów określonych w podpisanych z j.s.t. umowach:

- jedno z 10 zadań¹⁶⁹ skontrolowanych w **OŚ AZS Poznań** zrealizowane zostało tydzień wcześniej w stosunku do terminu określonego w harmonogramie stanowiącym załącznik do umowy,
- dwa zadania¹⁷⁰ z pięciu objętych kontrolą, dotyczące organizacji turniejów sportowych **ACIIEE w Warszawie** zrealizowała w terminach odbiegających o kilka/kilkanaście dni od dat ich organizacji określonych umowami, a klub nie uzyskał od j.s.t. akceptacji zmiany terminów wykonania zadań w formie pisemnej¹⁷¹,
- zadania realizowane przez **MKS Polonia Warszawa** w ramach jednej z czterech skontrolowanych umów¹⁷² (organizacja zgrupowań dla sekcji piłki nożnej i koszykówki) odbyły się w innych terminach niż określono w harmonogramie ich realizacji, stanowiącym załącznik do umowy¹⁷³.

3.9.2. Miejsce wykonania zadań

Wspierane finansowo przez j.s.t. zadania realizowane były w miejscach określonych w umowach. Na 180 skontrolowanych umów, wykonywanych przez 22 kluby sportowe, zadania w ramach 177 umów (98%) zrealizowano w miejscach deklarowanych przez kluby. Tylko jeden klub zrealizował trzy zadania w innych miejscach niż określone były w umowach:

¹⁶⁸ RTW Bydgoszcz, KS Pałac, BKS Chemik, MKS Atleta, MKP Szczecin i WTW Warszawa.

¹⁶⁹ Mistrzostwa Polski Seniorów w Taekwondo Olimpijskim – 28-29 maja 2010 r.

¹⁷⁰ Realizowane na podstawie umów z 26 lutego i 26 sierpnia 2010 r.

¹⁷¹ Postanowienia zawartych umów wymagały zachowania formy pisemnej dla wszelkich zmian – pod rygorem nieważności.

¹⁷² Umowa nr ŚRÓ/WSR/B/VIII/2/2/008/757/2009 z 17.04.2009 r.

¹⁷³ Sekcji piłki nożnej – w sierpniu zamiast w lipcu 2009 r.; sekcji koszykówki – od 21.07 do 2.08 zamiast od 2 do 27.08.2009 r.

- **OŚ AZS Poznań** zrealizował trzy zadania¹⁷⁴ dotyczące rozgrywek w koszykówce kobiet, rozgrywek w futsalu oraz zajęć profilaktyczno-sportowych dla dzieci i młodzieży z problemami alkoholowymi, a klub nie uzyskał pisemnej zgody Miasta Poznania na zmianę miejsc realizacji zadań, pomimo takiego obowiązku – określonego postanowieniami umów.

3.9.3. Zakres rzeczowy zrealizowanych zadań

Przy realizacji 11 umów¹⁷⁵ przez 4 kluby sportowe stwierdzono odstępstwa rzeczowego zakresu ich wykonania w stosunku do określonych w umowach zawartych przez te kluby z j.s.t., w tym przy realizacji aż 7 umów przez jeden z kontrolowanych klubów. Odstępstwa w realizacji zakresu rzeczowego umów stwierdzono przy realizacji zadań wspieranych dotacjami w łącznej kwocie 1.226 tys. zł, tj. 6,7% dotacji badanych w klubach sportowych. Stwierdzono je przy wykonywaniu umów przez:

- **Lechię Gdańsk** - w przypadku realizacji jednego z dziewięciu objętych kontrolą zadań w zakresie całorocznego szkolenia w 2009 r. dzieci i młodzieży w lekkiej atletyce. Zadanie zrealizowano dla liczby ok. 140 – 160 uczestników, tj. od 30% do 20 % mniejszej od podanej w ofercie (200), a jego wykonanie Miasto Gdańsk wsparło kwotą 47,5 tys. zł dotacji,
- **MKS Polonię Warszawa** – jedną z czterech umów¹⁷⁶, której przedmiotem była organizacja w lipcu i sierpniu 2009 r. czterech zgrupowań sportowych dla młodzieży z sekcji piłki nożnej, koszykówki i lekkiej atletyki wykonano z istotnymi odstępstwami od postanowień umowy. Zadanie to – wg kosztorysu do umowy – miało być zorganizowane łącznie dla 205 uczestników, a faktycznie uczestniczyło w nim 101 osób, tj. mniej niż połowa planowanych. Krótszy był także czas trwania trzech z tych zgrupowań – od 1 do 3 dni w stosunku do określonego w kosztorysie (14 dni). Skutkiem tego koszty realizacji tych zadań stanowiły jedynie 42,9% określonych w kosztorysie do umowy, ale udział dotacji w finansowaniu tych kosztów zwiększył się z 18,7% wg kosztorysu do 43,5% wg faktycznego wykonania. W sprawozdaniu końcowym z realizacji tego zadania klub wskazał, że z uwagi na wysokość udzielonej dotacji przez Dzielnicę Śródmieście zakładana liczba uczestników zgrupowań uległa redukcji. Podkreślenia wymaga fakt, że uzyskane przez klub środki finansowe na realizację tego zadania, pochodzące wyłącznie z dotacji celowej (45 tys. zł) oraz wpłat pobranych od zawodników uczestniczących w zgrupowaniach (69,9 tys. zł), przewyższały koszty całkowite jego wykonania (103,4 tys. zł) o 11,5 tys. zł. Kwota ta stanowiła zysk klubu z realizacji tego zadania, który nie został przeznaczony na jego wykonanie, a jednocześnie zarząd klubu nie występował do j.s.t. na etapie wykonania zadania o zmianę zakresu jego realizacji,
- **MKS Polonię Warszawa** – przy realizacji umowy z 27 stycznia 2010 r., której przedmiotem było prowadzenie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w 2010 r. oraz organizacja w lipcu i sierpniu 2010 r. sportowych zgrupowań szkoleniowych. Klub zorganizował je dla 62 zawodników zamiast 44 (wg kosztorysu), skracając czas trwania jednego z nich z 13 do 7 dni. Zarząd klubu nie występował do j.s.t. o zmianę zakresu zadania, pomimo że z postanowień umowy wynikał obowiązek zachowania formy pisemnej (sporządzenia aneksu) dla wszelkich zmian umowy – pod rygorem nieważności. Na realizację tego zadania MKS Polonia otrzymała od Dzielnicę Śródmieście dotację w kwocie 55 tys. zł, z wykorzystania której Urząd ww. Dzielnicę zaakceptował przedłożone sprawozdanie,
- **SPR Lublin SSA** – wszystkie dotacje (1.198,1 tys. zł) Spółka otrzymała nienależnie¹⁷⁷ i z tego powodu NIK wniosowała o dokonanie ich zwrotu. Badanie siedmiu¹⁷⁸ z ośmiu otrzymanych przez Spółkę dotacji, na łączną kwotę 1.073,1 tys. zł – wykazało ponadto, że 54,2% badanych dotacji (581,1 tys. zł) Spółka wykorzystwała na finansowanie innych zakresów rzeczowych realizowanych zadań niż określały to kosztorysy¹⁷⁹. Sfinansowano

¹⁷⁴ Umowy nr: KF/260/2009, KF/292/2009 i KF/281/2010.

¹⁷⁵ 6,1% skontrolowanych.

¹⁷⁶ Umowa z 17 kwietnia 2009 r.

¹⁷⁷ Patrz pkt 3.8.1.1 i 3.8.1.2 str. 38-40 informacji.

¹⁷⁸ Dotacje otrzymane i wykorzystane w latach 2009-2010 oraz rozliczone z Miastem Lublin.

¹⁷⁹ Według kosztorysów do umów - możliwe do finansowania z dotacji były wyłącznie koszty: 1) nagród dla zawodniczek i kadry szkoleniowej, 2) transportu, hoteli i żywienia, 3) organizacji zawodów.

z nich bowiem m.in.: tytuły egzekucyjne i związane z ich zapłatą koszty (132,6 tys. zł), wynajem lokalu i obsługę finansowo-prawną Spółki (32 tys. zł), wynajem mieszkań dla zawodników (47 tys. zł). Nie wypłacono określonych kosztorysami poszczególnych umów nagród na sumę 302,4 tys. zł, wykorzystując te środki na inne cele lub w innych terminach niż określały umowy,

- **Stowarzyszenie 93 Basket Family w Warszawie** – przy realizacji jednej z czterech objętych kontrolą umów¹⁸⁰ klub nie wykonał dwóch z siedmiu zadań zleconych mu do realizacji przez Dzielnicę Śródmieście, dotyczących zorganizowania dla chłopców z rocznika `99 turnieju piłki nożnej oraz piłkarskiego obozu szkoleniowego. Środki zaplanowane na te zadania (5,4 tys. zł) klub przeznaczył na realizację pozostałych zadań w ramach postanowień umowy dopuszczających możliwość przesunięcia do 10 % wydatków ze środków pochodzących z dotacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu. Klub nie uzyskał jednak na dokonanie tych zmian zgody j.s.t. w formie pisemnej, pomimo że wszelkie zmiany umowy wymagały takiej formy – pod rygorem nieważności.

3.9.4. Zasoby kadrowe i rzeczowe wykonywanych zadań

Realizacja zadań przez kluby sportowe przebiegała z wykorzystaniem deklarowanych w ofertach i wnioskach zasobów rzeczowych i kadrowych. W kontroli 180 umów stwierdzono tylko jeden przypadek niewykorzystania przy wykonywaniu zadania deklarowanych zasobów kadrowych:

- przy realizacji zadania¹⁸¹ (jednego z czterech skontrolowanych) dot. przeciwdziałania alkoholizmowi oraz negatywnym skutkom konsumpcji, używania i nadużywania alkoholu **KS Arkonia Szczecin** nie skorzystał z usług psychoterapeuty, mającego przygotowanie zawodowe w zakresie poradnictwa, rozwiązywania problemów alkoholowych, pomimo że deklarował to w ofercie (stanowiącej załącznik do umowy) i zawarł z psychoterapeutą w tym zakresie umowę o współpracy.

3.9.5. Wykorzystanie dotacji przez kluby sportowe na finansowanie realizowanych zadań

Kluby, których działalność objęto kontrolą, otrzymały w badanym okresie od j.s.t. dotacje na wsparcie realizowanych przez nie zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu w łącznej kwocie 23.502,7 tys. zł¹⁸². Badaniem objęto dotacje na sumę 18.229,7 tys. zł (77,6%) udzielone w ramach 180 umów podpisanych przez kluby z jednostkami samorządu terytorialnego. Stwierdzone nieprawidłowości w wymiarze finansowym dotyczyły kwoty 3.711,5 tys. zł, w tym 2.884,4 tys. zł środków z dotacji (15,8% dotacji badanych). Nieprawidłowości dotyczące nienależnych klubom środków finansowych na realizację dotowanych przez j.s.t. zadań dotyczyły kwoty 2.112,6 tys. zł, w tym 1.311,1 tys. zł z dotacji (7,2% dotacji zbadanych) i 801,5 tys. zł z opłat pobieranych od adresatów zadań. Nieprawidłowości zaś związane z wykorzystaniem dotacji dotyczyły kwoty 1.598,9 tys. zł¹⁸³, tj. 8,7% dotacji zbadanych. Nieprawidłowości w wymiarze finansowym nie stwierdzono w sześciu klubach¹⁸⁴ z 22 skontrolowanych.

¹⁸⁰ Umowa z 27 stycznia 2010 r.

¹⁸¹ Umowa z 13 kwietnia 2010 r.

¹⁸² Od 76,9 tys. zł – Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie (na 4 zadania) do 4.869,9 tys. zł – Wielkopolski Okręgowy Związek Pływacki w Poznaniu (na 17 zadań).

¹⁸³ Kwota ta nie uwzględnia kwoty 581,1 tys. zł dotacji wykorzystanych przez SPR Lublin SSA niezgodnie z przeznaczeniem (na finansowanie innego zakresu kosztów niż określały kosztorysy umów), gdyż ujęta została w kwocie nieprawidłowości dotyczących pozyskania dotacji (wszystkie dotacje otrzymane przez SPR Lublin SSA były Spółce nienależne, gdyż zostały pozyskane w oparciu o dokumenty potwierdzające nieprawdę – wykluczające możliwość otrzymania dotacji).

¹⁸⁴ W: RTW Bydgoszcz, KS Pałac, BKS Chemik, MKS Atleta, MKP Szczecin i WTW Warszawa.

Nieprawidłowości dotyczące nienależnych klubom środków finansowych stwierdzono w 6 klubach sportowych:

- **SPR Lublin SSA** z naruszeniem zasad postępowania konkursowego, wykluczającym możliwość otrzymania dotacji, uzyskał od Miasta Lublin osiem dotacji w łącznej kwocie **1.198.100 zł**¹⁸⁵,
- **KS Poznań** na podstawie danych w ofertach o planowanych przychodach i kosztach dwóch zadań realizowanych w 2009 r, niezgodnych z faktycznie planowanymi i późniejszym stanem faktycznym, otrzymał od Miasta Poznań dotacje w łącznej kwocie **80.000 zł**¹⁸⁶. Wpływy z opłat pobranych od uczestników tych zadań wyniosły razem 3.106.095 zł i przewyższały koszty ich realizacji łącznie o 543.089 zł. Zgodnie zaś z postanowieniami zawartych z Miastem Poznań umów – KS Poznań zobowiązany był do przeznaczenia ewentualnych przychodów uzyskanych przy realizacji umów wyłącznie na wykonanie zadań, których dotyczyły umowy,
- **OŚ AZS Poznań** mimo braku wymaganego przepisem art. 10 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego określenia w statucie zakresu prowadzonej odpłatnej działalności pożytku publicznego otrzymał od Miasta Poznań 110 tys. zł dotacji na wsparcie realizacji dwóch zadań¹⁸⁷, na wykonanie których, pobrał od uczestników tych zadań opłaty w łącznej kwocie **801.460 zł**. Przewyższały one łączne koszty wykonania zadań, a wypracowany zysk przy ich realizacji (361.092 zł) był ponad 3-krotnie większy od udzielonych klubowi przez Miasto Poznań dotacji. OŚ AZS Poznań był również zobowiązany postanowieniami umów do przeznaczenia ewentualnych przychodów uzyskanych przy ich realizacji (także tych, których nie można było przewidzieć przy kalkulowaniu wielkości dotacji) wyłącznie na wykonanie zadań. Zdaniem NIK - zarówno w tym, jak i ww. przypadku dotyczącym dotacji w kwocie 80.000 zł dla KS Poznań – przedstawienie przez kluby w ofertach prawidłowych danych o przychodach przewidywanych do uzyskania przy realizacji zadania, w tym wpłat i opłat adresatów zadań, mogło mieć wpływ na decyzje o zleceniu klubom tych zadań, bądź o kwotach przyznanych dotacji,
- **KM Cross Lublin** w sprawozdaniach z realizacji trzech umów¹⁸⁸ w 2009 roku rozliczył wykorzystanie w całości otrzymanych dotacji (łącznie 297.000 zł). Kontrola NIK ujawniła, że w rozliczeniach tych KM Cross wykazał zawyżone koszty o kwotę **16.843 zł** podatku VAT (5,7% dotacji otrzymanych na te zadania). Podatek ten nie stanowił kosztów klubu, ponieważ KM Cross, będąc płatnikiem tego podatku, skorzystał z odliczenia tej kwoty jako różnicy pomiędzy podatkiem naliczonym i należnym, na zasadach określonych w art. 86 ust. 1 i art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹⁸⁹,
- **MKS Start Lublin** w sprawozdaniach z realizacji sześciu zadań, spośród 13 realizowanych z wykorzystaniem dotacji Miasta Lublin w 2009 roku, wykazał w rozliczeniu kwot otrzymanych dotacji m.in. koszty w kwocie **15.709 zł** podatku VAT ujętego w zestawionych do rozliczenia fakturach. Kontrola NIK ujawniła, że kwota ta nie stanowiła dla klubu kosztu, gdyż MKS Start, będąc płatnikiem tego podatku, skorzystał z odliczenia tej kwoty jako różnicy pomiędzy podatkiem naliczonym i należnym, na zasadach określonych w art. 86 ust. 1 i art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- **MKS Atleta Gdańsk** rozliczając zadanie dotyczące całorocznego szkolenia dzieci i młodzieży w sekcji podnoszenia ciężarów w 2010 r. - w sprawozdaniu końcowym wykazał wykorzystanie pełnej kwoty otrzymanej dotacji (39.500 zł), podczas gdy koszty składowe tego sprawozdania (sfinansowane z dotacji) dawały sumę o **500 zł** mniejszą. Do czasu kontroli NIK klub nie zauważył tej pomyłki, a po ustaleniu tego faktu - jako kwotę nienależną zwrócił na rachunek Urzędu Miasta w Gdańsku wraz z odsetkami.

Nieprawidłowości związane z naruszeniem postanowień zawartych umów lub przepisów prawa przy wykorzystaniu dotacji stwierdzono w 12 klubach sportowych na sumę 1.573,2 tys. zł (8,6% dotacji zbadanych), z tego 1.200,9 tys. zł (6,6%) dot. naruszeń umów i 372,3 tys. zł (2%) dot. naruszeń prawa. Naruszenie przepisów prawa przy wykorzystywaniu dotacji stwierdzono w dwóch klubach sportowych:

¹⁸⁵ Patrz informacja pkt 3.8.1.1 i 3.8.1.2 str. 38-40 informacji.

¹⁸⁶ Puchar Świata w Kajakarstwie – 40.000 zł i Mistrzostwa Europy Juniorów do lat 23 – 40.000 zł.

¹⁸⁷ Akademickie Mistrzostwa Świata (AMŚ) w Kajakarstwie i AMŚ w Koszykówce - umowy KF/105/2010 i KF/103/2010.

¹⁸⁸ Umowy: 720/ST/09, 3592/ST/2009, 905/ST/2009.

¹⁸⁹ Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 ze zm.

- **WOZP Poznań** 102 dowody księgowe na kwotę ogółem **339.856 zł** (13,1% badanych faktur) ujął w sprawozdaniach przedłożonych Miastu Poznań z wykonania zleconych zadań, wykazując poniesione koszty, w tym ww. kwotę. Dowody te nie spełniały wymogu art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁹⁰ – nie były zatwierdzone i w związku z art. 20 ust. 1 i 2 tej ustawy nie mogły stanowić legalnej podstawy księgowania kosztów w księgach rachunkowych klubu,
- **KS Posenia** wykazał w sprawozdaniach końcowych z wykonania zadań 32 dowody księgowe na sumę **32.454 zł** (3,2% badanych dotacji), które nie spełniały wymogów art. 21 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy o rachunkowości, z tego 22 dowody nie zostały zatwierdzone do zapłaty, a 11 (delegacje) nie posiadało podpisu osoby delegującej sędziów na poszczególne mecze.

Naruszenia postanowień umów zawartych przez kluby sportowe z j.s.t. stwierdzono w 10 klubach sportowych, w tym polegające na:

- przekroczeniu dopuszczalnych zmian w wykorzystaniu środków z dotacji¹⁹¹ w łącznej kwocie 19.511 zł (0,1% dotacji zbadanych), bez zachowania obowiązku sporządzenia aneksów stwierdzono w trzech klubach przy realizacji pięciu umów:
  - w trzech umowach zrealizowanych przez **Stowarzyszenie Lekkoatletyczne WKS Zawisza Bydgoszcz** w latach 2009–2010 (z czterech skontrolowanych) przekroczony został dopuszczalny limit przesunięć środków uzyskanych z dotacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysów – nie więcej niż 30 %. Łączna kwota dotacji wykorzystanej niezgodnie z warunkami umów wyniosła **1.087,20 zł**,
  - przy realizacji umowy (KF/030/2010) **OŚ AZS Poznań** przekroczył dopuszczalny umową limit przesunięć środków między pozycjami kosztorysu (15% poszczególnych kosztów), bez sporządzenia aneksu do umowy, wydając przez to niezgodnie z warunkami umowy kwotę **296 zł**,
  - przy realizacji w 2010 r. umowy¹⁹² przez **MKS Kusy w Szczecinie** przekroczony został dopuszczalny limit (10%) dokonania przesunięć pomiędzy poszczególnymi rodzajami wydatków w ośmiu z 13 pozycji kosztorysu bez sporządzenia wymaganego w takim przypadku aneksu do umowy. Wprawdzie klub dwukrotnie występował do Miasta Szczecin o wyrażenie na to zgody jednakże Miasto Szczecin nie ustosunkowało się do tych wystąpień. Mimo braku pisemnej akceptacji wniosku klubu przez Miasto - MKS Kusy kwotę **18.127,45 zł** wykorzystał z przekroczeniem ww. limitu dopuszczalnych zmian wydatków w poszczególnych pozycjach kosztorysu zadania,
- przekroczeniu terminów wykorzystania dotacji w łącznej kwocie 59.397 zł (0,3% dotacji zbadanych) stwierdzono w sześciu klubach:
  - **KS Posenia** kwotę **18.800 zł** na realizację jednego z 10 skontrolowanych zadań wykorzystał po upływie przeszło miesiąca od terminu określonego w umowie z Miastem Poznań,
  - **OŚ AZS Poznań** kwotę **14.459,09 zł** dotacji (1,6% przyznanych środków) przy realizacji trzech zadań¹⁹³ wykorzystał po terminach określonych w umowach z Miastem Poznań,
  - **KM Cross w Lublinie** kwotę **10.264 zł** dotacji wykorzystał w okresie od 7 dni do 2 m-cy po terminach końcowych realizacji trzech zadań określonych w umowach, zawartych z Miastem Lublin¹⁹⁴,
  - **WOZP Poznań** kwotę **10.000 zł** dotacji na realizację zadania „Synchro-Cup 2010” wykorzystał 5 dni po terminie określonym w umowie z Miastem Poznań,
  - **KSI Start w Szczecinie** kwotę **4.751,20 zł** dotacji przy realizacji czterech zadań wykorzystał od 3 dni do miesiąca czasu po terminach określonych w umowach¹⁹⁵,

¹⁹⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

¹⁹¹ Przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu stanowiącego załącznik do umowy.

¹⁹² Umowa nr WSiT/II/MP/5012/12/2010 z 15.02.2010 r.

¹⁹³ Umowy: KF/030/2010, KF/260/2009 i KF/292/2009.

¹⁹⁴ Umowy: 720/ST/09, 3592/ST/2009, 905/ST/2009.

¹⁹⁵ Umowy: WSiT/II/SK/5012/48/2009, WSiT/II/5012/49/2009, WSiT/S/KW/5012/2/2010 i WSiT/MŁ/524/29/2011.

- **ACIIEE Warszawa** kwotę **1.123,17 zł** dotacji wykorzystała na zakup sprzętu sportowego, napojów i leków po zakończeniu realizacji zadań wykonywanych na podstawie trzech umów zawartych z Dzielnicą Śródmieście,
- wykorzystaniu dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym w kosztorysach umów stwierdzono w czterech klubach sportowych. Łączna kwota dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem wyniosła 656.223 zł (3,6% dotacji zbadanych):
  - **SPR Lublin SSA** kwotę **581.100 zł**, tj. 48,5% otrzymanych dotacji w badanym okresie, wykorzystał na sfinansowanie innego zakresu rzeczowego kosztów niż określały umowy¹⁹⁶,
  - **WOZP Poznań** bezpodstawnie wykorzystał i wykazał w rozliczeniu dwóch zadań¹⁹⁷ koszty w kwocie **47.100 zł**, w tym 40.800 zł kosztów obsługi księgowej przypisanych w całości do tych zadań - bez zachowania proporcjonalności ich podziału do wszystkich realizowanych przez WOZP w tym czasie zadań i kwoty 6.300 zł za okres miesiąca stycznia¹⁹⁸, tj. okres nieobjęty umową,
  - **KS Posenia** przy realizacji czterech zadań wykorzystał kwotę **14.023,19 zł** na sfinansowanie kosztów nieprzewidzianych w kosztorysach do umów na ich realizację,
  - **MKS Polonia Warszawa** przy realizacji dwóch umów¹⁹⁹ wykorzystał **14.000 zł** dotacji (9,3% dotacji otrzymanych na te zadania) na zapłatę wynagrodzeń trenerów prowadzących szkolenie sportowe dzieci i młodzieży za okres, którego nie obejmowały umowy z Dzielnicą Śródmieście,
- nieprzeznaczeniu przychodów uzyskanych przy realizacji zadań wspieranych finansowo przez j.s.t. na ich wykonanie stwierdzono w dwóch przypadkach. Dotyczyło to łącznej kwoty przychodów 916.142 zł (5% dotacji zbadanych):
  - przy realizacji dwóch zadań²⁰⁰ w 2010 r. **PFK Poznań** nie przestrzegała warunków umów zawartych z Miastem Poznań w sprawie finansowego wsparcia ich wykonania dot. obowiązku przeznaczenia ewentualnych przychodów uzyskanych przy ich realizacji wyłącznie na wykonanie tych zadań. Z uzyskanych przychodów przy realizacji tych zadań kwotę **897.362 zł** (97% zysku z wykonania tych zadań) PFK przekazała Polskiemu Związkowi Kajakowemu na podstawie zawartej z tym Związkiem umowy, której postanowienia dot. przekazania ww. kwoty były sprzeczne z postanowieniami umów zawartych przez PFK z Miastem Poznań w sprawie finansowego wsparcia tych zadań,
  - uzyskane przy realizacji czterech zadań²⁰¹ przychody w łącznej kwocie **18.780 zł** **WOZP Poznań** przeznaczył na cele statutowe, w tym na stypendia sportowe, podczas gdy postanowienia zawartych z Miastem Poznań umów zobowiązywały klub do ich wykorzystania wyłącznie na wykonanie tych zadań, przy realizacji których zostały uzyskane,
- niezgodnym z postanowieniami statutów klubów jednoosobowym podpisywaniu umów na realizację dotowanych zadań stwierdzono w dwóch klubach sportowych w odniesieniu do wydatkowania środków z dotacji w łącznej kwocie 130.740 zł (0,7%):
  - **WOZP Poznań** w ramach realizacji zleconych przez j.s.t. zadań zawarł jednoosobowo 62 umowy zlecenia lub o dzieło, z tego 30 na łączną kwotę **83.740 zł**, przez jednego z wiceprezesów, tj. niezgodnie z postanowieniami Statutu WOZP,
  - **KS Arkonia** na realizację czterech zadań zawarł umowy zlecenia jednoosobowo, tj. niezgodnie z postanowieniami Statutu w tym zakresie, wydatkując z dotacji j.s.t. na podstawie tych umów łącznie **47.000 zł**.

3.9.6. Zwroty niewykorzystanych kwot dotacji

¹⁹⁶ Patrz pkt 3.9.3 str. 42-43 informacji.

¹⁹⁷ Nauka pływania dla dzieci klas II i III szkół podstawowych Poznania w latach 2009 i 2010.

¹⁹⁸ Styczeń 2009 r. - 2.850 zł i styczeń 2010 r. - 3.450 zł.

¹⁹⁹ Umowy: z dnia 27 stycznia 2010 r. i 1 lutego 2011 r.

²⁰⁰ Mistrzostwa Świata w Sprincie Kajakowym i Mistrzostwa Świata Weteranów w Sprincie Kajakowym.

²⁰¹ „Synchro Cup 2009”, „Synchro Cup 2010”, Synchro Cup 2011” i „VII Mistrzostwa Polski w pływaniu Masters”.

Zwroty niewykorzystanych kwot dotacji stwierdzono w 4 klubach sportowych²⁰² na łączną kwotę 10.268,43 zł, tj. 0,05% badanych dotacji. Dokonywano je zgodnie z postanowieniami umów:

- **RTW Bydgoscia** przy realizacji zadania w 2009 r. dot. szkolenia sportowego młodzieży w sekcji wioślarskiej, wspieranego finansowo przez Miasto Bydgoszcz dotacją w kwocie 450 tys. zł, w jednej z 16 pozycji kosztorysu – wynajmem obiektów sportowych - wykorzystało kwotę 900 zł, podczas gdy umowa na ten rodzaj wydatku określała kwotę 4.000 zł. Po złożeniu sprawozdania z wykonania tego zadania Urząd Miasta Bydgoszcz wezwał klub do zwrotu kwoty **1.900 zł**, wynikającej z odjęcia 900 zł od kwoty 2.800 zł, tj. od minimum²⁰³ jakiego w rozliczeniu wymagały postanowienia umowy, wraz z należnymi odsetkami (16 zł) naliczonymi jak dla zaległości podatkowych od dnia złożenia sprawozdania,
- **BKS Chemik w Bydgoszczy** przy realizacji czterech umów, w tym dwóch dotyczących szkolenia sportowego²⁰⁴ i dwóch na organizację imprez sportowych²⁰⁵, wspartych finansowo przez Miasto Bydgoszcz łączną kwotą 214,5 tys. zł dotacji, zwrócił niewykorzystane na poszczególne zadania kwoty, wraz z należnymi odsetkami obliczonymi jak dla zaległości podatkowych – łącznie **7.767,17 zł**, tj. 3,6% dotacji otrzymanych na te zadania. Zwroty niewykorzystanych kwot dotacji zostały dokonane na warunkach i w terminach określonych umowami lub wskazanymi w wezwaniu skierowanym do klubu przez Urząd Miasta Bydgoszcz,
- **KSI Start w Szczecinie** przy realizacji jednego z 10 badanych zadań, dotyczącego organizacji Pucharu Świata w Strzelectwie Sportowym Osób Niepełnosprawnych, nie wykorzystał w pełni dotacji otrzymanej od Miasta Szczecin w kwocie 40.000 zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji **600 zł** klub zwrócił na właściwy rachunek Urzędu Miasta Szczecin w terminie wskazanym w umowie zawartej przez KSI Start z Miastem Szczecin w sprawie finansowego wsparcia wykonania tego zadania,
- **MKS Kusy w Szczecinie** przy realizacji jednego z 10 badanych zadań dot. szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w 2009 r.²⁰⁶, wspartego przez Miasto Szczecin kwotą 360.000 zł, niewykorzystaną kwotę dotacji **1,26 zł** wraz z odsetkami (0,04 zł) zwrócił na właściwy rachunek Urzędu Miasta Szczecin.

3.10 Ewidencja księgową i sprawozdania dotyczące wykonanych zadań

Przepis art. 16 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego jak i postanowienia zawartych przez kluby sportowe z j.s.t. umów, dotyczące wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umów, spełniło 10²⁰⁷ z 22 skontrolowanych klubów (45%), przy czym jeden z nich (KS Posenia) wyodrębnił taką ewidencję, jednak na wyodrębnionych kontach nie ewidencjonował w ciągu roku poszczególnych operacji księgowych związanych z realizacją dotowanych zadań.

Kluby sportowe rozliczały się z realizacji zadań poprzez składanie sprawozdań z ich wykonania wraz z wymaganymi przez j.s.t. załącznikami, określonymi postanowieniami umów. Siedemnaście z 22 skontrolowanych klubów sportowych przedkładało do j.s.t. sprawozdania z wykonania zadań w określonych umowami terminach²⁰⁸. W pięciu klubach²⁰⁹ stwierdzono nieterminowe składanie sprawozdań z realizacji zadań i wykorzystania otrzymanych na ich wykonanie dotacji. Dotyczyło to od 10% do 40% zbadanych sprawozdań, a przekroczenie umownego terminu ich złożenia wynosiło od jednego do 7 dni, w pojedynczych zaś przypadkach 21 – 73 dni²¹⁰.

²⁰² RTW Bydgoscia – 1.900 zł, BKS Chemik – 7.767,17 zł, KSI Start – 600 zł i MKS Kusy 1,30 zł.

²⁰³ Zgodnie z § 1 ust. 4 umowy nr 87/szkolenie/2009 z dnia 16 lutego 2009 r. – dopuszczalne było w uzasadnionych przypadkach przesunięcie środków między pozycjami kosztorysu bez sporządzania aneksu – do 30% kwot przewidzianych w poszczególnych pozycjach. W tym przypadku limit 2.800 zł = 4.000 zł – (4.000 zł x 30 %).

²⁰⁴ Umowy nr: 96/szkolenie/2009 – dotacja 130.000 zł i 97/szkolenie/2009 – dotacja 80.000 zł.

²⁰⁵ Umowy nr: 15/impreza/2009 – dotacja 500 zł i 37/impreza/2009 – dotacja 4.000 zł.

²⁰⁶ Umowa nr WSiT/II/MP/5012/31/09 z dnia 6 lutego 2009 r.

²⁰⁷ Wymienione w zał. nr 5.2 w poz.:3,4,15-18,20,21,26 i 28.

²⁰⁸ Przeważnie 30 dni.

²⁰⁹ Wymienione w zał.nr 5.2 pod poz.: 5,11,16,17,22.

²¹⁰ SPR Lublin SSA – 21, MKS Kusy Szczecin - 73.

Część sprawozdań przedłożonych j.s.t. przez dwa kluby sportowe nie zawierało danych o innych niż dotacja z j.s.t. środkach publicznych uzyskanych na finansowanie rozliczanych tymi sprawozdaniami zadań, bądź zawierało dane niezgodne z ewidencją księgową. W jednym zaś przypadku (SPR Lublin SSA) stwierdzono ponad 96% rozbieżność danych wykazanych w sprawozdaniach z faktycznym przebiegiem wykorzystania dotacji. Nieprawidłowości te stwierdzono w:

WOZP Poznań, który z naruszeniem zasad określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania - w sześciu z 10 badanych zadań nie wykazał danych o osiągniętych przychodach (opłatach pobranych od uczestników zawodów), a w trzech z nich także środków z dotacji w kwocie 8.000 zł, otrzymanych od Zarządu Województwa Wielkopolskiego. W trzech zaś sprawozdaniach klub ten wykazał dane niezgodne z ewidencją księgową, tj. mniejsze o 9.072,92 zł od zaewidencjonowanych koszty zakupu medali, pucharów oraz związane z wypłatą nagród i delegacji sędziowskich,

KS Posnania, która ujmowała w ewidencji księgowej i wykazywała w sprawozdaniach do j.s.t. koszty na podstawie niezatwierdzonych dowodów księgowych o wartości ogółem 32.454,03 zł. W jednym z zadań²¹¹ klub ten wykazał dwie faktury dotyczące zakupu napojów dla zawodników rugby za 419,19 zł, które faktycznie dotyczyły zakupu piwa, czego nie przewidywał kosztorys do umowy. W ocenie NIK sposób ewidencjonowania dotacji i kosztów nie mógł stanowić podstawy prawidłowego sporządzania sprawozdań z wykonania zadań, w których wg NIK wykazywano koszty „dopasowywane” do oszacowanych w kalkulacji,

SPR Lublin SSA, której zgodność sprawozdań przedłożonych do j.s.t. z wykonania sześciu zadań (z siedmiu badanych) z faktycznym przebiegiem wykorzystania dotacji wynosiła maksymalnie 3,5 %, a w przypadku jednego zadania – 48%. Było to skutkiem tego, iż klub ten nie prowadził rzeczywistej ewidencji kosztów ponoszonych z otrzymanych od Miasta Lublin dotacji, a wyodrębnienie dla tych celów ewidencji księgowej miało wyłącznie charakter formalny.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w skontrolowanych klubach sportowych, Najwyższa Izba Kontroli wniosowała do kierowników klubów sportowych w sprawach dotyczących m.in.:

- zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z warunkami umów, wraz z odsetkami,
- wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków na realizację poszczególnych umów i kosztów z nich finansowanych,
- składania sprawozdań z realizacji zadań zgodnych z ewidencją księgową i wykazywania w nich pozyskanych na ich wykonanie środków finansowych oraz przychodów uzyskanych w związku z ich realizacją,
- wykazywania w ofertach/wniosekach wszystkich przewidywanych źródeł finansowania zadania, w tym opłat od uczestników zadań i innych środków publicznych,
- przestrzegania postanowień umów dot. wykorzystania dotacji i przeznaczenia przychodów uzyskanych przy realizacji zadań,
- rachunkowe wyodrębnienie prowadzonej działalności gospodarczej oraz odpłatnej i nieodpłatnej działalności pożytku publicznego.

Z 69 wniosków ogółem, skierowanych do kierowników skontrolowanych klubów sportowych w wystąpieniach pokontrolnych NIK, według stanu na 31 lipca 2012 r. - 58 zostało wykonanych (84%). Z 11 wniosków będących w trakcie realizacji pięć dotyczy zwrotu 1.238,9 tys. zł dotacji nienależnych lub wykorzystanych niezgodnie z warunkami umów zawartych z j.s.t., a sześć – problemów ewidencji księgowej i rachunkowości, pisemnej formy zmian finansowo-rzeczowego zakresu umów i sprawozdań z wykonania zadań.

²¹¹ „Udział czołowych zespołów poznańskich w grach zespołowych w rozgrywkach ligowych I ligi rugby”.

Kontrolę planową pn. *Finansowe wspieranie kultury fizycznej i sportu przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego* poprzedziła analiza problematyki dotyczącej udzielania przez j.s.t. wsparcia finansowego na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

Analizie przedkontrolnej poddano również kwestie prawnych uwarunkowań możliwości finansowania klubów sportowych przez j.s.t., w tym również będących tematem artykułów prasowych²¹² oraz interpelacji poselskich z 2008 r.²¹³, świadczących o istniejącym problemie finansowania klubów sportowych i potrzebie zmian przepisów prawa w tym zakresie.

W przygotowaniu kontroli uwzględniono również analizę odpowiedzi²¹⁴ na interpelacje poselskie, udzielonych przez Ministra Sportu i Turystyki – Mirosława Drzewieckiego oraz Sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów – Elżbietę Suchocką-Roguską, jak i orzeczenia sądów administracyjnych²¹⁵ dotyczące problemu wspierania przez j.s.t. kultury fizycznej i sportu.

Wyniki tych analiz wskazywały na to, że:

- przedsięwzięcia związane z funkcjonowaniem sportu kwalifikowanego nie mieszczą się w zakresie spraw publicznych o zakresie lokalnym i nie stanowią zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty,
- wspieranie udziału klubu sportowego w rozgrywkach ligi zawodowej nie stanowi zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty i w związku z tym niedopuszczalne jest udzielanie na ten cel dotacji z budżetu j.s.t.,
- działalność polegająca na udziale klubu sportowego zorganizowanego w formie stowarzyszenia w rozgrywkach ligi zawodowej nie stanowi również działalności pożytku publicznego.

Na podstawie wyników tych analiz dla zagadnień objętych kontrolą określone zostały obszary ryzyka, tj.:

- niejasne zasady finansowego wspierania sportu i zlecenia klubom sportowym zadań gminy z zakresu kultury fizycznej i sportu,
- finansowanie przez gminy działań wykraczających poza katalog zadań własnych,
- nieprawidłowości w finansowaniu sportu kwalifikowanego,
- brak należytego nadzoru gminy nad realizacją przez kluby sportowe dotowanych zadań własnych gminy i przedkładanych przez kluby rozliczeń.

Równolegle przeprowadzona kontrola w j.s.t. i klubach sportowych, realizujących wspierane finansowo przez j.s.t. zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, potwierdziła występowanie istotnych nieprawidłowości we wszystkich ww. obszarach ryzyka.

Do kontroli planowej wybrano 6 dużych gmin (miast wojewódzkich) i po 4 kluby sportowe²¹⁶, realizujące zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, wspierane finansowo przez te gminy, którym j.s.t. udzieliły dotacje o największych kwotach²¹⁷.

²¹² M.in. w Gazecie Prawnej Nr 118 z 2008 r. – „*Finansowanie wiejskich klubów sportowych*” i Nr 074/2007 – „*Zamiast wpłat do klubów stypendia dla zawodników*”, Wspólnocie – Pismo Samorządu Terytorialnego – „*Niejasne zasady finansowania sportu*”

²¹³ Interpelacja nr 810 z dnia 23 stycznia 2008 r. (patrz: www.sejm.gov.pl w kat: Prace Sejmu/Interpelacje, (...)).
Interpelacja nr 945 z dnia 18 stycznia 2008 r.
Interpelacja nr 2121 z dnia 12 marca 2008 r.

²¹⁴ Odpowiedzi Ministra Sportu z 6 marca i 17 kwietnia 2008 r. Odpowiedź Sekretarza stanu z 20 lutego 2008 r.

²¹⁵ Wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 19 czerwca 2006 r. - sygn. I SA/Rz 400/06.
Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 19 lipca 2006 r. – sygn. I SA/GL 927/06.
Wyrok NSA w Warszawie z dnia 13 marca 2007 r. – sygn. II GSK 303/06.

²¹⁶ Za wyjątkiem Miasta Gdańsk, gdzie skontrolowano dwa kluby sportowe.

²¹⁷ Z uwzględnieniem różnych form organizacyjno-prawnych klubów, uwag j.s.t. do przedkładanych przez kluby sprawozdań i rozliczeń dotacji wykonanych zadań oraz lokalnych doniesień medialnych lub skarg.

W ocenach skontrolowanej działalności, zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, przyjęto nw. czterostopniową skalę:

- a) ocena pozytywna stosowana była w przypadkach, gdy nie stwierdzono nieprawidłowości, a ewentualne uchybienia miały charakter formalny (np. oczywiste pomyłki) i nie powodowały skutków dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań;
- b) ocena pozytywna pomimo stwierdzonych uchybień²¹⁸ – do stosowania w przypadkach, gdy stwierdzone uchybienia powtarzały się, miały charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań;
- c) ocena pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości stosowana była w przypadkach, gdy stwierdzono nieprawidłowości (czyny lub zaniechania naruszające przepisy prawa oraz niosące skutki finansowe), które skutkowały negatywnie na sposób funkcjonowania kontrolowanych podmiotów i przebieg realizacji zadań,
- d) ocena negatywna stosowana była w przypadkach, gdy stwierdzono istotne nieprawidłowości w zakresie legalności, rzetelności i gospodarności działań, lub gdy liczba i zakres nieprawidłowości w sposób zasadniczy negatywnie wpływała na działalność kontrolowanych podmiotów i realizowane przez nie zadania.

W trakcie kontroli trzech j.s.t. i pięciu klubów sportowych zasięgnięto informacji w trybie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK w 22 jednostkach niekontrolowanych, a w kontroli czterech podmiotów²¹⁹ sześć osób przesłuchano w charakterze świadka na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy o NIK.

W jednym przypadku²²⁰, w związku z utratą w trakcie kontroli przez kontrolowaną jednostkę części dokumentacji dotyczącej przyznanych stypendiów sportowych, zawierającej dane osobowe – na podstawie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK kontroler powiadomił kierownika kontrolowanej jednostki o stwierdzonych nieprawidłowościach, uzyskując odpowiedź o niezwłocznie podjętych działaniach w tym zakresie, w celu ustalenia przyczyn utraty tej dokumentacji, zabezpieczenia pozostałej i odtworzenia dokumentacji utraconej.

W 25 przypadkach protokoły kontroli podpisane zostały bez zastrzeżeń. Zastrzeżenia do protokołów kontroli złożono w trzech przypadkach²²¹, a po ich rozpatrzeniu przez kontrolerów NIK protokoły podpisano.

Po zakończeniu kontroli skierowano pięć zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw przez siedem osób, w tym trzy do właściwej terytorialnie prokuratury²²² – dotyczące czynów z art. 297 kk §§ 1 i 2, i art. 52 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych²²³ oraz dwa do właściwych urzędów skarbowych²²⁴ – dotyczące czynów z art. 61 § 1 kks.

Wystąpienia pokontrolne skierowano do wszystkich (28) skontrolowanych jednostek. Ponadto, po kontroli klubów sportowych, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, skierowano dodatkowe wystąpienia pokontrolne do kierowników właściwych j.s.t.²²⁵, a w jednym przypadku ustalenia z klubów, dotyczące nieprawidłowości mających istotny wpływ na legalność i wysokość udzielanych przez j.s.t. dotacji, zawarto w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do kierownika właściwej dla

²¹⁸ Ocen takich NIK nie formułowała.

²¹⁹ UM Szczecin, KS Posenania, SPR Lublin SSA, ACIIIEE Warszawa.

²²⁰ W kontroli UM Szczecin.

²²¹ Protokoły: Urzędu Miasta Poznania, Urzędu Dzielnicy Śródmieście i Wielkopolskiego Okręgowego Związku Pływackiego w Poznaniu.

²²² SPR Lublin SSA (2) i UM Szczecin (1).

²²³ Dz. U. z 2002 r. Nr 101. poz. 926 ze zm.

²²⁴ ACIIIEE Warszawa i Stowarzyszenie 93 Basket Family w Warszawie.

²²⁵ Do Prezydenta Miasta Poznania i Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy.

tych klubów j.s.t. po kontroli tej jednostki²²⁶. Do czterech wystąpień pokontrolnych²²⁷ kierownicy kontrolowanych jednostek wnieśli zastrzeżenia.

W wyniku kontroli NIK stwierdziła nieprawidłowości finansowe na kwotę ogółem 32.009.143 zł, w tym:

Lp.	Rodzaj nieprawidłowości	Kwota /zł/
1.	Uszczuplenia środków lub aktywów (str. 33-35 informacji)	51.041
2.	Kwoty nienależnie uzyskane (str. 38-40, 44)	2.112.612
3.	Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa (str. 21-32, 43-46)	23.705.116
4.	Kwoty wydatkowane z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami (str. 27-30, 43-46)	2.951.246
5.	Sprawozdawcze skutki nieprawidłowości	24.620
6.	Potencjalne finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości (str. 34)	3.164.508
Razem		32.009.143

Działania kontrolne NIK przyczyniły się do uzyskania przez budżety j.s.t. korzyści finansowych w łącznej kwocie 96.695 zł²²⁸, pochodzących ze zwróconych (do budżetów j.s.t.) przez kluby sportowe kwot dotacji im nienależnych (wraz z odsetkami), wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub po terminach określonych w umowach. Ponadto, w związku z niezrealizowanymi wnioskami NIK²²⁹, do budżetów j.s.t. winny być zwrócone jeszcze przez kluby sportowe dotacje w łącznej kwocie 1.238,9 tys. zł, wraz z należnymi odsetkami, w tym 1.198,1 tys. zł dotacji nienależnie otrzymanych przez SPR Lublin SSA.

W wystąpieniach pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli skierowała do kierowników skontrolowanych jednostek łącznie 108 wniosków dotyczących w szczególności spraw, o których mowa na str. 36 i 48 informacji. Według stanu na dzień 31 lipca 2012 r. 84 z nich zostały zrealizowane (78%), czego efektem były m.in. ww. korzyści finansowe. Pozostałe wnioski nie zostały wykonane, bądź są w trakcie realizacji (24).

²²⁶ Do Prezydenta Miasta Lublin.

²²⁷ Dotyczy kontroli Urzędów Miast w: Bydgoszczy, Poznaniu i Lublinie oraz Polskiej Fundacji Kajakowej w Poznaniu.

²²⁸ Według stanu na dzień 31 lipca 2012 r.

²²⁹ Według stanu na dzień 31 lipca 2012 r.

5.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

5.1.1. Charakterystyka stanu prawnego

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym – zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie kultury fizycznej i turystyki należy do zadań własnych gminy.

Okres objęty kontrolą charakteryzowały dwa przedziały czasowe, w których dozwolone formy wspierania kultury fizycznej i sportu określone były nw. przepisami:

- **lata 2009–2010 (do 15 października):**

1. ustawą z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej – *przepisy tej ustawy uchylone²³⁰ zostały z dniem wejścia w życie ustawy o sporcie, tj. z dniem 16 października 2010 r.*
2. ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o sporcie kwalifikowanym – *uchyloną z dniem 16 października 2010 r.*

- **okres od 16 października 2010 r.:**

1. ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie.

Definicje pojęć „sportu”, „kultury fizycznej” i „sportu kwalifikowanego” podane zostały w słowniczku na str. 6 informacji.

Stypendia sportowe

Stypendia mogły być przyznawane i wypłacane zawodnikom, a po wejściu w życie ustawy o sporcie także trenerom.

Zawodnicy, którzy osiągnęli wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym mogli otrzymywać stypendia finansowane ze środków budżetu j.s.t. na podstawie:

- art. 22 ust. 1 ustawy o kulturze fizycznej – zawodnicy nieposiadający licencji zawodnika,
- art. 35 ust. 1 ustawy o sporcie kwalifikowanym – zawodnicy posiadający licencję zawodnika, uprawiający sport kwalifikowany.

Z chwilą wejścia w życie ustawy o sporcie, tj. od 16 października 2010 r. – zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 tej ustawy - j.s.t. mogą ustanawiać i finansować z budżetu j.s.t. okresowe stypendia sportowe dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe, w tym także dla trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym.

Aby było możliwe przyznawanie i wypłacanie przez j.s.t. stypendiów sportowych – organ stanowiący j.s.t., na podstawie delegacji ustawowej, winien był określić w drodze uchwały:

- szczegółowe zasady i tryb przyznawania, wstrzymywania i cofania oraz wysokość stypendiów sportowych, wypłacanych na podstawie ustawy o kulturze fizycznej, uwzględniając obowiązki zawodnika pobierającego stypendium, skutki ich niewykonywania oraz podstawę i sposób ustalania wysokości stypendium (*art. 22 ust. 2 ustawy o kulturze fizycznej*),
- warunki i tryb przyznawania, wstrzymywania i pozbawiania stypendiów sportowych, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy o sporcie kwalifikowanym (*art. 35 ust. 2 ww. ustawy*),
- zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje i wysokość stypendiów sportowych, wypłacanych na podstawie ustawy o sporcie, biorąc pod uwagę znaczenie danego sportu dla j.s.t. oraz osiągnięty wynik sportowy (*art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie*).

²³⁰ Za wyjątkiem art. 43 dotyczącego zajęć rehabilitacji ruchowej oraz zabiegów fizjoterapeutycznych.

Nagrody i wyróżnienia

Zawodnikom osiągającym wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym oraz trenerom i działaczom sportowym zasłużonym w osiągnięciu tych wyników j.s.t. mogły przyznawać nagrody i wyróżnienia (*art. 28 ust. 1 i 3 ustawy o kulturze fizycznej*), (*art. 37 ust.1 i 3a²³¹ ustawy o sporcie kwalifikowanym*), (*art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o sporcie*). Podstawą ich przyznawania i wypłacania było określenie przez organ stanowiący j.s.t. w drodze uchwały:

- rodzajów wyróżnień i wysokości nagród, przyznawanych na podstawie ustawy o kulturze fizycznej zawodnikom nieposiadającym licencji zawodnika oraz ich trenerom i działaczom zasłużonym w osiągnięciu wyników przez tych zawodników oraz szczegółowych zasad i trybu ich przyznawania, z uwzględnieniem osiągnięć sportowych (*art. 28 ust. 2 i 3 ww. ustawy*),
- warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród na podstawie ustawy o sporcie kwalifikowanym zawodnikom posiadającym licencję zawodnika oraz ich trenerom i działaczom zasłużonym w osiągnięciu wyników przez tych zawodników, rodzajów wyróżnień i nagród oraz wysokości nagród pieniężnych (*art. 37 ust. 4 ww. ustawy*),
- szczegółowych zasad, trybu przyznawania (na podstawie ustawy o sporcie) rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień, z wzięciem pod uwagę znaczenia danego sportu dla j.s.t. oraz osiągniętego wyniku sportowego (*art. 31 ust. 3 ww. ustawy*).

Wprawdzie art. 2 ust. 2 ustawy o sporcie kwalifikowanym stanowił o tym, że j.s.t. mogły wspierać, w tym finansowo, rozwój sportu kwalifikowanego, nie oznaczało to jednak, że mogą to czynić w formie dotacji udzielanej na częściowe lub całkowite sfinansowanie kosztów zadania zleconego przez j.s.t. do realizacji uprawnionemu podmiotowi. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 3 ww. ustawy - organ stanowiący j.s.t., w drodze uchwały winien był określić warunki i tryb wspierania, w tym finansowego, rozwoju sportu kwalifikowanego, a nie jego formę. Jednostki samorządu terytorialnego nieuprawnione były do wspierania rozwoju sportu kwalifikowanego w formie dotacji, gdyż przedsięwzięcia związane z funkcjonowaniem sportu kwalifikowanego jako takiego nie mieściły się w zakresie spraw publicznych o zakresie lokalnym i nie stanowiły zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty, o których mowa w art. 6 i art. 7 ustawy o samorządzie gminnym²³².

Uprawnienia j.s.t. w zakresie finansowego wspierania sportu kwalifikowanego zostały ograniczone do - wyraźnie wskazanej w art. 35 i art. 37 ustawy o sporcie kwalifikowanym - możliwości przyznawania stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień zawodnikom, którzy osiągnęli wysokie wyniki sportowe²³³, a wyróżnień i nagród także trenerom zasłużonym w osiągnięciu tych wyników.

Dotacje na zadania zlecane przez j.s.t. uprawnionym podmiotom

Podstawy prawne zlecenia przez j.s.t. zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu do realizacji przez uprawnione do tego podmioty, wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie części lub całości kosztów tych zadań, zawarte zostały w ustawie o działalności pożytku publicznego.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 17 ww. ustawy – zadania dotyczące wspierania i upowszechniania kultury fizycznej²³⁴ należą do sfery zadań publicznych, w zakresie której działalność pożytku publicznego prowadzona jest przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, w tym m.in. przez fundacje i stowarzyszenia (kluby sportowe).

²³¹ Patrz przypis nr 74 na str. 24.

²³² Patrz wyrok WSA w Gliwicach 19 lipca 2006 r. – I SA/GI 927/06 (OwSS 2006/4/114).

²³³ Patrz orzecznictwo sądowe do art. 2 ustawy o sporcie kwalifikowanym, w tym wyroki: II GSK 328/07 NSA Warszawa – LEX Nr 471064, II GSK 150/07 NSA W-wa – LEX Nr 374759, I SA/Go 1302/06 WSA w Gorzowie Wlkp. – ZNSA 2008/3/170.

²³⁴ Do 15 października 2010 r. – wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Wspieranie lub powierzanie realizacji tych zadań (o których wyżej mowa) podmiotom prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie – mogło odbywać się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert (*art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o działalności pożytku publicznego*), ogłoszonego z zachowaniem wymogów określonych w art. 13 ww. ustawy, w tym m.in. w zakresie:

- terminu składania ofert – nie krótszego niż 30/21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia²³⁵,
- informacji jakie powinno zawierać ogłoszenie,
- wymaganych miejsc publikacji ogłoszenia o konkursie.

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego kluby sportowe mogły z własnej inicjatywy złożyć wnioski o realizację zadania publicznego, także takiego, które było realizowane dotychczas w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej. W takim przypadku j.s.t. zobowiązane były dokonać oceny wniosku w terminie 1-go m-ca od dnia wpłynięcia, biorąc pod uwagę (*art. 12 ust. 2 ww. ustawy*):

- a) stopień, w jakim wniosek odpowiada priorytetowym zadaniom publicznym, określonym w programie współpracy z klubami sportowymi,
- b) zapewnienie wysokiej jakości wykonania zadania,
- c) środki dostępne na realizację zadań publicznych,
- d) korzyści wynikające z realizacji zadania publicznego przez klub sportowy,

i poinformować klub sportowy o podjętym rozstrzygnięciu, a w przypadku stwierdzenia celowości realizacji zadania publicznego – o trybie zlecenia zadania publicznego, oraz o terminie ogłoszenia otwartego konkursu ofert.

Zgodnie z art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego²³⁶ - od dnia 12 marca 2010 r. - na wniosek klubu sportowego – organ wykonawczy j.s.t. mógł zlecić realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym z pominięciem otwartego konkursu ofert – pod warunkiem, że:

- 1) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł (*ust. 1 pkt 1*);
- 2) zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni (*ust. 1 pkt 2*),

przy czym:

- łączna kwota środków finansowych przekazanych przez organ wykonawczy j.s.t. temu samemu klubowi sportowemu (w tym trybie) w danym roku kalendarzowym, nie mogła przekroczyć kwoty 20.000 zł (*ust. 6*),
- wysokość środków finansowych przyznanych w tym trybie, nie mogła przekroczyć 20 % dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez kluby sportowe (*ust. 7*).

Przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego określały elementy, jakie powinny zawierać oferty składane na realizację zadania publicznego oraz zakres ich oceny przez j.s.t. i sprawy, jakie przy ocenie należało uwzględnić.

Zgodnie z tymi przepisami - oferty składane przez kluby sportowe w trybie art. 11 ust. 2 lub art. 19a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego winny były zawierać w szczególności (*art. 14 ust. 1 ww. ustawy*):

- 1) szczegółowy zakres rzeczowy zadania,
- 2) termin i miejsce jego realizacji,
- 3) kalkulację przewidywanych kosztów,

²³⁵ Do 11 marca 2010 r. – z trzydziestodniowym wyprzedzeniem.

²³⁶ Art. 19a dodany przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U.10.28.146) zmieniającej ustawę o działalności pożytku publicznego z dniem 12 marca 2010 r.

- 4) informację o wcześniejszej działalności w zakresie, którego dotyczy zadanie,
- 5) informację o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych zapewniających wykonanie zadania oraz o planowanej wysokości środków finansowych na jego realizację pochodzących z innych źródeł,
- 6) deklarację o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania.

Przy rozpatrywaniu ofert organ j.s.t. zobowiązany był oceniać (*art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego*):

- 1) możliwość realizacji zadania przez klub sportowy,
- 2) przedstawioną kalkulację kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do jego zakresu rzeczowego,
- 3) proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których klub sportowy miał realizować zadanie,

uwzględniając:

- a) planowany przez klub sportowy udział środków finansowych własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadań wspieranych przez j.s.t.,
- b) planowany przez klub sportowy wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków,
- c) analizę i ocenę realizacji zleconych zadań publicznych w przypadku klubów sportowych, które w latach poprzednich realizowały zleczone zadania, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.

Od 12 marca 2010 r. – zgodnie z art. 15²³⁷ ustawy o działalności pożytku publicznego organ wykonawczy j.s.t. ogłaszający otwarty konkurs ofert winien był powołać komisję konkursową w celu zaopiniowania złożonych ofert (*ust. 2a*). Przepisy tego artykułu określały również kto wchodzi w skład komisji (*ust. 2b i 2d*) i kto może brać udział w jej pracach (*ust. 2e*), a także regulowały problem wyłączenia pracownika j.s.t. z udziału w opiniowaniu ofert (*ust. 2f*). Wyniki otwartego konkursu ofert należało ogłaszać niezwłocznie po wyborze ofert (*ust. 2j*).

Wzór oferty, umowy, sprawozdania

W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania²³⁸ określone zostały wzory:

- 1) oferty realizacji zadania publicznego,
- 2) umowy,
- 3) sprawozdania częściowego/końcowego z wykonania zadania publicznego.

Z dniem 18 stycznia 2011 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania²³⁹ określające nowe wzory ww. dokumentów²⁴⁰.

²³⁷ Przepisy ust. 2a-2j i ust. 4 dodano od 12.03.2010 r., a ust. 3 uchylono z tą datą.

²³⁸ Dz. U. Nr 264, poz. 2207 – rozporządzenie uchylone z dniem 18.01.2011 r.

²³⁹ Dz. U. Nr 6, poz. 25.

²⁴⁰ W przypadku wzoru umowy rozporządzenie to określało go jako – wzór umowy o wsparcie/ powierzenie* realizacji zadania publicznego ...

Realizacja zleconych zadań

Zgodnie z art. 16. ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego – klub sportowy przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego w trybie określonym w art. 11 ust. 2, zobowiązywał się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie, odpowiednio o wsparcie lub o powierzenie realizacji zadania publicznego, sporządzonej z uwzględnieniem art. 131 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r.²⁴¹ lub art. 151 ust. 2 i art. 221 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.²⁴² oraz przepisów ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązywał się do przekazania na realizację zadania dotacji.

Umowa o wsparcie lub o powierzenie realizacji zadania publicznego mogła być zawarta na czas realizacji zadania lub na czas określony, od 12 marca 2010 r. - nie dłuższy niż 5 lat. (*art. 16 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego*).

Według wzorów umów określonych w zał. nr 2 do rozp. MPiPS z 2005 r. i rozp. MPiPS z 2010 r. – oferta realizacji zadania publicznego, harmonogram i kosztorys realizacji zadania stanowiły załączniki umowy o realizację tego zadania. Umowy o realizację zadań publicznych, zawarte według tych wzorów, winny były określać m.in. takie dane jak:

- przedmiot umowy - zlecane lub powierzane do realizacji zadanie,
- termin i koszt realizacji zadania,
- kwotę dotacji oraz termin(y) jej przekazania jednorazowo lub w transzach,
- koszt całkowity zadania, w tym wielkość środków własnych i z innych źródeł niż dotacja, jaką wykonawca winien był przeznaczyć na realizację zadania.

Umowy te zobowiązywały wykonawcę zadania m.in. do:

- wykorzystania przekazanych środków finansowych (dotacji) zgodnie z celem, na jaki je uzyskał, i na warunkach określonych umową. Dotyczyło to także ewentualnych przychodów uzyskanych przy realizacji umowy, których nie można było przewidzieć przy kalkulowaniu wielkości dotacji, oraz odsetek bankowych od przekazanych przez j.s.t. środków, które należało wykorzystać wyłącznie na wykonanie zadania,
- prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej środków finansowych otrzymanych na realizację zadania zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o rachunkowości, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych,
- sporządzania w terminach określonych umową sprawozdań końcowych oraz częściowych, jeżeli wymagały tego postanowienia umów.

Umowy na wspieranie zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu poza sferą działalności publicznej²⁴³, zawierane były na warunkach określonych w stosownych uchwałach podjętych przez organy stanowiące j.s.t.. Tak jak umowy zawierane na realizację zadań publicznych zawierały one postanowienia w ww. zakresie.

Do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację umowy zobowiązywał również przepis art. 16 ust. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego. Zgodnie zaś z art. 10 ust. 1 tej ustawy - prowadzenie przez kluby sportowe nieodpłatnej lub odpłatnej działalności pożytku publicznego, a od 12 marca 2010 r. także działalności gospodarczej, wymagało rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości. Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, dodanym z dniem 12 marca 2010 r. - zakres

²⁴¹ Dla umów realizowanych w 2009 r.

²⁴² Dla umów zawieranych i realizowanych po 1.01.2010 r.

²⁴³ Na przykład: Wspieranie w formie dotacji działalności klubów sportowych w zakresie sportu kwalifikowanego.

prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego kluby sportowe winny były określić w statucie lub w innym akcie wewnętrznym.

Art. 17. ustawy o działalności pożytku publicznego zobowiązywał j.s.t. do kontroli i oceny realizacji zleczanych zadań, a w szczególności:

- 1) stanu ich realizacji,
- 2) efektywności, rzetelności i jakości ich wykonania,
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania,
- 4) prowadzenia dokumentacji określonej przepisami prawa i postanowieniami umów.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego kluby sportowe były zobowiązane do sporządzania sprawozdań z wykonania zadań publicznych w terminie 30 dni od dnia zakończenia ich realizacji²⁴⁴. Na podstawie art. 18 ust. 3 ww. ustawy, od 12 marca 2010 r. j.s.t. mogły wezwać do złożenia częściowych sprawozdań z wykonania zadań publicznych, nie wcześniej niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

Udział j.s.t. w sportowych spółkach prawa handlowego

W okresie objętym kontrolą - zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej – poza sferą użyteczności publicznej gmina mogła tworzyć spółki prawa handlowego i przystępować do nich, pod warunkami określonymi w ust. 1 i 2 tego przepisu. Warunki te nie miały zastosowania do posiadania przez gminę akcji lub udziałów spółek zajmujących się czynnościami bankowymi, ubezpieczeniowymi oraz działalnością doradczą, promocyjną, edukacyjną i wydawniczą na rzecz samorządu terytorialnego, a także innych spółek ważnych dla rozwoju gminy, w tym (od 16 października 2010 r.) klubów sportowych działających w formie spółki kapitałowej (ust. 3)²⁴⁵.

Do 15 października 2010 r. j.s.t. nie miały prawa tworzyć lub przystępować do klubów sportowych działających w formie spółek kapitałowych. Możliwość taką - od 16 października 2010 r. - stworzyła zmiana art. 10 ust. 3 ustawy o gospodarce komunalnej, o której wyżej mowa.

5.1.2. Uwarunkowania ekonomiczno-organizacyjne

Sytuacja skontrolowanych j.s.t. w zakresie środków jakimi jednostki te dysponowały w dziale 926 – Kultura fizyczna²⁴⁶ była zasadniczo różna. Wielkość wydatków, jakie poszczególne j.s.t. poniosły w latach 2009–2010 i I półroczu 2011 r. w ww. dziale zawierała się w przedziale od 12,7 mln zł (Dzielnica Śródmieście) do 870,8 mln zł (Miasto Poznań). Zróżnicowanie to dotyczyło jednak zasadniczo większych niż w innych j.s.t. wydatków w rozdziałach:

- 92601 – Obiekty sportowe (Gdańsk – 394,5 mln zł, Szczecin – 135,3 mln zł), ze względu na realizowane inwestycje,
- 92604 – Instytucje kultury fizycznej (Poznań – 817,8 mln zł),

które nie były objęte kontrolą NIK.

Wydatki poniesione przez skontrolowane j.s.t. w rozdziałach objętych badaniem²⁴⁷ były na porównywalnym poziomie i zawierały się w przedziale:

²⁴⁴ Do 11 marca 2010 r. - po upływie terminu, na który umowa została zawarta, z zastrzeżeniem, że okresem sprawozdawczym jest rok budżetowy.

²⁴⁵ Art. 10 ust. 3 zmieniony przez art. 61 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U.10.127.857) z dniem 16 października 2010 r.

²⁴⁶ Patrz przypis nr 22 na str. 13.

²⁴⁷ Patrz pkt 3.1.

- rozdz. 92605 - Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu – od 6,4 mln zł w Dzielnicy Śródmieście do 47,8 mln zł w Gdańsku
- rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi²⁴⁸ - od 0,2 mln zł w Bydgoszczy do 2,8 mln zł w Poznaniu.

Uwzględnić należy przy tym fakt niewykonywania części kontrolowanych zadań w badanym zakresie przez Dzielnicę Śródmieście, z uwagi na ustrój Miasta Stołecznego Warszawy i przypisany w związku z tym Dzielnicy zakres zadań do wykonywania oraz realizację przez Miasto Bydgoszcz zadań w zakresie pozalekcyjnych zajęć sportowych, odmiennie od innych j.s.t., wyłącznie w ramach zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Miasta Bydgoszczy.

5.2. Wykaz jednostek skontrolowanych i osób kierujących tymi jednostkami oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły kontrole, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych

Lp.	Jednostka skontrolowana ²⁴⁹	Imię i nazwisko kierownika jednostki skontrolowanej	Okres objęty kontrolą: 2009–2011 (do dnia...)	Ocena skontrolowanej działalności	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
1.	Urząd Miasta Bydgoszczy	Rafał Piotr Bruski	30.06.2011	N	Delegatura NIK w Bydgoszczy
2.	Regionalne Towarzystwo Wioślarskie „Bydgosia” w Bydgoszczy	Zygfryd Żurawski	31.05.2011	Pn	
3.	Klub Sportowy „Pałac” w Bydgoszczy	Waldemar Sagan	31.05.2011	Pn	
4.	Stowarzyszenie Lekkoatletyczne Wojskowego Klubu Sportowego „Zawisza” w Bydgoszczy	Wincenty Dybalski	30.06.2011	Pn	
5.	Bydgoski Klub Sportowy „Chemik”	Andrzej Będziński	30.06.2011	Pn	
6.	Urząd Miejski w Gdańsku	Paweł Adamowicz	31.05.2011	Pn	Delegatura NIK w Gdańsku
7.	Miejski Klub Sportowy „Atleta” w Gdańsku	Zbigniew Wrzochol	31.05.2011	Pn	
8.	Klub Lekkoatletyczny „Lechia” Gdańsk	Bogdan Dulleck	31.05.2011	Pn	
9.	Urząd Miasta Lublin	Krzysztof Żuk	31.05.2011	Pn	Delegatura NIK w Lublinie
10.	Miejski Klub Sportowy „Start” Lublin	Cezary Wicha	30.06.2011	Pn	
11.	SPR Lublin Sportowa Spółka Akcyjna	Sławomir Braclaw	30.06.2011	N	
12.	Lubelski Klub Piłkarski „Motor” Lublin	Beata Czubacka	30.06.2011	Pn	
13.	Klub Motorowy „Cross” w Lublinie	Piotr Więckowski	30.06.2011	N	
14.	Urząd Miasta Poznania	Ryszard Grobelny	31.05.2011	N	Delegatura NIK w Poznaniu
15.	Wielkopolski Okręgowy Związek Pływacki w Poznaniu	Janusz Rajewski	31.05.2011	Pn + N	
16.	Klub Sportowy „Poznania” w Poznaniu	Waldemar Witkowski	31.05.2011	Pn + N	
17.	Organizacja Środowiskowa Akademickiego Związku Sportowego w Poznaniu	Tomasz Szponder	31.05.2011	Pn	
18.	Polska Fundacja Kajakowa w Poznaniu	Andrzej Borowczyk	31.05.2011	N	

²⁴⁹ Dobór jednostek do kontroli – patrz pkt 4 str. 49 informacji.

19.	Urząd Miasta Szczecin	Piotr Krzystek	30.06.2011	N	Delegatura NIK w Szczecinie
20.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Miejski Klub Pływacki” w Szczecinie	Bartłomiej Sochański	30.06.2011	P	
21.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Sportowy Inwalidów „Start” w Szczecinie	Longin Komołowski	30.06.2011	Pn	
22.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Międzyszkolny Klub Sportowy „Kusy” w Szczecinie	Grzegorz Szymkowiak	30.06.2011	Pn	
23.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Sportowy „Arkonia” w Szczecinie	Robert Gliwa	30.06.2011	Pn	
24.	Urząd Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy	Wojciech Bartelski	30.04.2011	Pn	Delegatura NIK w Warszawie
25.	Miejski Klub Sportowy „Polonia” Warszawa	Michał Januszewski	30.06.2011	N	
26.	Akademickie Centrum Informacji i Edukacji Europejskiej	Tomasz Moskal	30.06.2011	N	
27.	Stowarzyszenie 93 Basket Family	Grzegorz Janczura	30.06.2011	N	
28.	Warszawskie Towarzystwo Wioślarskie w Warszawie	Bogusław Siennicki	30.06.2011	P	

P – ocena pozytywna; **Pn** – ocena pozytywna z nieprawidłowościami; **N** – ocena negatywna

5.3. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Finansów
6. Minister Administracji i Cyfryzacji
7. Minister Sportu i Turystyki
8. Sejmowa Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki
9. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
10. Przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP
11. Wojewoda Kujawsko-Pomorski
12. Wojewoda Pomorski
13. Wojewoda Lubelski
14. Wojewoda Wielkopolski
15. Wojewoda Mazowiecki
16. Wojewoda Zachodniopomorski